

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
DECEMBER 17

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXVII Nr. 47 (5792)

2016. gada 17. decembris – 23. decembris

2017. G. 29. JŪNIJS - 3. JŪLIJS

BALTIMORĀ, MERILANDĒ

CEĻA UZ LATVIJAS SIMTGADI

MARISA
GUDRĀ,
Rīcības komitejas priekšsēde

KĀPĒC LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI AMERIKĀ IR SVARĪGI?

Pagājušajā rudenī, pēc tam, kad bija aizritējuši Rietumkrasta Dziesmu svētki *San Jose*, izskatījās, ka vairs nebūs Vispārējo latviešu dziesmu un deju svētku Amerikas Savienotajās Valstīs, vienas no mūsu, Amerikas latviešu, visspēcīgākajām tradīcijām un grandiozākajiem notikumiem. Amerikas latviešu svētku karogs svētku nobeigumā vienkārši nevienam netika nodots... Tas atradās kādam rīkotājam skapī, un visi domāja – nez, vai tas vispār kādam būs vajadzīgs, pirms Kanāda turpina savu svētku tradīciju 2019. gadā, pēc Latvijas Simtgades svinībām. Vai tad tiešām latviešu dziesma un deja būtu tik „izfiltrēta” no caurmēra Amerikas latviešu dzīves, ka nebūtu vairs koristu, deju kopas, sabiedrisko darbinieku, lai sarīkotu šos svētkus, pat pēdējo reizi pirms Latvijas Simtgades?! Vai brīvā valstī mums šīs kultūras vērtības vairs neko daudz nenozīmē? Tā nav gan – esmu dzirdējusi, ka citas pilsētas arī sākušas domāt par svētku rīkošanu. Man vienkārši laimējās, ka varēju atrast vairākus talantīgus un dedzīgus draugus un paziņas no Austrumkrasta pilsētu latviešu sabiedrībām, kuri bija ar mieru veltīt savu dārgo laiku svētku plānošanai. Nav tā, ka mums visiem latviešu kultūras mantojums nav vairs svarīgs, ka mūsu ierocis novājināts, sastopoties ar chaotiskās, modernās pasaules ietekmēm! Mēs tomēr varam būt tie „brīvas tautas auklētāji”, kas minēti Ausekļa dzejā „Gaismas pils”!

Pāris beidzamās Amerikas latviešu paaudzes ir jutušas, ka viņām ir pienākums informēt amerikāņus, citus nelatviešus par Latvijas brīvības cīņām, par tās neapšaubāmo neatkarību un latviešu kultūru. Vērojot Latviju pāri jūrai, mēģinām ietekmēt Amerikas valdības lēmumus, lai šī varenā valsts turpinātu sargāt Latvijas robežas, – tad kāpēc gan mums nav pienākums sargāt arī Latvijas kultūras tradīcijas?! Tas ir pirmais iemesls, kāpēc ir svarīgi uzturēt Amerikas latviešu Dziesmu svēt-

ku tradīciju – kā brīvas tautas auklētāji citā zemē mēs nodrošinām, ka tradīcija pastāvēs.

Arī Latvijas Kultūras ministrija rūpējas par mūsu Dziesmu un deju svētkiem Amerikā. Kaut gan lielākā daļa Baltimoras svētku budžeta ir balstīta uz biļešu kases ienākumiem (tātad – budžets pilnīgi atkarīgs no Amerikas latviešu sabiedrības intereses un vēlmēm baudīt šos svētkus), un vairākas vietējās organizācijas, īpaši pieminot ALA un Daugavas Vanagu apvienību, ir veltījušas ievērojamas summas nākamā gada svētkiem, finansiāls atbalsts ir vēl nepieciešams. Kultūras ministrija ir atbalstījusi Baltimoras svētkus ar lielu ziedojumu no īpaša fonda saskaņā ar konkursu „Dziesmu

un deju tradīcijas ilgtspējas nodrošinājumam un latviešu kultūras pieejamībai ārvalstīs”, uz kuŗu mūsu Rīcības komiteja pieteicās pagājušajā novembrī.

Otrais iemesls, kāpēc glabāt Amerikas latviešu Dziesmu svētku tradīciju, ir tas, ka tie ir mūsu, Amerikas latviešu sabiedrības, Gaismas pils. Bez šiem svētkiem vietējām tautasdeju kopām un koŗiem nav cita liela sarīkojuma, kam gatavoties. Vai ģimene spēs bērniem bez skolas mācībām šīs tradīcijas iemācīt? Ja mūsu Dziesmu svētki, Mūsu Gaismas pils, nogrimtu, pazustu, ir iespējams, ka mēs vairs nespētu saredzēt kādu mērķi mūsu sabiedriskajam darbam un mūsu saite ar latviešu kultūru izdzistu.

Lepojos ar to, ka mēs esam savu Dziesmu svētku tradīciju saglabājuši. Redzot, ka tik daudzi cilvēki ir gatavi veltīt laiku un enerģiju, lai šos svētkus sarīkotu tik īsā laika posmā, man šķiet, ka varbūt pirmo reizi Amerikas latviešu sabiedrība saprot, ko mēs varētu zaudēt. Iesākām svētku tradīciju Amerikā ar 22 koŗiem un 5000 skatītājiem pirmajos svētkos Čikāgā 1953. gadā. Līdz 1973. gadam, līdz piektajiem svētkiem Klīvlendē koŗu skaits bija pieaudzis līdz 52, un skatītājos bija 10 000. Nākamgad, četrpadsmitajos svētkos Baltimorā sagaidām 15 līdz 20 koŗus (ap 400 dziedātāju), ap 20 tautasdeju kopas (ap 600 deju kopas) ar 2000 – 3000 skatītājiem – ļoti līdzīgi ci-

pari kā iepriekšējos svētkos Milvokos. Amerikas latviešu Dziesmu svētki ir pastāvējuši 63 gadus, un centisimies nodrošināt, lai tie atkal pieņemtos spēkā. Esam krietni piestrādājuši pie programmas (lasiet 6. lpp.), lai tā atspoguļotu visu to, ko Amerikas latvieši ir veikuši un izveidojuši kultūras laukā pēdējā gadsimtā, kā arī dotu iespēju modernās kultūras ietekmei. Esam pūlējušies izveidot budžetu, lai tas būtu tāds, ko Amerikas latviešu sabiedrība, ar ārejo atbalstu, var „pacelt”. Esam centušies atrast iespēju iesaistīt ikvienu, kuŗš vēlas piedalīties latviešu mantojuma uzturēšanā, – tātad ceru jūs visus redzēt vai nu svētku dalībniekos, vai skatītājos nākamvasar!

ESLINGENAS DZIESMU SVĒTKIEM – 70! 2017. gada 15. – 18. jūnijā

PLĀNOTĀ SVĒTKU PROGRAMMA

Programmā iespējamas izmaiņas sarīkojumu norises laikos. Sarīkojumi notiks dažādās vietās, pilsētas centrā. Viss ir labi sasniedzams kājām.

Ceturtdiena (15. 6.) 18.00 – 22.00 Mēģinājumi koŗiem, deju kolektīviem

Piektdiena (16. 6.) **10.00 Atklāšanas dievkalpojums – Sūdķirche**

11.15 Svētku gājiens no Sūdķirche uz pilsētas centru

12.00 - 13.00 Svinīgā svētku atklāšana pilsētas centrā

15.00 – 18.00 Koŗu mēģinājums (un/vai atsevišķu koŗu koncerts)

15.00 – 18.00 Deju kolektīvu koncerts

19.00 Dziesmuspēle “ESLINGENA” – Neckar Forum Esslingen

Sestdiena (17. 6.) 9.00 Deju kolektīvu mēģinājums

12.00 Koŗu koncerts – Gemeindehaus am Blarerplatz

15.00 Deju kolektīvu koncerts – Neckar Forum Esslingen

18.45 Fināls (visiem dalībniekiem)

20.00 – 21.30 Danči

21.30 Svētku balle – Neckar Forum Esslingen

Svētdiena (18. 6.) **11.00 Folkloras kopu koncerts, vienlaikus arī Jāņu ieskandināšanas sarīkojums.**

UZ TIKŠANOS ESLINGENAS SVĒTKOS!

Svētku rīkotāji:

SAIME

Te, Vācijā, Esslingenā – pilsētā pie Nekāras upes, latvieši pulcējās pirms 70 gadiem, un tie mēs aicinām visus atkal satikties 2017. gada jūnijā, lai atdzīvinātu Esslingenas vēsturisko stāstu un pieskandinātu to ar mūsu bagātīgo mantojumu – dziesmu, deju un folkloru!

Lai piepilda ielas cilvēki tautastērpos, lai vienojamies gājienā pa ielām, kur tūkstošiem latviešu kāju spēruši, un ieskatāmies skolas pagalmos, kur bērni skolā gājuši! Lai satiekamies un vienojamies dziesmā un dejā! Lai sajūtam savu spēku, savu piederību un savu vienreizību! Visas svētku norises būs tieši Esslingenā. Svētku programma ir gandrīz gatava, un tā apvieno 1947. gada Dziesmu dienu un 2018. gada Vispārējo Dziesmu un deju svētku repertuārus.

Visa informācija un aktuālās ziņas pieejamas mājaslapā: www.esslingen2017.de. Sekojiet mums līdzī arī Facebook: www.facebook.com/esslingen2017

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 149.00;
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usRedaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietosus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.
Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.Administratore ASV: Rasma Adams
114 4th Ave NW, Largo, FL33770
Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543
e-pasts: rasma@laiks.usKandas ziņas: Mārtiņš Štauers
104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1
Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca,**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**
Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adresei
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.com**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00
1 gadam.....ASV \$ 149.00Floridas iedzīvotāju ievēribai! Lūdzu pievienojiet 7% Floridas
nodokli par laikraksta abonēšanu!

Gada abonenti saņems bez maksas:

- četrus JAUNO LAIKS pielikumus;

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$260.00.....6 mēneši \$140.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements četras avīzes

Gadā.....ASV \$20.00

Kanadā gadā.....ASV \$23.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

KĀPĒC PASŪTINĀT LAIKU?VILIS
VĪTOLS**Mūsu darbs un pienākums
Latvijas labā**

Kāpēc būtu jāabonē avīze *Laiks*? Manā skatījumā iemesli ir vairāki. Kad Latvija bija okupēta, *Laiks* bija sazināšanās līdzeklis ārzemju latviešu vidē. Tas mūs informēja jebkurā pasaules valstī par visu, kas notiek citās vietās, kur dzīvo mūsu tautieši.

Pēc neatkarības atgūšanas situācija būtiski mainījās. Tagad *Laiks* informē ārzemēs dzīvojošos latviešus par notikumiem Tēvzemē, bet informācija plūst arī pretējā virzienā. *Laiks* ir labākais ziņu avots par to, kas notiek dažādajos diasporas centros ārpus Latvijas. No savas pieredzes varu pieminēt Vītola fonda gadījumu. Fonds saņem *Laiku*, un tā mums ir galvenā saikne ar daudzajiem fonda atbalstītājiem ārzemēs, īpaši Amerikas Savienotajās Valstīs un Kanadā. *Laiks* ir izcils informācijas avots arī tāpēc, ka redz ASV notikumus no vietējo amerikāņu redzes punkta. Tā kā ASV ir un būs arī nākotnē mūsu drošākais sabiedrotais, mums Latvijā ir svarīgi zināt par jaunumiem un sabiedrības noskaņojumu mūsu labākā drauga mājās. Kā mazu piemēru pieminēšu PBLA priekšsēža Jāņa Kukaiņa paziņojumu, ka viņš balsos par Donaldu Trampu. Daudziem tas toreiz šķita šokējoši, bet notikumi ir parādījuši, ka Kukaiņa kungs labāk saprata amerikāņu sabiedrības noskaņojumu un no Latvijas interešu skatupunkta nostājās pareizajā – uzvarētāja – pusē. Prezidents Tramps ir ievēlēts, un ar viņu mums būs jādzīvo nākamās 4 vai 8 gadus. Vai tas kādam patīk vai ne – tādi ir ASV likumi, kas nosaka spēles noteikumus. *Lex dura, lex est*. Dažu Latvijas politiķu nostāja pret prezidentu Trampu pēc viņa ievēlēšanas ir kļūda, kas Latvijai neko pozitīvu nevar dot.

Nemaldīšos, ja apgalvošu, ka trimdas latviešu vēlēšanās vienmēr ir bijusi atbalstīt Latviju un visu to, kas tai nāk par labu. Spēcīga latviešu avīze, kas informē par notikumiem diasporā, un diasporu – par notikumiem Latvijā, stiprina abas puses. Tādēļ *Laika* abonēšana ir viens no tiem mazajiem darbiņiem, ko mēs katrs varam ikdienā veikt savas tautas un valsts labā.

Riga Ven Travel Inc.**"Man ir jaunas idejas ceļojumiem.
Vai Jums arī? Atrakstiet!"**Zvaniet – INESE ZAĶIS
Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: rigaven@aol.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

Ivars Galiņš

**PASAKU
VELNIŅŠ**

Par pasakām iznāca padomāt.

Kur bijis, kur ne,

Pasaku velniņš man piesteidza klāt,

Bēdīgs, ka viņu vairs nepiesaucot,

Nepieminot, gaŗām traucot.

Negaudies, velniņ, laikmets šis grūts,

Tik daudz ir zaudēts un arī ir gūts.

Tik sen jau Pasaku mežā nav būts.

Paklausies, velniņ, tu neesi viens,

Bez tevis dzīvojis vēl nav neviens.

Bet skumīgs ja prāts

Un sevis tev žēl,

Atnāc!

Parunāsim vēl...

VILNIS
BAUMANIS

No malas vērojot, kā top XIV Vispārējie dziesmu un deju svētki ASV, jau pašos sākumos bija redzams, ka viens no Baltimoras svētku galvenajiem sarīkojumiem – tautasdeju lieluzvedums – būs drošās rokās. To rīko pieredzējuši tautasdeju skolotāja un jaunatnes audzinātāja Astrīda Liziņa. Kaut arī tik plaša pasākuma veidošanu viņa uzņēmusies pirmo reizi, rūpīgā pieeja liecina, ka iznākums būs labs. Pateicības dienā viņa man pastāstīja par paveikto un iecerēto.

Liekas, ka Astrīda, no kuŗas mājām, paugurainā Pensilvānijā, paveŗas plaŗš skats uz visu apkārtni, tikpat skaidri pārrēdzējusi sava uzdevuma ainavu un sapratusi, kas būs vajadzīgs. Pirmkārt jau, uzticamu palīgu vienība. Darbu uzņēmoties, viņa tūlīt sarunā-

jusi Filadelfijas deju kopas “Dzirkstele” esoŗos un bijuŗos dalībniekus par talcīniekiem, un tagad viņas rīcībā ir ap 30 palīgu, kas būs atbildīgi par uzveduma daudzajām vajadzībām: dekorācijām, apgaismojumu, tehniskām lietām, dalībnieku paēdināšanu un veselu virkni citu detaļu, par kuŗām skatītājs vispār nevarētu iedomāties.

Tautasdeju lieluzvedums, kas noritēs 2017. gada 2. jūlijā, Baltimoras *Royal Farms* arēnā, savā ziņā prasa tādas pašas iemaņas kā Amerikas prezidentam, pārņemot amatu, vai kuŗa vadonim, plānojot desantu. Šobrīd Baltimoras svētkos līdzdalību pieteikuŗas pāri par 30 deju kopas, to vidū 5 no Latvijas un 2 no Īrijas – kopā ap 650 deju deju, no kuŗiem kāda ceturtda daļa ir bērni. Šo deju deju “armiju” būs jā-

izvietot arēnā, precīzi izplānojot uznācienus un katras grupas novietojumu dejas laukumā. Programmu sastādījusi atseviŗka darba grupa, vadoties pēc iecerētās tēmas “Dejā uz Latvijas simtgadi”; līdz ar ko uzvedumā būs redzamas dejas, kas choreografētas un deju deju pēdējos simt gados, gan pirmās brīvvalsts laikā, gan okupētajā Latvijā, gan trimdā, gan mūsdienā Latvijā.

Gribējās zināt vairāk par Astrīdu paŗu. Kur radās viņas interese par tautasdeju? 1970. gadu sākumā viņa kā maza meitene apmeklēja vietējo latvieŗu papildskolu Ņudžersijas ŷtatā. Toreiz skolu vadīja Zelma Lapiņa, iecienīta Latvijas laiku skolotāja, kuŗai tautasdejas bija sirdslieta. Tā arī Astrīda Liziņa tautasdeju pamatus guvusi Zelmā Lapiņas vadītajā Ņudžersijas bērnu

ansamblī “Zaglītis”. Lapiņa kundze bijusi stingra un prasījusi daudz, bet deju deju bijuŗi

lepni, kad priekŗnesums labi izdevies. 1973. gadā 9 gadu vecumā Astrīda pirmo reizi uzstājusies Dziesmu svētkos – Klīvlāndē. Tas bijis neaizmirstams piedzīvojums! Vēlāk, vidusskolas un studiju gados

viņa Dziesmu svētkos deju deju daudzkārt, gan Ņudžersijas kopas “Dzintars”, gan Montrealas “Aķkups” sastāvā. Aizprecējusies uz Pensilvāniju, viņa tūlīt kļuva Filadelfijas ansambļa “Dzirkstele” vadītāja un ŷo uzdevumu pilda joprojām.

Par sevi kā deju kopas vadītāju Astrīda saka, ka viņa no deju deju sagaida augstu līmeni, bet cenŗas to panākt bez autoritāriem paņēmiem. Viņai ir savas noteiktas domas par tautastēpiem un to valkāšanu, ko viņa guvusi no agrāķ Ņudžersijā pazīstamās, jau sen viņā saulē aizgājuŗas folkloristes Mirdzas ŷtrausas. ŷtrausa kundze esot uzsvērusi, ka tautastēpi ir katras valkātājas individuāli veidota svētku rota, nevis tikai skatuves tērs.

(turpināts 9. lpp.)

ALA piedāvā darba iespēju!

Amerikas latvieŗu apvienība (ALA) meklē pilna laika ALAs ceļojumu programmu, pasākumu un mārķetinga koordinatoru/i darbam ALAs birojā Rokvillē.

Kandidāta/es pienākumos ietilps organizēt un vadīt ALAs “Sveika, Latvija!”, “Sveika, dzimtene!” un “Heritage Latvia” ceļojumus un līdzīgu pasākumus, kā arī piedalīties dažādu mārķetinga akciju īstenošanā.

Amata kandidātam/ei jābūt bakalaura vai maģistra grādam un spēcīgām angļu un latvieŗu valodas zināšanām gan rakstu, gan sarunvalodā. Vēlāma orientēšanās ASV latvieŗu sabiedrības struktūrā un darbībā. Kandidātam jāpārvalda un jāspēj lietot galvenās datorprogrammas (*Word, Excel, utt*), jābūt lietpratīgam budŗeta plānošanā, datu ievadišanā un komunikācijā. Vēlāmas iemaņas preses ziņu gatavošanā un sociālo mediju vidē, kā arī publiskās runas prasmes.

ALA ik vasaru rīko četrus ceļojumus uz Latviju ar kopējo dalībnieku skaitu ap 60 un ceļojuma budŗetu, kas var pārsniegt \$200 000.

ALA ir lielākā sabiedriskā organizācija ārpus Latvijas ar vairāk nekā 5000 biedriem un ievērojamu pamatkapitālu.

Pieteikuma vēstules, kuŗās izteikta interese par ŷo darba piedāvājumu, kopā ar CV un rakstu paraugu angļu valodā, lūdzam sūtīt uz adresi ALAUSAjobs@gmail.com līdz 2017. gada 3. janvārim. Atlīdzība pēc pieredzes un savstarpējas vienošanās.

Pozīcija domāta sākuma līmeņa profesionāla (*entry level professional*) līmenī.

Specifiski jautājumi par kompensācijas paketi tiks atbildēti e-pastā.

ALA is hiring!

The American Latvian Association (ALA) is hiring a full-time Event, Travel and Marketing Coordinator who will be tasked with domestic planning of ALA's “Sveika, Latvija” program and related trips, along with certain marketing duties. This position will be based in ALA's headquarters in Rockville, Maryland.

The applicant should possess strong English language skills and be competent in the Latvian language as well. Familiarity with the American-Latvian community is desirable. Applicant must possess knowledge of common computer programs and budgeting processes and exhibit negotiating ability. Familiarity with desktop publishing, social media, and data entry also beneficial.

Applicant should have a bachelor's degree (or graduate degrees) with demonstrable writing and public speaking skills.

ALA organizes 4 trips to Latvia a year with up to 60 participants and a budget exceeding \$200,000. ALA is the largest Latvian expatriate organization in the world with over 5,000 members and a substantial endowment.

Cover letters expressing interest along with a resume and English-language writing sample should be submitted by January 3, 2017 to ALAUSAjobs@gmail.com.

Salary and benefits are negotiable and will be set at market rates for an entry-level professional. Inquiries for specific compensation details will be answered.

LAIKA Mākslas kalendārs 2017

ŷogad abonentiem kalendārs netiks piesūtīts.

Kalendārus var iegādāties par USD 19,- plūs pasta izdevumi, rakstot ķeku uz “Laiks” Inc. 114 4th Ave NW, Largo, FL33770

LAINA KAINAIZE. Pārdaugava ziemā. 1998. gads

2017. gada kalendārs: gab. X US \$19,00

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$2,50; par katru nāķamo uz to paŗu adresi US \$1,00

Ārpus ASV – par pirmo US \$3,50 par katru nāķamo uz to paŗu adresi US \$1,50

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

MĀRIS
BRANCIS

Kopš 3. novembra un līdz pat nākamā gada 11. janvārim Jelgavā, Trīsvienības baznīcas tornī skatāma bijušās jelgavnieces Vitas Mercas gleznu izstāde „Rudens, pavasaris, vasara”.

„...Tagad ir tikai pašas sirds pasūtījums,” pirms dažiem gadiem kādā intervijā atzinās māksliniece. Nav noslēpums, ka nu jau pagājis laiciņš, kopš viņa izslimoja šī gadsimta vienu no biežāk sastopamajām slimībām, uzvarēja to un nu jau atkal aumaļām glezno tālāk. Pēc šādas uzvaras daudzas lietas šai dzīvē un pasaulē iegūst jaunu jēgu. Arī uz pasauli skaties savādāk – ar kvēla mīlētāja atvērto sirdi, kas tiecas aptvert dzīves vienreizību un skaistumu.

Māksliniece glezno galvenokārt klusās dabas un ainavas. Lielāko tiesu ainavās, kas eksponētas arī Jelgavā, viņa ataino gluži parastos skatus – koku skupsnu, bērzu birtalu, mijkrēslī dziļi mežā, dzidro gaisu un koku dzelteno plīvuru saulainā rudens dienā, ezera līcīti ar krūmāju puduriem, plašu ūdens lāmu pļavas vidū, miglu lietainā rudens dienā. Bieži

gleznās nav nekā konkrēta, gleznā attēlotais pat nav saistīts ar kādu noteiktu vietu.

Uzmanības centrā ir noskaņa, krāsu harmonija, bet vēl būtiskāka ir gaisma, kas caustrāvo

telpu, ielaužas lapotnē un izceļ detaļas, padara krāsu tūkstošveidīgu, atklāj toņu pašus nevēlamākos smalkumus, ko varbūt var ieraudzīt tikai ar sirdi, vēl precīzāk – ar dvēseli.

Vita Merca glezno lielākoties dabā, plenērā, pati māksliniece it kā saplūst kopā ar dabu un dzīvo vienā ritmā ar tuvāko apkārtni, sajūtot tās garu. Tad pavēras pavisam cits skatījums uz krāsām, toņiem, krāsu harmoniju. Tādā gadījumā vairs nepastāv skaisti toņi, sentimentālas krāsas, mietpilsoniskas nianšes un salikumi, ir tikai pati glezniecība, kas sniedz baudu sirdij. Dabā mājot visi toņi, katram no tiem ir sava vieta, savs uzdevums un vērtība.

Gleznātājas darbi ir dekoratīvi krāsaini, bet patiesībā tie savā veidā ir trausli, šķiet, pie nekautra skatiena vai nevērīgā rokas pieskāriena tie sabirs putekļos, neatstājot neko aiz sevis, vien nožēlu par pasaules raupjumu un cilvēku nevērību. Vitas Mercas gleznas ir kā dvēseles pieskārieni skaistumam, kas apgāro. Pēc saskarsmes ar šo skaistumu klusīti-

nām gribas kļūt labākam, jūtīgākam, saprotošākam, cilvēcīgākam. Īpaši šobrīd, kad pasaule ir tik agresīva, raupja, nežēlīga un kad modernā pasaule pasludina neglīto, ļauno, pretīgo par „laikmeta ikonu”.

Mazliet par mākslinieci. Gleznātāja Vita Merca mācījusies J. Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskolā (1963–1970), Latvijas Mākslas akadēmijas Glezniecības nodaļā (1971–1977), diplomdarbs „Pēc darba” (vadītājs Eduards Kalniņš), aspirantūrā pie Eduarda Kalniņa PSRS Mākslas akadēmijas jaunrades darbnīcā Rīgā (1980–1983). 2003. gadā ieguvusi maģistra gradu. Viņa bijusi pedagoģe Liepājas Lietišķās mākslas vidusskolā (1977–1981), pedagoģe J. Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskolā (1982–1999), docente Latvijas Kristīgās akadēmijas Bībeles mākslas nodaļā (1999–2003), asociētā profesore Baltijas Starptautiskās akadēmijas Dizaina nodaļā (2003–2006). Izstādēs piedalās kopš 1977. gada. Latvijas Mākslinieku savienības biedre kopš 1982. gada.

Rudens noskaņa. Salna. 2015

Ķecerīgais Kristus I. Lancmaņa gleznā

Vienas gleznes izstāde Latvijā ir reta parādība, pat neatceros šādu notikumu, taču tagad tas ir noticis: no 25. novembra līdz nākamā gada 15. janvārim Sv. Pēterā baznīcā, Rīgā, skatāma Imanta Lancmaņa glezna „Kristus jautājums 2016. gada Lieldienās”.

Kā vēsta prese, pagājušā gada sākumā kāda lauku draudze bija pasūtījusi māksliniekam altārgleznu. Gleznātājs piekritis, jo šāds piedāvājums deva iespēju darīt to, ko ir gribējis sen, taču, kā stāsta Imants Lancmanis, „man šķita, ka tas ir tik pretenciozi – ķerties klāt reliģiskam sižetam mūsu laikā, kad ir ļoti grūti atrast savu ceļu un radīt kaut ko jaunu”.

Cik augsts ir Imanta Lancmaņa ētikas un pašvērtības sliekšnis! Cilvēks, kas ir ārkārtīgi nozīmīgs mūsu kultūrā un ir ar ļoti augstu inteliģences pakāpi, ilgstoši pārdomā, vai ķerties klāt pie Eiropas kultūrai tik nozīmīgas tēmas, vai viņš drīkst to darīt.

Protams, šo augšāmcelšanās ainu Imants Lancmanis nevarēja gleznot tā, kā to darīja renesanses vai vēlāku laiku mākslinieki. Viņš, šķiet, ir daudz domājis par šī notikuma nozīmību. „Kristus dzīve un nāve ir lielākā iespēja, kas tikusi dota cilvēcei – izkļūt no netikumiem,

kuņģi piemīt cilvēka dabai tās attīstības ceļā no dzīvnieciskiem instinktiem uz augstāku garīgo pakāpi”, skaidro autors izstādes reklāmas lapīnā.

Turpat lasāma vēl kāda doma: „No gada uz gadu Jēzus Kristus vežas citā pasaulē un citos cilvēkos. Viņš katru reizi augšāmceļas atšķirīgā ģeopolitiskā un morāli ētiskā vidē, un vienmēr nākas jautāt – Vai mani gaida, vai esmu vajadzīgs, vai cilvēki vēlas tikt glābti? Atbilde atšķiras arī atkarībā no vietas uz planētas, no katras valsts un tautas fiziskā un garīgā stāvokļa.”

2016. gadā Lieldienās, pēc Imanta Lancmaņa gribas, Dieva Dēls augšāmceļas Latvijā, tādēļ viņa Jēzus Kristus gan pēc fiziskā izskata, gan apģērba un apkārtnes ir cits, nekā ierasts redzēt. Viņš ir vairāk līdzīgs latviešu dieviņam nekā tradīcijās iedibinātajam klasiskam tēlam – gaŗā, baltā krekļā, ar Lielvārdes jostu apvidu. Arī pēc sejas, galvas formas un matu sasukas atšķirīgs. Tādēļ draudze no pasūtījuma atteicās – acimredzot tai likās pārlietu ķecerīgs.

Altārgleznes autors uzrunā latviešu skatītāju, rāda mums tuvu vidi – aizaugušu kapsētu ar ozolu centrā, ar sen uzbūvētiem vārtiem, ar luterāņu

Kristus jautājums 2016. gada Lieldienās

baznīcu tālumā, ar vakara migliņu – šādā stundā var notikt ne tikai tādi brīnumi. Sargi ir četri dažādu laiku karavīri, kas Latvijā bijuši – zemgaļu karotājs ar piķi, viduslaiku bruņinieks ar zobenu, poļu zviedru kara algotnis ar krama pistoli un sarkanarmietis ar Kalašņikova automātu. Visā šajā augšāmcelšanās brīnumā noskaidrotās maza meitenīte, saģērbusies kā pagājušā gadsimta sākumā pašaustos svītrinos brunčos, apsejusi lielu vecāsmātes lakatu, apāvusi pastaliņas. Viņa, maza, rokās sažņaugusi kā glābiņu pūpolu pušķīti, šo pavasara vēsti pasaulei, apstājusies un vežas brīnumā. Otrā pusē kokam vēl viens liecinieks – eņģelis baltā tērpā ar uzvaras karogu rokā. Visiem tēliem pozējuši reāli cilvēki, gleznātāja kolleģi Rundāles pilī, un tas pastiprina notikuma realitāti, piedod konkrētību. Svarīgas ir arī detaļas, piemēram, baltais taurenītis uz dēļa gala.

Izstādes reklāmas lapīnā Imants Lancmanis uzdod mums visiem jautājumu: „Ko skatītājs ierauga šajā brīdī, veroties Kristus leģendā, Latvijas vēstures tēlos un pārdomājot mūsdienu dzīves apstākļus?” Atbilde kā jebkuŗa divsaruna ar Dievu droši vien ir dziļi intīma, to drīkst dzirdēt tikai Viņš.

DACE
APERĀNE

Latviešu izcilā jaunā ērģelniece Lauma Akmene ievadīja Latvijas valsts 98 gadu jubilejas svētkus Montrealā ar pacilājošu un skaistu latviešu ērģelmūzikas koncertu greznajā Svēto eņģeļu baznīcā (*Eglise Saints-Anges*) Lašinas (*Lachine*) pilsētā 12. novembra pēcpusdienā. Pirms koncerta Latvijas goda konsuls Montrealā Roberts Klaiše un Latvijas vēstnieks Kanādā Kārlis Eihenbaums uzrunāja klātesošos latviešu un kanadiešu klausītājus.

Laumas Akmenes smalkjūtīgi sastādītā koncerta programmā bija skaņdarbi, kuŗi bija komponēti Latvijā, sākot ar 2004. gadu līdz pat šim gadam. Katrs darbs izskanēja kā sava veida mūzikāls vēstījums par laiku, metu, kuŗā tas bija radīts.

L. Akmenes rūpīgi pārdomātā skaņdarbu secība izcēla mūzikālo elementu radniecību atskatītajos opusos, padarot viendabīgu, stundas gaŗo programmu par patiesu latviešu ērģelmūzikas baudījumu.

Koncerts spilgti iesākās ar Pēterā Vaska gaismas un ticības caurstrāvoto "Te Deum." Ērģeļu stabuļu varenais skaņējums opusa pirmajos diatoniskos akordos bagātīgi izskanēja pa katoļu baznīcas plašo telpu. "Te Deum" tika komponēts 1991. gadā kā pasūtījums no Latviešu Ērģelnieku ģildes ASV, un atspoguļo P. Vaska Atmosfēras laika cerības un lūgšanas par Latviju. (Dr. Ingrida Gutberga sniedza "Te Deum" pasaules pirmatskaņojumu Latviešu Ērģeļu dienās

Ņujorkā, 1991. gada rudenī.) L. Akmene degsmīgi nospēlēja šī opusa korālveidīgos posmus un panāca aizkustinošu noskaņu tembrāli niansētās klusinātās daļās.

Sekoja otrš plašs un ievērojams, viendabīgs darbs ērģelēm solo – Imanta Zemzaŗa "Pastorāles vasaras flautai." I. Zemzaris to komponēja 1986. gadā, laikā, kad viņš īpaši pievērsās latviešu dabas temām, komponēdam tādus skaņdarbus kā "Gaiši avoti" vijolei un flautai (1985) un "Lauks" ērģelēm solo (1984). Opusa sākumā, liriska flautas tema, kuŗa līdzinās latviešu tautas mūzikas stabulītes melodijai, pakāpeniski savijās ar citiem melodiskiem motīviem. L. Akmene izveidoja tēlainu un košu skaņas ainavu šī opusa kulminācijā.

Emīls Dārziņš sacerēja "Melancholisko valsī" 1904. gadā, 14 gadus pirms Latvija kļuva par neatkarīgu valsti. L. Akmenes delikātais un maigais atskaņojums līdzinājās viegli iekrāsotai melnbaltai fotografijai. Nostalgiskās valša melodijas ievēda klausītājus sapņaini romantiskā skaņu pasaulē.

Laikmetīgās mūzikas komponistes Vinetas Līces 1986. gadā komponētā opusā "Monodija un čakona" spēcīga rakstura melodiskas līnijas uzreiz ievēda klausītājus atkal mūsdienu laikmetā. Šajā darbā L. Akmene izmantoja Svēto eņģeļu baznīcas apbrīnojamo ērģeļu visdaŗādākās toņu krāsas, lai rastu dziļi pārliecinošu interpretāciju V. Lī-

ces ekspresīvajam skaņdarbam. Lūcijas Garūtas 1935. gadā komponētā "Meditācija" L. Akmenes niansētā un emocionālā atskaņojumā izskanēja ar brīnišķīgu kāpinājumu, ērģeļu romantiskais skaņējums šajā darbā bieži atgādināja Rīgas

janti izskanēja kā cerības pilna apliecība Latvijas tagadnei un nākotnei. Šajā, un iepriekšējos skaņdarbos, Laumai Akmenei asistēja Džonatans Embrijs (*Jonathan Embry*), ērģelnieks, kuŗš studē pirmo gadu doktorantūrā pie Hans-Ola Erik-

solvējusi Luterā akadēmiju Baznīcas mūzikas speciālitātē (2015), ērģeļspēli apguvusi pie Kristīnes Adamaites un Ilzes Reines. Speciālizējusies ērģeļspēlē (*Vēlin Iliev*, 2011) un klavierespēlē (*Snjezana Simjonova*, 2011) Plovdivas Mūzikas un Mākslas akadēmijā.

Lauma Akmene regulāri koncertē Latvijas baznīcās ar solo programmām, piedalījusies festivālos, sadarbojas ar sopranu Jolantu Strikāiti. Lauma pirmatskaņojusi komponistu Vinetas Līces un Oskara Herliņa skaņdarbus. Sudtiju laikā Bulgārijā Lauma uzstājusies Bulgārijas koncertzālēs, sadarbojusies ar solistiem – *Aleksan Chobanov-Parnakyan* (kontrtenors) un *Nikol Karmazliiska* (soprāns).

Latvijā Lauma Akmene ir Ogres ev. lut. un Piņķu Sv. Jāņa ev. lut. baznīcas ērģelniece. Šobrīd Lauma ir Pirmās Baptistu baznīcas Montrealā mūzikas dzīves vadītāja.

Svēto eņģeļu baznīcas ērģeļš šobrīd uzskatāms par vienu no Kvebekas provinces visievērojamākajiem "Casavant Frères" būvētiem instrumentiem.

Ērģeļš būvētas 1920. gadā, bet restaurētas 2006. gadā. Ērģelēm ir četri manuāli un vairāk nekā 4000 stabules. Var tikai priecāties, ka, pateicoties Laumai Akmenei un viņas spoži nospēlētam koncertam, latviešu ērģelmūziku varēja noklausīties skanama uz tik briljanta instrumenta. Ar nepacietību gaidīsim nākamo Laumas Akmenes koncertu!

Jonathan Embry un Lauma Akmene // FOTO: Uģis Lāma

Doma ērģeļu krāšņos tembrus. Laumas Akmenes koncerts beidzās ar Vinetas Līces iedvesmojošo 2016. gadā rakstīto jaunā darbu – Prelūdiju par korāļa "Cik spoži atspīd Auseklis" temu.

L. Akmene meistarīgi nospēlēja šo virtuozu opusu, kas bril-

sona Makgila universitātē, Montrealā.

Lauma Akmene studē ērģeļspēli Makgila universitātes maģistra studiju programmā, arī pie ievērojamā ērģelnieka, pasniedzēja un liela latviešu ērģelnieku un ērģelmūzikas drauga Hans-Ola Eriksona. Lauma ab-

KULTŪRŽURNĀLISTES PIEZĪMES NO ŅUJORKAS

ELEONORA
ŠTURMA

Daugavas Vanagu saime Ņujorkā ir zaudējusi vienu no visnozīmīgākajām darba darītājām. Rudenim iesojot krāšņākajā zeltsarkanoto lapotņu krāsainībā, 9. oktobrī Moristaunā (*Morristown*) Ņudžersijā pēkšņi pārtrūka Marijas Lidijas Maheres (dzimusi Zilvinskis) krāsainā un bagātā mūža pavediens. Marija Mahere bija Ņujorkas Daugavas Vanadžu priekšiece un līdz pagājušajam gadam arī visas Amerikas Vanadžu ievēlētā vadītāja. Tāpat kā viņas prieksgājēja nelaiķe Dagmāra Vallena, Marija Mahere Vanadžu darbam nodevās ar visu sirdi un dvēseli. Kad Dagmāras Vallenas traukslā veselība vairs nepieļāva aktīvu darbošanos, viņa ar lielu sirds atvieglinājumu Daugavas Vanadžu vadītājas grožus nodeva Marijas Maheres rokās, intuitīvi izjūzdamā, ka viss kā pienākas turpināsies, ritot ievadītajā gultnē.

Pienākumu nasta, kuŗu savā sirdsdegsmē Dagmāra Vallena bija uzņēmusies, nebija viegli nesama. Visiem ir zināms, ka Daugavas Vanagi ir palīdzības

organizācija, tādēļ par svētu pienākumu kļuva palīdzības sniegšana jau vecuma dienās iegājušajiem bijušajiem leģionāriem Latvijā, īpaši jau slimības un nespēka gultā iegūlušajiem, kuŗi – vienalga kuŗā Latvijas nostūrī – pēdējos gados Daugavas Vanagu pabalstu saņēma tieši no Dagmāras rokām, mīļa smaida pavadītu. Arī par trūkumcietējiem dzimtenē tika gādāts, it sevišķi, balstot daudz bērnu ģimenes. Marija Mahere personīgos leģionāru apmeklējumus nav varējusi turpināt, bet ir rūpējusies, lai palīdzība dzimtenes grūtībām turpinātos, tāpat kā atbalsts izglītības jomā. Viņa arī gādāja par līdzekļu ziedojumiem mūspuses vasaras nometnēm un latviešu skolām. Sirdi dziļi glābāmā vēlmi kalpot Latvijai, Marija Mahere Vanadžu daudzo uzdevumu virknē ierindoja vēl vienu: sekmēt Latvijas Okupācijas mūzeja nozīmīgo sūtību. Par svētu pienākumu viņa uzlūkoja atbalstīt mūzeja noorganizēto programmu Latvijas skolu jaunatnei Latvijas vēstures zinā-

Daugavas Vanadžu vadītājas Marijas Maheres piemiņai

Marijas Maheres piemiņa

šanu paplašināšanai. Zinot, ka daudzās vidusskolās dzimtenē Latvijas vēstures mācīšana nokļuvusi pēdējā vietā, Marija ik gadus rūpējās par līdzekļu sagādi kādai provinces skolai, lai tās audzēkņi varētu nokļūt Rīgā un piedalīties Okupācijas mūzeja

piedāvātajās programmās un paši savām acīm redzēt mūzejā izstādītās konkrētās liecības par mūsu tautas nesekmīgās vēstures visbaisīgāko posmu. Tāpat Marija, reizēm Vanadžu vārdā, reizēm sadarbojoties ar Ņujorkas Daugavas Vanagu valdes Kultūras

nozāres vadītāju Valdi Čirksti, arī rūpējās par kultūras programmām, gādājot, lai neviena latviešu patriotisma kalendārā nozīmīga diena nepaliktu neatzīmēta. Un kur tad vēl jautrā ikgadējā Sirsniņu diena (Svētā Valentīna dienā) ar saldiem pašgatavotiem gardumiem DV nama kamintelpā!...

Zīmīgi, ka Marija nebija precējusies ar latvieti ne savā pirmajā, ne otrajā laulībā. Pirmajā laulībā (ar *Vincent Donohue*) audzinot un skolojot savus trīs dēlus un padēlu, Marija latviešu notikumos nepiedalījās. Bet, ieejot otrajā laulībā 2001. gadā (ar *William J. Maher*), viņas vēlme atgriezties latviešos bija tik spēcīga un rosīga, ka bieži vien Ņujorkas Daugavas Vanagu pasākumos iesaistījās arī viņas dzīvesdraugs Bills. Lai viņam paldies!

Un gluži praktiskas dabas nopelni DV nama labā isā uzskaitē nemaz nav ietverami. Viņas nopelns ir DV namam iegādātās labās klavieres, jo nams taču kalpo arī koncertu vajadzībām!

(Turpināts 7. lpp.)

Svētku programmas apraksti

Baltimoras pilsēta tika izvēlēta par Dziesmu svētku mājvietu dažādu iemeslu dēļ. Baltimora tāpat kā Latvija atrodas ūdens tuvumā, tur kultūras tradīcijas savijas ar daudzveidīgo vidi un mūsdienu stikla celtnes sacenšas ar šarmantām vēsturiskām ēkām. Svētku programma tiek veidota visām gaumēm un interesēm. Piedāvājam nelielu aprakstu par katru sarīkojumu.

Svētku atklāšana

Ar svinīgām runām un priekšnesumiem šis sarīkojums ieskicēs svētku programmas dažādību gan mūzikā un dejā, gan tradīcijās un mūsdienu ieskatos.

Kopkoļa koncerts

Kopkoļa koncerta programma būs veidota kā vainaga vijums no trim dažādiem ceļiem. Pirmais būs Latvija – Sieviete, Latvija – Māte. Šo ceļu iesim, izvēloties vairākus latviešu komponistu sieviešu darbus no Latvijas un diasporas, kā, piemēram, Daces Aperānes, Anitas Kuprisas, Ilonas Rupaines u.c. Otrās – ceļš no latviešu klasiskā repertuāra līdz jaunākām kompozīcijām kā arī jaunām skaņām koļa mūzikā gan Latvijā, gan diasporā un dziesmām no gaidāmajiem Simtgades Dziesmu svētkiem Latvijā 2018. gadā. Trešajā ceļā daudzinašim Ziemeļamerikas latviešu komponistus, īpaši izceļot ASV Austrumkrasta komponistu veikumu.

Garīgās mūzikas koncerts

Izcili skaistajā gotikas stila baznīcā *Christ Lutheran Church*, kas būvēta 1955. gadā un 2007. gadā pilnveidota ar četrus tūkstošu stabiņu ērģelēm, būs iespēja klausīties ērģeļu skanējumu un koļa *Sōla* īpašu mūzikas velti, un vokālās kā arī instrumentālās mūzikas meditāciju.

Ziemsvētku noskaņas Filadelfijā

Ir saulains 3. decembra rīts un mēs, priecīgi par gaidāmo notikumu, no Veinas Nūdžersijā dodamies ceļā uz ikgadējo Filadelfijas Ziemsvētku tirdziņu. Iekāpjot mašīnā, mūs no visām pusēm apņem patīkamas smaržas, jo vedam mājražotājas Valdas *Rainey* gardumus, kas ar firmas zīmi "Mājas našķis" tiks tirgoti tirdziņā. Gardumu klāsts plašs: kūpinātas vistiņas, cūkas kakla karbonādes, desas un Atlantijas okeanā pašas ķertās, kūpinātas zivis, piparkūku mikla ar ingveru, dzērveņu ruletēs, kā arī štovēti kāposti, kuļus pēc pusdienā bufetē varēja nobaudīt tirdziņa apmeklētāji un darbinieki. Valdas pagalmā šajās dienās pārtop par istām galvassāpēm kaimiņiem – tā smarža taču nav izturama, tā vien gribas gabaliņu pa gabaliņam visu pagaršot, nogaršot, pasmaržot! Kūpināšana ir īpašs stāsts, visi

Latvijas Kultūras akadēmijas jauktā koļa *Sōla* koncerts

Koļa *Sōla* dibināts 1998. gadā, un tajā dzied ne tikai Latvijas Kultūras akadēmijas studenti un absolventi, bet arī jaunieši no citām skolām un augstskolām. Koļa mākslinieciskais vadītājs ir Kaspars Ādamsons. *Sōla* cenšas neapstāties pie sasniegtā, gadu no gada uzlabojot māksliniecisko kvalitāti un vairojot koļa atpazīstamību. Koļa labrāt piedalās Latvijā organizētos koļa konkursos un gandrīz katru gadu izmanto iespēju piedalīties arī kādā koļa konkursā ārzemēs, lai tādējādi popularizētu Latvijas koļa un koļmūzikas tradīcijas ārpus Latvijas robežām. *Sōla* koncertā izpildīs latviešu koļmūzikas klasikas pērlis un mūsdienu latviešu komponistu darbus.

Latviešu kameramūzikas koncerts

Šis koncerts vedīs mūs pa latviešu akadēmiskās mūzikas taku no klasiskās līdz mūsdienu skaņu ainavai, kas kā koša ziedu plava vasaras plaukumā atveldzē un atbalsojas mūsu sirdīs. Koncertā skanēs latviešu komponistu instrumentālā un vokāli instrumentālā kameramūzika visdažādāko latviešu mūziķu izpildījumā.

Tautasdeju lieluzvedums

Tautasdeju uzvedumā kopā uzstāsies dažādu paaudžu deju kopas no visām pasaules malām, kuļus vieno mīlestība pret latviešu tautasdeju. Programma atspoguļos Latvijas Simtgades

temu – dejas brīvvalsts laikā, dejas trimdas laikā un dejas mūsdienu diasporā. Sarīkojums notiks sporta arēnā *Royal Farms Arena*, kur agrākajos gados ir uzstājušies *The Beatles* un runas teicis *Martin Luther King, Jr*, bet vēl nesen šeit varēja noskatīties *Bruce Springsteen* koncertu un klausīties Baraka Obamas runu.

Jaundeju skate *Pa dejas ceļu nākotnē*

Tautasdejas ir kļuvas par neatņemamu latviešu Dziesmu svētku daļu. Laikiem mainoties, tiek radītas aizvien jaunas dejas, un Jaundeju skate dos iespēju deju kopām un choreogrāfiem parādīt publikai oriģinālas un interesantas dejas, kuļus žūrija izvērtēs un godalgos. Bieži vien šīs dejas redzamas citos tautasdeju lieluzvedumos, un tās kļūst tikpat iemīļotas kā mūsu tradicionālās tautasdejas.

Latvijas Nacionālā teātra izrāde „Ceļā uz mājām”

Eliota Heiza izrāde ir kā ūdens malks dvēselei – tikatspirdziņoša, patiesa, humora pilna un smeldzīga! Izrāde asprātīgā formā ataino tipiskas mūsdienu gimeņu problēmas – autoritātes trūkumu, vīrieša un sievietes lomu (ne)sadalījumu, *skeletus skapjos*, komunikācijas un mīlestības trūkumu, aizvainojumu utt.

Rakstnieku cēliens

Satiksimies "Pie vārda!" Rakstnieku cēliens ir neatvietojava daļa no Dziesmu svētku dinamikas. Tur pazīstami Austrumkrasta

dzejnieki un rakstnieki, kā arī literārie viesi no attālākām vietām uzstāsies ar savu darbu lasījumiem. Zibēs dejas. Zibēs sejas. Starp zībēm zībēs mūzika un māksla.

Svētku oficiālā viesnīca un blakus sarīkojumi

Renaissance Baltimore Harborplace viesnīca ir ideāla vieta, kur apmesties, lai apciemotu Baltimoras slaveno *Inner Harbor* apkārtni, un Dziesmu svētku rīkotāji šo viesnīcu ir nolēmuši izmantot kā enkuru, lai piesaistītu svētku viesus. No viesnīcas istabas logiem paveras apburošs skats uz *Chesapeake* līci un visu pārējo pilsētu. Viesnīcas mājīgajās telpās Dziesmu svētku viesi varēs ne tikai iepazīties ar svētkiem saistīto informāciju un apmeklēt dažādas izstādes un tirdziņus, bet arī ņemt dalību sarīkojumos un ballēs.

Skatuve piektā

Saviesīgā gaisotnē viesnīcas piektajā stāvā svētku laikā varēs skatīt dažādu izpildītāju – dziedātāju, deju, mūziķu un citu talantu uzstāšanos.

Latviskais tirdziņš

Kā parasti latviskais tirdziņš mums piedāvās plašu preču klāstu un tirdzotāju viesmīlību.

Filmas

Kā vienu no iespējām kā vadīt vakaru gan izklaidējošā, gan arī izglītojošā veidā mēs piedāvāsim trīs kino seansus: piektdien, sestdien un svētdien. Programmā tiks iekļauti jaunākie latviešu kinematografijas labākie veikumi, kuļus temas visvairāk rezonē ar svētku apmeklētāju un dalībnieku interesēm.

Mākslas izstāde

Mākslas izstādē varēs aplūkot un iegādāties ASV latviešu mākslinieku jaunākos, kā arī vecmeistaru darbus.

Latviešu modes un tautastērpu izstāde

Tradicionālo tautastērpu un latviešu modernā dizaina izstādē būs apskatāms apģērbs, rotaslietas, kā arī tautastērpu fotogrāfiju retrospektīva. Izstādē būs iedalīta trīs daļās. Viena daļa – etnogrāfiski pareizi tautastērpi un senlatviešu apģērbi. Otrā – moderni priekšmeti, kuļus redzami tautiskie raksti, simboli vai arī citi tradicionāli elementi, un trešā – mūsdienu latviešu dizaineru darbi.

Bērnu rīti *Kur saulīte rotājās, tur mūsu bērni pulcējas!*

Pirmajā dienā bērni rotāsies, otrajā – klausīsies un spēlēsies, bet trešajā dienā radīs kopīgu projektu.

Mēs bijāmi spēlmanīši

Koncertprogramma bērniem un ģimenēm ar līdzdziedāšanu un cita veida līdzdarbību, mūzikas grupas *Ilgi* vadībā. Bērni koncerta laikā tiks iepazīstināti ar mūzikas instrumentiem un uzzinās daudz jauna un interesanta no pašiem mūziķiem.

Vakara sarīkojumi

Nepārprotami šie sarīkojumi savedīs mūs kopā un dos iespēju dienas beigās dalīties iespaidos par redzēto, dzirdēto un sajūto. Katram vakaram esam iecerējuši dažādu veidu sarīkojumus. Ceturtdien – tikšanās krodziņā tiem, kas svētkus iesvinēs no atklāšanas dienas. Piektdien – iepazīšanās balle, kur seno un jauno danču skaņās griezīsimies dejās. Sestdien – džeza un populārās mūzikas vakars šarmantā un romantiskā noskaņā un pirmdienas vakarā – noslēguma svētku balle.

Dziedāsim, dancosim, svētki ir klāt!

Renaissance viesnīcas deju zālē notiks iepazīšanās danču vakars svētku viesiem un dalībniekiem. Tur kopā ar pasaules klases postfolkloras grupu *Ilgi* varēs griezties latviešu, kā arī kaimiņtautu jautros danču ritmos.

Skan mūzika tev un man!

Ši vakara šarmu papildināsim ar izcilākajām latviešu populārās mūzikas skaņām. Jaunais un talantīgais Latvijas dziedātājs Dauris Kalniņš ar savu kvintetu dziedās latviešu estrādes klasiķu un mūsdienu komponistu populārākās dziesmas. Vakara romantisko noskaņu un īpašo gaisotni piedos glāze vīna un kopības sajūta.

Ligo laiva...

Būs iespēja doties izbraukumā ar kuģi „*Spirit of Baltimore*” pa skaisto *Chesapeake Bay* līci un skatīt saules rietu ar jauku mūziku fonā.

Svētku bankets

Rīgas restorāna Bibliotēka Nr. 1 šefpavārs Māris Jansons, kurš klājis galdu valsts prezidentiem un pasaules šovbiznesa spīdekļiem Rīgā, sastādīs speciālu ēdienkarti Svētku banketam. Māris ir radījis neatkarīgu mūsdienu Latvijas virtuves bibliotēku un veidojis nebeidzamus garšas un jaunu izjūtu meklējumus, ko arī mēs varēsim piedzīvot šajā īpašajā vakarā.

Svētku balle *Ceļā uz Latvijas Simtgadi!*

Svētki izskanēs ar noslēguma balli, kuļus, sagaidāms, piedalīsies vislielākais skaits svētku viesu un dalībnieku. Par mūziku šajā vakarā gādās latviešu grupa *Penzionāri* no Toronto.

// FOTO: Mārtiņš Šteins

dumam, apsola Valda. Esam pateicīgi Valdai par iespēju iepazīt šo latvisko gardumu gatavošanas darbnīcu, un mums

(Turpināts 17. lpp.)

Trīs kori, trīs pasaules

Ēriks Ešenvalds Filadelfijā

VALDIS BAŠĒNS

(Turpināts no nr. 46)

Tā bija tikšanās ar cilvēkiem un kultūram, kas mums ir galīgi svešas, bet, tā kā Ešenvalds ir mūziķis, arī ar galīgi svešām, savdabīgām polārās dabas skaņām, kuŗas komponists centies pēc tam iepīt savā simfonijā. Ešenvalda klejojums – pareizāk būtu teikt zinātniskā un mākslinieciskā ekspedīcija – beidzās Aļaskā ar lauztu kāju (ironiskā kārtā nevis grumbuļainā kalnā kāpjot vai petījot kādu šļudoni, bet, atgriežoties “civilizācijā”, viesnīcas auto novietošanas laukumā) un sāpīgu atpakaļceļu uz Rīgu. Tagad uz to atskatoties, komponists pasmejas un jau plāno savu nākamo “multimedialo simfoniju” – šoreiz par vulkāniem; par tās pirmatkaņojumu 2018. gadā jau interesējos Andris Nelsons un Bostonas simfoniskais orķestris.

Referāta beigās bija ļoti sirsnīgs veltījums komponista ģimenei, it sevišķi vecmāmiņai Irmāi. Komponists uzaudzis Kurzemes Priekulē, un īpaši tuvas viņa sirdij ir bijušas vecsmātes lauku mājas ar savu skaisto dabu, kuŗa ir palikusi līdz šai dienai viņam mīlā atmiņā. Tur viņam radusies tuviņa ar dabu: maksājerējot puikas gadus, saule uz ūdens viņu uzrunājusi. Nesen komponists pēc daudziem gadiem uzmeklējis šīs lauku mājas un priecājies, ieraugot vectēva stādītās ābeles. Uz ekrāna parādījās fotogrāfijas no ģimenes albuma, kas parādīja vecmāmiņas dzīves gaitas un kas vienlaicīgi arī atspoguļoja dažādus posmus

mūsu tautas pēdējo paaudžu vēsturē. Īpaši latviešu skatītāji izjuta pastiprinātu kopību ar komponistu, jo arī mums mājās ir šādi albumi ar līdzīgām bildēm. Tur saskatījām sevi un mūsu pašu ģimenes. Priekulē arī radusies komponista pirmā kompozīcija desmit gadu vecumā, kad Priekules mūzikas skolas skolotāja

Orem un draudzes sarīkojumu vadītājam Mārai Bukai. Pēc lekcijas viņš “pieņēma klausītājus”, kuŗi viņu aplenca ar jautājumiem, komentāriem, komplimentiem. Atrasis, vaļširdīgs, vienkāršs, sirsnīgs, pieejams, nepretenciozs – visi viņa cienītāji, gan līdzšinējie, gan jauniegūtie, varēja tikt pie viņa klāt un izrunāties, cik vien

cēluši gaismā. Sadarbība ar izcilo Filadelfijas profesionālo kori *The Crossing* ir bijusi cieša un auglīga. Un šī sadarbība ir novedusi pie tā, ka Ešenvalda darbi tika izplatīti un popularizēti tālāk Ziemeļamerikā. Šajā stāstā savu lomu ir spēlējis Gunta Plostniece. Viņa iepazinusies ar topošo komponistu, kad viņš vēl studējis Rīgā

zīkas pasaulē un, pazīstot *The Crossing* vadītāju Donaldu Neliju (*Nally*), iedevusi viņam kādu Ērika Ešenvalda ierakstu. Tikko to bija noklausījis, Nelijš pieprasījis Ešenvalda kompozīciju notis savam korim un tad sācis ieteikt viņa dziesmas arī citiem korīem. Sadarbība turpinājās ar īpašiem pasūtījumiem, kuŗus koris un klausītāji uzņēmuši ar lielu sajūsmu. Sevišķi tas sakāms par “Senekas zodiaku”, kuŗa pirmatkaņojumu 2011. gadā galvenā Filadelfijas laikraksta *The Inquirer* vecākais klasiskās mūzikas kritiķis D. P. Sterns (*David Patrick Stearns*), nosauca par vienu no visspilgtākiem tā gada mūzikas notikumiem. Sterns uzmanīgi turpina sekot Ešenvalda karjērai, kā arī regulāri un ļoti atsaucīgi informē amerikāņu publiku par Latvijas un vispār Baltijas klasiskās mūzikas renesansi. Koncertā dzirdētais “*Trees*” arī ir darbs ar vietējām saknēm – to pasūtījis Bukskauntijas Centrālās vidusskolas koris Doilstaunā, netālu no Filadelfijas.

Šis koris to ar lielu sajūsmu bieži dzied savos koncertos.

Šāda sajūsma bija jūtama arī šī vakara koristos, gan latviešu, gan cittautiešu. Viena koriste to aprakstīja šādi: “Tā bija laba dziedāšana! Dziedot Ešenvalda dziesmas, bija prieks un pārdzivojums. Viņa mūzika radīja kopības sajūtu, saliedētību.” “Saliedētība” – trīs dažādi kori, trīs dažādas pasaules, apvienotas dziesmā: vēlreiz – dziesmas vara, latviešu dziesmas vara.

Vidū – Amanda Vesta (ar ziediem), Endrū Pantels, Gunta Plostniece un Ēriks Ešenvalds // FOTO: Nicolai Murphy

iedevusi viņam nošu papīru un teikusi, “Ērik, varbūt tu varētu kaut ko uzkomponēt”

Sākot savu referātu komponists pasniedza pateicības veltes diriģentiem Guntai Plostniecei un Endrū Pantelam, kā arī Sv. Jāņa draudzes priekšniekam Vilnim

gribēja. Tikai nez vai viņš pats vispār dabūja pabaudīt Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas sarūpētos labumus kafijas galdā.

Jāpiemin, ka Ērikam Ešenvaldam ir arī īpaša “Filadelfijas vēsture”: ne tikai starp šejienes latviešiem, bet plašāk. Tieši Filadelfijas amerikāņi viņu “atkļāuši” un

Baptistu seminārā, kur Guntas vīrs Jānis tajā laikā strādājis par vieslektoru. Ešenvalds šajā seminārā nav palicis, jo, novērtējot viņa mūzikālās spējas, semināra vadība ieteikusi viņam pāriet uz Mūzikas akadēmiju. Bet draudzība ar Guntu ir turpinājusies. Gunta ir aktīva Filadelfijas mū-

(Turpināts no 5. lpp.)

ELEONORA ŠTURMA

Viņa arī rūpējās, lai gadu gadiem kalpojušā parketa grīda izskatītos pieņemami un telpas dekorējums – ar DV mākslas darbu kolekciju pie zāles sienām – būtu glīts un mājīgs, bet viņas vislielākais nopelns vecā nama vēsturē – ir divas skaistas, modernas, ar sievišķīgu šarmu iekārtotas dāmu istabas. Tas viss ir prasījis naudas ieguldījumu, par kuŗu – īstas apstākļu izpratnes trūkuma dēļ – Marijai bija jāizcīnā sīvie cīņi ar DV valdes vīriešu kārtas amatvīriem. Pateicoties Marijas modrībai un tūdaļ nokārtotiem sikajiem remontdarbiem, vecais, bet mājīgais nams nav pakļauts neizbēgamajiem laika zoba draudiem, bet var turpināt kalpot par Ņujorkas latviešu organizāciju visvairāk izmantoto pulcēšanās vietu. Marijas pašizliedzīgā nodošānā nama saglabāšanai ir izpelnījusies atzinīgus vārdus, arī rakstus no ASV DV vadības, un, novērtējot Marijas ieguldīto lielo darbu, gadskārtējais Lāčplēšu dienas sarīkojums šogad tika veltīts viņas piemiņai.

Būdama darītāja, ne runātāja, sapulcēs Marija savus nodomus pieteica konstruktīvi, lietišķi izskaidrojot tūlītējas rīcības nepieciešamību – „diplomātiska

laipnība” un izlikšanās viņai bija sveša. Personīgās sarunās – arī pa tālruni –, kuŗas reizumis izvērtās garumgarās, atklājās viņas sirds siltums, patiesīgums, nevil-

bāšana dzīvē, vēstures atstātās pēdas mūsu tautas raksturā; nesaskaņas, veiksmes un neveiksmes Latvijas vadībā, un, protams, Amerikas un pasaules

augusi ar latgaliešu valodu, skolās pakļauta angļu valodai un turpmākajā dzīves posmā ieprecējusies amerikāņos, viņa nekautrējās atzities, ka cieš no apziņas,

kuplais izvadītāju pulks Meiplvudas (*Maplewood*) dievnamā atvadu svētbīdri.

Līdzīgi daudziem ārzemju latviešiem, Latgales patriota Bronislava Zilvinska ģimenē 1945. gada 24. aprīlī dzimusi Marija ir mūsu bēgulības laika Vācijas nometņu bērns, bet skolas gaitas sākusi pēc ieceļošanas Savienotajās Valstīs. Viņa beigusi Ņujorkas pilsētas universitātes Kvīnsas kolledžu ar bakalaura gradu mākslā un humanitārajās zinātnēs, bet magistrantūrā studējusi (un ceļojusi pa Eiropu) Viskonsinas universitātes organizētā Austrumeiropas valstu studiju programmā. No 1982. līdz 1991. gadam viņa ir īpašniece un vadītāja mākslas salonam „D. Christian James Gallery” (nosaukums atvasināts no viņas dēlu vārdiem) Samitas (*Summit*) pilsētā Ņūdžersijā. Galerijā gūtā pieredze lieti noderejusi arī vēlāk. Viņa bija aktīva lokālajā skolu padomē, kā arī vadīja pašas izveidotu bērnuauklīšu (*babysitter*) kursu. Bet viņas dabiskā nosliece vienmēr domāt mākslinieciski viņu pavadījusī visās viņas gaitās un arī saskarē ar cilvēkiem. Ar Mariju būt kopā bija labi un rosinīgi.

Paldies, Marija, par tavu nesavtību un degsmi! Vieglas smiltis!

Atceres dalībnieki

tota sirsnība un plašais interešu loks. Marijas prātus nodarbināja latvietības saglabāšana svešumā, latviešu pašcieņas celšana un stiprināšana dzimtenē, mākslas nozīmīgums un skaistuma sagla-

„lielās politikas” būšanas un ne-būšanas. Pēc izcelsmes būdama īsta un lepna latgaliete, viņa ar visu sirdi balstīja savu novadnieku centienus un lepojās ar viņu sasniegumiem. Bērnībā

ka savu literāro latviešu valodu nav varējusi plašāk izkopt. Un tomēr tas viņu nekavēja iesaistīties sabiedriskajā darbā. To augstu novērtēja arī citas latviešu organizācijas, kā to apliecināja

GUNARS
FRICSONS

A TALE OF IMMIGRATION AND GROCERIES

When I came to America as a nine year old in 1950, after six years in Displaced Person (DP) land in post WW II Germany, one of the wonders of my new American world was the infinite number of brightly lit stores. In America, the stores bustled with hundreds of customers and the store aisles overflowed with everything from Apparel to Vernon's Ginger Ale.

That was a stark contrast from six years as a DP in Germany where all I had seen was abandoned stores and bombed out neighborhoods. Those early memories were etched on my mind for a long time because, even as the outside world, the Germany I lived in changed, little changed for me in my little DP world.

So, it was quite eye opening to come to America and see stores in America with more than cobwebs on the shelves. Here, happy customers browsed through racks of suits and dresses and shelves overflowed with shoes, socks, coats and ties. Unlike Germany, where money was scarce for the Germans and non-existent for us DPs, the customers in America not only had money to spend on groceries and clothes but actually delighted in frivolity buying chocolate, comic books, colas and chewing gum!

One of my favorite stores of the 1950s was the long gone five and dime stores. They were a wonderland of many aisles and long counters filled with everything from needles and thread to combs, dish towels, coffee cups and tin soldiers. Today, one might look at the five and dime store as a cross between a Meijer or Walmart and Odd Lots, Big Lots, Bigger Lots and Bigger Yet Lots. But what none of these stores have today is the five and dime lunch counter with the world's best milk shakes, burgers and hot grilled cheese sandwiches.

But for me, the shopping highlight in those first years in America came after we moved to Grand Rapids, Michigan, after spending our first year in America on the east coast. In Grand Rapids, Friday evening became our weekly grocery shopping night. After school and work, my parents and I left our apartment on Lafayette Street and walked three blocks to the new wonder of the 1950s grocery shopping world. The newly built and brightly lit A&P, Atlantic and Pacific grocery store, a carnival of groceries like nothing I had seen before, stood like an inviting beacon on top of the Michigan Street hill and looked down on the city and the Grand River below. This A&P was not only new to the area, it was the forerunner of the mega groceries stores that we see today. The A&P has been gone for many years now and the old Michigan Street neighborhood, the corner drugstore, the five and dime, and bank have been razed to make way for an expanding medical complex.

On that first shopping trip to

the A&P, we left the pea soup like fall evening that had cast a pall over the city behind and found ourselves in a glowing carnival of groceries. Inside the door, were rows of shopping carts like taxi cabs patiently for customers to choose them and drive them around the store. Near-by, were ten check-out counters with ten smiling cashiers ringing up groceries on ten noisy cash registers.

As I followed my parents inside the store, my steps faltered. The floor to ceiling aisles ahead of us were bulging with mountains of multi-colored boxes, bags, cans, bottles and jars. Aisle after aisle of one delightful surprise after another faded into the distance

Virburgas Centrālās DP nometnes draugi atvadās no Sprodzēnu ģimenes, izceļojot uz Kentukiju, Amerikā 1949. gadā // FOTO: No mūzeja Latvieši pasaulē krājuma

and disappeared at the far end of the store, after what seemed like a mile. Well...I was only nine years old. As I blinked in the bright light and stared down one long aisle after another, I wasn't sure what I needed more, binoculars or sunglasses. Did I mention that I was only nine years old?

Ready to explore the A&P on my own, I left my parents in the bread aisle. After years of living in DP land where we might see a loaf of coarse bread, the choices in American stores slowed my parents down in those first years in America. With mom and dad studying bread, white, rye roll and bagels, I ventured out bravely. I stayed to the middle of the aisle away from the shelves stacked high with Saltine cracker boxes which looked ready to come tumbling down on me like an avalanche.

Turning the corner, I ran into my favorite hero...The Lone Ranger. He was riding his horse Silver in front of the cereal aisle. The cereal aisle was a world of its own with at least five brands and fifty types of cereal and now The Lone Ranger. No, The Lone Ranger was not riding Silver up and down the aisle but their likeness was prominently featured on a large life-like cut-out and on every one of the Wheaties cereal boxes that were stacked high behind them.

Hmm...maybe I could slip a Wheaties cereal box into our cart? After all, it was The Lone Ranger. Still, I hesitated. If I pulled a cereal box out from the crisscrossed mountain of cereal boxes would the mountain col-

lapse like a house of cards and send a waterfall of cereal boxes raining down on me? I looked around guiltily but no one else was interested in The Lone Ranger. Pulling gingerly at the stack of boxes, I got a box in my grasp, pulled it out and ran. I waited for the catastrophe behind me, an earthquake of cereal boxes tumbling and rumbling across the aisle attacking shoppers and stopping shopping carts in their tracks. I stumbled around the corner of the aisle and waited but nothing happened.

I peeked around the corner and saw that The Lone Ranger was happily riding Silver in front of a well stacked tower of cereal

boxes. With a sigh of relief, I waved at him and left to look for my parents.

It was time to sneak the Wheaties box, adorned with the picture of Lone Ranger, into the shopping cart. Finding my parents in this maze of never ending aisles filled with pickle jars, flour and potato bags and soft drink bottles, proved to be difficult. I guess that I was missing the binoculars more than the sunglasses. I came to the snack aisle where I slowed to admire ten brands of potato chips and many sizes of pretzels. Peanuts in the shell? I picked up a bag and turned it round in my hand. The shells didn't look tasty.

Next in line was the chocolate, candy and chewing gum aisle. Another whole aisle devoted to the well-to-do or those who had money? This was America not DP land in Germany so I grabbed a Beeman chewing gum pack and a Hershey chocolate bar. Nothing like this had been available in the DP grocery warehouse in Germany.

I caught up with my parents at the meat and fish counter. To get there, I passed by a case filled with different size eggs, a cooler filled with milk and a table with different varieties and colors of cheese. By now, I knew that these were fresh eggs. This was fresh milk. And the cheese was not processed cheese like Velveeta. There had been little of anything fresh, mostly processed food, cheese and meat, coming out of the DP warehouse in Germany.

My mother was stuck again. This time it was the meat counter. Sitting invitingly behind the

long glass protected counter was an assortment of fresh beef, pork and poultry. Near-by were hams and links of sausages in many lengths and colors.

A large crowd of eager customers had gathered here waiting to point out their choice of meat to the butcher. Behind the counter, the butcher was busy at the butcher block cutting up a chicken while his assistant wrapped up ground beef in white paper.

My mother was very picky with meat. I don't know if that was because of the strange fresh meat in Germany, not from the DP warehouse, horse, squirrel or what, one could come across. Her concern with meat stayed with her for years as did her concern for drinking water which she boiled in America to her last days on Earth. Maybe, she was hesitant at the meat counter today because she was overwhelmed by the bountiful choices in America. She had seen little meat since she had left Latvia in 1944.

Fresh meat wasn't seen much in Germany DP land. In fact, much of what we were seeing in the A&P of 1950 from fresh eggs to fresh meat was only an unfulfilled dream in Germany. For a young boy like me in Germany, even dreaming was difficult. I had lived mostly on rationed staples and had seen little fresh food or special treats like the frivolous chocolate bars, candy and soda. How could I know that there were countries where people had money and choices of what they could buy and eat, until I came to America and walked into the five and dime and the grocery store wonderland of the A&P?

The A&P grocery store for us, DPs in 1940s Greven, Germany was an old warehouse that was off-limits and remained a mystery to most of us DPs. No one was allowed inside the warehouse except the workers. Unlike the brightly lit A&P I was in tonight, no one pushed carts down the dark tunnel like aisles of the warehouse. In fact, a flashlight might have helped to search through the warehouse bins that were filled with large boxes of processed cheese, powdered eggs and milk, and 1001 varieties of cans of soup, vegetables and fruit.

To get our weekly ration of groceries, we, DPs brought our ration card to the warehouse counter, got in line, waited to get our card stamped and waited again, until we were handed our weekly ration. What we got at the warehouse wasn't about choosing in an A&P what we wanted to eat this week but what was available to us this week. What had been brought to our warehouse by the International Refugee Organization (IRO). A handful of staple foods and specified quantities were passed out based on our ration allowance. There was nothing fresh about what came out of the warehouse. Our meat was a tin of processed meat like Spam. Fresh cheese was Velveeta like. Fresh milk and

eggs were powder that came in boxes. Later, a glass of milk, would be water with sprinkles of white powder. Soup, vegetables, fruit, sardines and lard came in cans or tins. And if we wanted one more can of peas or peaches or ran short of lard during the week, there was no corner grocery store for us or a Kroger's or even an Odd Lots with 101 things to buy.

There was the occasional special treat, maybe a CARE, Cooperative for American Remittances to Europe, Red Cross or similar package that I eagerly awaited. But I don't recall seeing more than one or two packages in the six years in Germany. But I was young. When they did come, there might be more canned meat, powdered milk and chocolate bar. A pack of chewing gum, a tin of coffee and a pack of cigarettes. I remember a toy of some kind, maybe, my first toy like a tin soldier or toy automobile. Sadly, these packages were rare. And, let's not even talk about toys.

One day while my mom had a doctor's appointment, I was at the warehouse with my father. He had been fortunate to get one of the warehousemen jobs, one of the few jobs available to DPs here. We DPs were living on welfare, in our case the largesse of the Brits who ran the British Sector of Germany after the war. My father's position was a responsible position as theft from the warehouse was always a concern. Theft, of course, is never good but living on rations and trying to feed young children could make one desperate.

My father was talking to one of the English truck drivers who made deliveries to the warehouse. Greven was in the British occupation sector of Germany and our warehouse was run by the IRO and before that by UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration).

After my father called me over, the Englishman handed me a glass bottle with reddish looking liquid inside. I studied the bottle warily. It couldn't be milk? I had never seen much milk except for powdered milk, so maybe this was chocolate milk? What was I supposed to do with this bottle of red liquid? As the Englishman watched my puzzled face, he smiled. My father smiled. They had a few words in a foreign language. English I suppose. I only knew Latvian. The Englishman made a drinking motion. Following his lead, I tipped the bottle... too much. The strong and foreign red liquid poured into my mouth and spurted out like a geyser.

That made the Englishman and my father laugh. Not long after that, I was sipping with delight, the first red pop that I ever had. But then I had never seen and had no idea what a Pepsi, Coca Cola, Root Beer, Seven Up or any other soda was.

(to be continued)

IVARS GALIŅŠ

Svinot Latvijas valsts 98. gadskārtu, tik daudziem mums no atmiņas neizzudīs drūmie gadu desmiti, kad valdīja bezcerība un bailes, ka šī neatkarības pasludināšanas diena no tautas apziņas varētu tikt izdeldēta. Daudz jau arī netrūka...

18. novembra svinībās ietilpst ordeņu pasniegšana Rīgas pili. Tajā var piedalīties vienīgi ar prezidenta ielūgumu. Augstākie valsts apbalvojumi ir – Triju Zvaigžņu ordenis, Viestura ordenis un Atzinības krusts. Viestura ordeni piešķir par nopelniem militārajā jomā. Katram ordenim vēl ir vairākas pakāpes. Ceremonija sākas ar fanfāram un prezidenta ienākšanu. Kopā ar kori visi dzied Valsts himnu. Ordeņu pasniegšanas rituālu papildina koŗa dziesmas. Atskaņo arī „Saule, Pērkonis, Daugava”

komponista Mārtaņa Brauna pavadījumā, šī kompozīcija ir kļuvusi par Katalonijas himnu.

Pēc ordeņu pasniegšanas stāvu zemāk ir šampanietis, uzkodas un iespēja tikties un fotografēties ar Valsts prezidentu Raimonu Vējoni. Lūgtie viesi autobusus tiek aizvīzināti uz svētku koncertu Nacionālajā teātri. Koncerts sākas ar krāšņi orķestrētu Valsts himnu un pacilātu publikas dziedāšanu. Orķestra (LNSO) diriģents ir Andris Poga. Viņu varētu dēvēt par bijušo bostonieti. Uz Latvijas 50 gadu jubileju 1968. gadā ar Ingridu Gutbergu un Silvestru Lambergu veidojām raidījumu lielākajā Bostonas koncertmūzikas raidstacijā (WCRB), lai amerikāņu publiku iepazīstinātu ar latviešu mūziku. Ja toreiz kāds būtu teicis, ka Bostonas simfonisko orķestri di-

riģēs divi latvieši un abi vārdā Andri (Andris Nelsons un Andris Poga), tas ātri būtu nogādāts psihiatriskās iestādes drošībā. Interesanti kāds būtu varbūtības koeficients? Koncerta pieteicēji ir aktieri Dita Lūriņa un Egils Melbārdis. Starp skaņdarbiem ievītas godalgoto skolēnu runas, ko viņi teiktu valstssvētkos, ja būtu Valsts prezidenti. Vienu nolasa Egils, bet divas lasa paši „jaunie prezidenti”. Šie lasījumi programmā nav uzrādīti, bet saņem jūsmīgus aplausus. Tie izsaka publikas jūtas, ka nav tikai teikti vārdi, bet Latvijā aug jauna paaudze un jauni Latvijas sargi. Pēc koncerta mūs sagaida Puriņu siltā automašīna. Tajā dodamies uz Pārdaugavu un pēc vakariņām uz ugunošanu. Juris atrod vietu šaurajā Balasta dambja ieliņā. Mēs dziedam, ka Daugaviņa savā

klēpi nes skumjas. Bet šoreiz Daugavai ir par ko priecāties. Tās abās malās stāv brīva tauta un viņos atspīd raķešu daudz-

krāsainais mirdzums ar birstošām uguns dzirkstīm, ko ar prieku var nest tālāk uz jūru.

Triju Zvaigžņu ordeņa saņemšana no Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa rokām 2016. gada 18. novembrī

TLB Sestdienas skolas 18. novembra akts

RASMA PĒRKONS

Ļoti svinīgi un patriotiski Toronto Latviešu biedrības (TLB) Sestdienas skola svinēja mūsu Valsts svētkus sestdien, 19. novembrī Centrā. Skolas saime bija tērpusies tautastērpos un 8. klases skolēni ienesa Latvijas karogu skolotājas Marisas Zubānes kokles pavadījumā. Svinīgo aktu atklāja un vadīja skolas pārzine Rasma Gaide. Viņa iesāka ar dziesmas vārdiem: “Nāk rudens apgleznot Latviju” un īsu uzrunu, minot visus Latvijas novadus, to skaistumu un īpatnības ar skaisto Rīgu pašā

veido Latviju. Mēs visi kopā esam Latvija, un tā mums ir tuva tāpat kā Dievs, ģimenes loceklis vai labs draugs. Viņš aicināja visus būt Latvijas draugiem, to milēt un no sevis ko dot vai dziedot, lai latviešu tauta un Latvija dzīvotu.

Septītās klases skolēni skandēja Ed. Virzas dzejoli “Karogs”, un 8. klases skolēni sekoja ar K. Skalbes “Sargs pie Daugavas”.

R.Gaide nolasīja Daces Cope-land dzejoli “Latvija”, kurā dzejniece izsakās, ka šī zeme ir reizē tuva un tāla, un šķietami grūti

un kā darīt vai nedarīt, bet, galvenais, lai noteikti braucot. Viņas pateicās par ceļojuma atbalstīšanu DV, LNAK, skolai un vecākiem.

Gunta Reynolds skolai pasniedza no Daugavas Vanagiem pulkveža Januma diplomu un naudu \$2000.

Pārzine klātesošos iepazīstināja ar Latvijas vēstnieku Kanadā K. Eihenbaumu, kas bija ieradies ar savu kundzi skolas aktā. Vēstnieks apsveica skolu un uzdāvināja jaunu Latvijas karogu.

Turpinājās skolēnu priekšnesumi ar kolētāju atskaņojumu

Astotās klases priekšnesums // FOTO: Ilze Makšiņa

sirdī. “Šajā zemē dzīvo gudri un drosmīgi cilvēki ar savu karogu un dziesmām, kas ir tikpat skaistas kā šī zeme, par ko tās stāsta”, teica pārzine.

Visi vienojās mūsu tautas lūgšanā: “Dievs, svētī Latviju!”

Pārzine aicināja mācītāju Ivaru Gaidi novadīt svētbrīdi. Mācītājs sveica skolas saimi un Latviju svētkos un veiksmīgi piesaistīja bērnu uzmanību ar jautājumiem. Viņš paskaidroja, ka Latvija nav tikai zeme, bet tā ir visa latviešu tauta, lai kur tā dzīvotu, kas kopīgi

sasniedzama. Ja Latvija ir mūsu sirdīs, tad domās varam viegli tur nokļūt. Pārzine atskaņoja latviešu repeŗa Reika video ar patriotisku dziesmu, kas mudina ne tikai domāt par Latviju, bet pat atgriezties uz dzīvi Latvijā.

Pagājušā gada Sestdienas skolas absolventes: Lidija Rasa, Sandra Magrica, Amanda Gaide un Anna Strok pārmaiņus raiti stāstīja savas atmiņas par “Sveika, Latvija” ceļojumu pagājušā vasarā. Meitenes deva vairākus ierosinājumus nākamajiem ceļotājiem, ko

“Dievs, dod mūsu tēvu zemei”, skolotājas M. Zubānes vadībā. Nobeidzot skolēnu koris nodziedāja “Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme”, ko vadīja dziedāšanas skolotājs Viktors Kūlnieks.

Pēc akta skolēnus un viesus pacienāja ar dzimšanas dienas kļiņģeri. Viesi vēl brīdi pakavējās draudzīgās pārrunās, bet bērni devās uz savām klasēm, lai turpinātu mācības.

TLB Sestdienas skolas 18. novembra akts bija skaists Valsts svētku svinību nobeigums.

KO DARA ASTRĪDA LIZIŅA?

VILNIS BAUMANIS

(Turpināts no 3. lpp.)

Brunčiem jābūt gaŗiem; “mini-brunči”, ko kādreiz jaunās meitenes valkā uzvedumos, neatbilst īstam tautastērpa. Tāpat pie tautastērpa jāvalkā kurpes, nevis pastalas, jo pastalas ir darba apavi un neder goda tērpa. Astrīda griezusies pie vēl vienas pazīstamas ASV dzīvojošas lietpratējas Lienas Kaugares, kas solījusi sakopot ziņas par tautastērpa pareizu valkāšanu, ko izsūtīt deju kopām.

Liekas, ka pēc dabas, Astrīdai visās lietās patīk skaidrība un precizitāte. Par to liecina arī viņas izvēlēta profesija. Jau 25 gadus viņa strādā par matemātikas skolotāju Twin Valley vidusskolā, Elversonas pilsētiņā, Pensilvānijā. Matemātika viņu saistījusi jau kopš mazām dienām un, iespējams, palīdz arī iztēlēt saskatīt tautasdeju ģeometriskās formas. Skolotājas darbs viņai dod gandarījumu – kaut arī viņa atzīst, ka gadu gaitā tas kļuvis grūtāks un sareģītāks. Skolēniem esot jānoliek dažādi štata eksāmeni, un arī skolēnu vecāki kļuvuši daudz prasīgāki. Taču ilgā pieredze amerikāņu vidusskolā devusi Astrīdai iemaņas, kas noderīgas, arī vadot latviešu tautasdeju grupas un citus sabiedriskus pasākumus. Viņa bijusi skolotāja arī latviešu skolās un desmit gadus vadīja latviešu bērnu nometni Katskiļos – līdztekus arī tur mācīdama tautasdejas.

Visos pasākumos Astrīdu atbalsta viņas ģimene – vīrs Andrejs Liziņš un trīs bērni: Kristaps, Marisa un Emīlija. Andrejs – izglītots mūzikā un

tirgzinībās – ir inteliģents un sabiedrīks. Bērni tāpat – attīstīti gan mūzikā, gan sportā. Visi trīs spēlē instrumentus, Kristaps turklāt aizstāv savas kolledžas godu gaŗo distanču skriešanā, Marisa ir kolledžas līmeņa futboliste, bet Emīlija – vēl vidusskolas vecumā – dejo baletu, kā arī kļuvusi izcila īru tautasdeju (step) dejotāja, kas piedalās konkursos ASV un Eiropā. Visi trīs bērni ir veselīgi domājoši, atvērti un latviski. No ģimenes izstaro pozitīva aura. Kā tas panākts? Galvenokārt ar vecāku aktīvu iesaistīšanos bērnu gaitās. Ar uzpurēšanos, vadājot viņus uz mūzikas stundām, sporta nodarbībām un latviskajiem pasākumiem – uz latviešu skolu un vasaras programmām Katskiļos un Gaŗezērā. Svētīga loma latvietības veicināšanā bijusi arī vecvecākiem, Mārai un Viktoram Bukiem un Ainai un Robertam Liziņiem. Ģimenes tuvums, kā arī dzīvesvieta Pensilvānijas laukos, prom no lielpilsētu trauksmainības, rada miera un drošības sajūtu arī Astrīdai.

Kad jautāju, ko viņai, latvietei, nozīmē dzīvot Amerikā, Astrīda atzīst, ka reizēm nav viegli. Jābūt ar mieru tā dzīvot un upurēt savu brīvo laiku latviskajiem sarīkojumiem. Bet tad rodas tādi īpašie pacilātības brīži, kā dziesmu un deju svētki, kas atsveŗ visu pārējo. Kad simtiem dejotāju kustas kopīgā ritmā, kad jauniešu sejas redzams prieks un lepnums par savu latvietību, tad viss kļūst skaidrs un vajadzīgs. Tā stāsta Astrīda Liziņa, kas vadīs tautasdeju lieluzvedumu Baltimorā.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Zaļā gaisma

Okupācijas muzeja pārbūvei

Rīgas domes Pilsētas attīstības komitejas deputāti atbalstīja Latviešu Strēlnieku laukuma daļas nodošanu valstij Latvijas Okupācijas muzeja otrās kārtas izbūvei. Atdalāmais zemesgabals ir 712 kvadrātmetru liels un atrodas pie Grēcinieku ielas, blakus Okupācijas muzeja ēkai Strēlnieku laukumā.

Zemesgabals vajadzīgs Padomju okupācijas upu piemiņas memoriāla izveidei. Atbilstoši Latviešu strēlnieku laukuma detalplānojumam zemesgabals atrodas publiskās apbūves kultūras iestāžu teritorijā. Paredzēts, ka atdalāmais zemesgabals tiks pievienots valstij piederošam zemesgabalam Latviešu Strēlnieku laukumā 1. Lēmuma projektā norādīts, ka vienlaikus ar valsts īpašuma tiesību nostiprināšanu uz nekustamo īpašumu zemesgrāmatā tiek ierakstīta atzīme, ka "zemesgabals izmantojams valsts pārvaldes funkcijas – valsts politikas realizācijai muzeju jomā – veikšanai". Tāpat paredzēts, ka nekustamais īpašums nododams atpakaļ bez atlīdzības Rīgas pilsētas pašvaldībai, ja tas vairs netiks izmantots minētās funkcijas veikšanai.

Valsts prezidents kopā ar ģimenēm iedzied Ziemsvētku eglī

20 ģimenes no dažādiem Latvijas novadiem ar savu ikdienas darbu un piemēru ir iedvesmojušas savus līdzcilvēkus un darījušas stiprāku mūsu sabiedrību. To Rīgas pils Ziemsvētku eglis iedegšanas sarīkojumā sacīja Valsts prezidents Raimonds Vējonis.

Viņš izteica īpašu gandarījumu par tām ģimenēm, kuŗas, neraugoties uz ikdienas rūpēm un pienākumiem, daudz dara apkārtējo cilvēku un novada labā. "Strādājot, palīdzot saviem līdzcilvēkiem, jūs pierādāt, ka varam paveikt daudz. No jūsu piemēra var mācīties ikviens!" uzsvēra Raimonds Vējonis.

Ģimenes uzrunāja arī Valsts prezidenta kundze Ivetta Vējone, kuŗa bērniem un vecākiem novēlēja mierīgu Ziemsvētku gaidīša-

nas laiku. "Domāsim vairāk labas domas, runāsim vairāk labus vārdus, darīsim vairāk labus darbus. Lai šie Ziemsvētki jums visiem ir gaiši, balti un priecīgi!" sacīja Ivetta Vējone.

Rīgas pils Ziemsvētku eglis iedegšanas sarīkojumā piedalījās pēc Valsts prezidenta aicinājuma Latvijas Pašvaldību savienības izvirzītais 20 ģimenes. Šajās ģimenēs aug trīs līdz deviņi bērni, arī aizbildnībā esoši bērniņi un audzubērni. Visas ģimenes vieno arī aktīva iesaistīšanās savu novadu un pilsētu sabiedriskajā dzīvē.

Rīgā sasniegts jauns Ginesa pasaules rekords

2. decembrī Rīgas Rātsnama telpās tika uzstādīts jauns Ginesa pasaules rekords – *Scandiweb* veidotā 412 posmus garā Rūba Goldberga mašīna kļuva par lielāko pasaulē, tādējādi ierakstot uzņēmuma, Rīgas un Latvijas vārdus oficiālajā rekordu reģistrā. Šādā grandiozā veidā šogad Rīgas Rātslaukumā tika iedegta pilsētas galvenā Ziemsvētku egle. Šo procesu vēroja tūkstošiem ridzinieku un pilsētas viesu.

Lai oficiāli fiksētu rekordu un ierakstītu to Ginesa pasaules rekordu (*Guinness World Records*) reģistrā, Rīgā bija ieradusies organizācijas pārstāve *Seyda Subasi-Gemici* no Vācijas. Viņas uzdevums bija pieskatīt, lai tiktu ievēroti visi Ginesa pasaules rekorda noteikumi. Pārstāve savas karjeras laikā bijusi lieciniece 2000 rekordiem 30 pasaules valstīs. Taču tieši šajā kategorijā viņa rekordus vēl nebija vērtējusi. Kamēr visas dienas garumā notika posmu izmēģinājumi, *Seyda* kopā ar pieaicinātu neatkarīgu mērnieku rūpīgi pierakstīja un skaitīja visus ķēdes reakcijas posmus, kā arī pārbaudīja, vai katra individuāla posma norise atbilst Ginesa pasaules rekordu noteikumiem. Tieši šo rekordu mēģināts uzstādīt 14 reizes un tikai septiņās no tām izdevies. Ar šo 15. rekorda mēģinājumu pasaulē Latvija kļuvis par mājvietu Ginesa pasaules rekordam kategorijā "Lielākā Rūba Goldberga mašīna", kuŗai ir 412 posmi. Rekordlielajā Rūba Goldberga ķēdē tika ievietotas speciāli veidotas konstrukcijas no koka, sadzīves priekšmeti, bumbiņām, baloniem u.c. priekšmetiem, piem., akordeona, iepirkumu ratiem, mikroviļņu krāsns, kafijas automāta u.tml.

Ziemsvētku vecišu skrējiens labdarībai

Trešajā Adventā, 11. decembrī, Doma laukumā notikušais ikgadējais Ziemsvētku vecišu labdarības skrējiens pulcēja rekordlielu dalībnieku skaitu – 1000 lielus un mazus dalībniekus, kuŗi kopā saziedoja 13 000 eiro.

Šogad veciši skrēja, lai bērni varētu staigāt: par savāktajiem līdzekļiem sešiem bērniem ar kustību traucējumiem būs iespēja apmeklēt rehabilitācijas kursu ar speciālu gaitas robotu *G-EO System*, palielinot iespējas patstāvīgi spert soļus. Ziemsvētku vecišu skrējiens piedalījās ģimenes ar bērniem, uzņēmumu komandas un pat dalībnieki ar suņiem, kas arī bija ietērpti īpaši sarūpētos Ziemsvētku tērpos. Katrs no dalībniekiem, skrienot vai ejot, veica simbolisku 1,5 km distanci.

Vienojas par vienota gāzes tirgus attīstīšanu

Baltijas valstu Ministru prezidenti parakstījuši vienošanos par vienota gāzes tirgus attīstīšanu, žurnālistiem pēc Baltijas Ministru padomes Premjērministru padomes sesijas paziņoja Latvijas Ministru prezidents Māris Kučinskis (ZZS). Kučinskis informēja, ka sanāksmes laikā ir pārrunāti jautājumi par drošības stiprināšanu Baltijas reģionā – par iekšējo un ārējo drošību, kā arī pārrunāti jautājumi par transporta un enerģētikas nozarēm.

Vērtējot Latvijas šogad paveikto Baltijas Ministru padomē kā prezidējošai valstij, Kučinskis pauda gandarījumu par paveikto, ieviešot NATO Varšavas samita lēmumus, panākot svarīgas vienošanās par *Rail Baltica* projektu, kā arī ieguldot lielu darbu integrēta un funkcionējoša elektrības un gāzes tirgus izveidē.

Igaunijas premjērministrs Jiri Ratass, Latvijas Ministru prezidents Māris Kučinskis, Lietuvas premjērministrs Alģirds Butkēvičs sanāksmes laikā

Kučinskis no Igaunijas jaunā premjēra Jiri Ratasa saņēmis apstiprinājumu, ka nākamgad, kad Igaunija būs prezidējošā valsts, tā turpinās iesaistīties darbus. Arī Ratass apstiprināja, ka Igaunijas prioritātes nākamajā gadā būs drošības nostiprināšana Baltijas reģionā, vienota enerģētikla izveide un transporta savienojumu attīstīšana, prioritāri domājot par *Rail Baltica* projektu.

Rosina veicināt latviešu valodas apguvi cittautiešu vidū

Nepieciešams stiprināt latviešu valodas lietošanu sabiedrībā, tai skaitā veicinot latviešu valodas apguvi cittautiešu vidū jau sākot no pirmsskolas vecuma, rosinājis Valsts prezidents Raimonds Vējonis tikšanās laikā ar Valsts valodas komisijas (VVK) pārstāvjiem.

Sarunā ar valodniecības nozares ekspertiem prezidents uzsvēra, ka Latvijas sabiedrības saliedētība var notikt tikai uz latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas pamata. "Nepieciešams arī turpmāk cittautiešu vidū veicināt ne tikai latviešu valodas apguvi, bet arī izpratni par Latvijas vēsturi un kultūras tradīcijām, kā arī attīstīt pilsonisko izglītību," sacīja Vējonis. Valsts prezidents arī norādīja, ka ir svarīgi atbalstīt latviešu valodas apguvi diasporā, šādi saglabājot ārzmēs dzīvojošo tautiešu saikni ar Latviju.

Andrejs Veisbergs

VVK priekšsēdis Andrejs Veisbergs (*attēlā*), iepazīstinot prezidentu ar latviešu valodas situāciju, norādīja, ka to kopumā iespējams vērtēt kā apmierinošu ar tendenci pakāpeniski nostiprināties. "Tomēr jāteic, ka nerimst mēģinājumi ik pa brīdim valodas pozīcijas drupināt un attīstību pagriezt pretējā virzienā. Tas bieži prasa strauju pretreakciju arī no Valsts valodas komisijas," sacīja Veisbergs.

NB8 valstu sanāksmē Rīgā

NB8 kā neformāls reģionāls ietvars apvieno Dāniju, Igauniju, Islandi, Latviju, Lietuvu, Norvēģiju, Somiju un Zviedriju kopš Baltijas valstu neatkarības atgūšanas. Šis formāts efektīvi nodrošina politiskā dialoga un praktiskās sadarbības iespējas, izmantojot ikgadējās rotācijas principu, kad viena valsts kļūst par formāta koordinējošo valsti. Pēc Latvijas 2017. gadā NB8 sadarbību koordinēs Norvēģija. Rīgā norisinājās Baltijas un Ziemeļvalstu konsulāro dienestu vadītāju sanāksme. Dienestu vadītāji apmainījās viedokļiem par konsulārās palīdzības un konsulāro pakalpojumu pieejamību valstspiederīgajiem ārvalstīs gan krīzēs, gan ikdienā.

"Viena no Latvijas kā NB8 koordinējošās valsts prioritātēm ir stratēģiskās komunikācijas veicināšana. Konsulārais darbs tieši attiecas uz ikvienu valstspiederīgo, un konsulārā dienesta uzdevums ir veidot proaktīvu, objektīvu un izsmeļošu komunikāciju," uzsvēra Konsulārā departamenta direktore Guna Japiņa. Dalībnieki dalījās pieredzē par labākajiem risinājumiem, lai nodrošinātu konsulāro atbalstu valstspiederīgajiem ārvalstīs mainīgajā drošības situācijā pasaulē, jo sevišķi liela apjoma krīzes apstākļos.

Pilnībā noformēta NATO kaujas grupa Latvijā

Pēc Spānijas lēmuma iekļauties NATO kaujas grupā Latvijā šī grupa ir pilnībā noformēta, aģentūrai LETA Briselē apstiprinājis Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs. "Tagad pēc Spānijas lēmuma tā ir nokomplektēta – Kanadas vadītājā kaujas grupā būs Kanada, Albānija, Itālija, Spānija, Slovēnija un Polija," sacīja Rinkēvičs. "Pašlaik Latvijas un Kanadas kolēģas intensīvi strādā ar visām šīm valstīm, lai risinātu praktiskos jautājumus, bet par grupas sastāvu vairs jautājumu nav." Runājot par Latvijas bažām saistībā ar plānotajiem Krievijas militārajiem manevriem Baltkrievijā, ministrs norādīja, ka šis jautājums NATO ārlietu ministru sanāksmē ir apspriests. "Izvērtējot mūsu pašreizējās attiecības ar Krieviju un situāciju Ukrainā, apspriedām arī gaidāmās Krievijas mācības *Zapad 2017* Baltkrievijā," sacīja Rinkēvičs. "Iepriekš Krievijas mācībās *Zapad* mēs esam redzējuši atsevišķus agresīvus elementus, arī tādus, kas pilnīgi noteikti ir vērsti pret Baltijas valstīm. Lai arī katrai valstij ir tiesības rīkot šādas mācības, mēs ceram, ka mūsu rīcībā būs tādi mehānismi, kas varētu samazināt dažādus potenciālus pārsteigumus līdz nulles līmenim," teica Rinkēvičs.

Latvijas, Lietuvas un Igaunijas parlamentārieši vizītē ASV

Baltijas valstu parlamentu delegācija bija ieradusies kopīgā vizītē Vašingtonā, ASV. Tā bija pirmā Baltijas parlamentāriešu vizīte Vašingtonā pēc novembrī notikušajām ASV Valsts prezidenta vēlēšanām. Tikšanās ar senātoriem notika ASV Senāta vairākuma līdera senātorā Miča Makonela (*Mitch McConnell*) vadībā. "Amerikas Savienoto Valstu senātoru galvenais vēstījums – Latvijai, Lietuvai un Igaunijai nav pamata satraukumam par NATO saistību nepildīšanu no sabiedroto puses. Šī bija vēsturiska tikšanās Senātā, kuŗā piedalījās astoņi procenti no visiem senātoriem. Tik augsta senatoru pārstāvība sarunā ar Baltijas valstu parlamentāriešiem apliecina – mēs esam stratēģiskie partneri," uzsvēra Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdis Ojārs Ēriks Kalniņš. Tiekoties ar ASV Pārstāvju palātas amatpersonām, saņēmām tikai atbalstošus vārdus Baltijai un atzinību par jau sasniegto ceļu uz finansējumu aizsardzībai divu procentu apmērā no iekšzemes kopprodukta 2018. gadā, akcentē O. Ē. Kalniņš. Pārrunājot NATO Varšavas galotņu apspriedes (samita) lēmumu par pastāvīgu alianses spēku klātbūtni Baltijā un Polijā izpildi, Latvijas delegācija informēja ASV kolēģas, ka notiek aktīvs darbs – mūsu valstī tiek veidota Kanadas vadītā daudz nacionālā bataljona kaujas grupa. Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdis Baltijas parlamentāriešu vizīti vērtē kā ļoti veiksmīgu. Viens no veiksmes faktoriem – Latvijas, Lietuvas un Igaunijas parlamentāriešu vienotā izpratne un skaidrie vēstījumi.

(Turpināts 11. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 10. lpp.)

Latgalei veltītu sudraba kolekcijas monētu kals Šveicē

Latgalei veltīta sudraba kolekcijas monēta tiks izgatavota Šveices kaltuvē *Faude & Huguenin*. Šī kaltuve uzvarējusi Latvijas Bankas izsludinātajā konkursā, kurā piedalījās četri pretendenti. Plānotā līgumcena ir 57 557 eiro bez pievienotās vērtības nodokļa. Latgalei veltītās sudraba kolekcijas monētas plānotā tirāža ir 3000 eksemplāru. Monēta plānota kvadrāta formā ar triju krāsu uzdruku monētas aversā. Monētas nominālvērtība – pieci eiro. Monētu iecerēts izlaist 2017. gadā, un tā būs veltīta Latgales latviešu kongresam. Nākamgad apritēs 100 gadu, kopš 1917. gada pavasarī Rēzeknē notika demokrātiski ievēlēto Latgales latviešu pārstāvju sanāksme, kurā tika nolemts, ka Latgales, Vidzemes un Kurzemes latvieši ir viena tauta un Latgalei jāapvienojas ar pārējiem topošās Latvijas valsts novadiem vienā zemē. Šis kolekcijas monētas dizainu veido tēlnieks Ivars Drulle. Viņš iepriekš jau veidojis dizainu divām Latvijas Bankas kolekcijas monētām – Ainažu jūrskolai veltītajai un vienu pusi monētai "Rīgas pilij 500".

Nacionālās apvienības kongresā

Rīgā notika Nacionālās apvienības *Visu Latvijai! – Tēvzemei un Brīvībai/LNNK* kongress. Tajā bija paredzēts pārvēlē Nacionālās apvienības valdi un vadību. Nacionālās apvienības (NA) kongresā 10. decembrī par partijas līdzpriekšsēžiem ievēlēts Gaidis Bērziņš un Raivis Dzintars, kuri šos pienākumus pildīja arī līdz šim. Balsojumā viņus atbalstīja 223 kongresa dalībnieki, pret balsoja septiņi delegāti. Kongresā ievēlēja partijas valde, kas paplašināta – sešu locekļu vietā tagad valdē būs astoņi. Darbam partijas valdē pieteikti kopumā deviņi kandidāti. Rīgas domes deputāta Ģirta Lapiņa kandidātūra noraidīta. Darbam partijas valdē ievēlēts Eiropas Parlamenta deputāts Roberts Zīle, Ogres novada pašvaldības domes priekšsēža vietnieks Egils Helmanis, partijas ģenerālsēkretārs Raivis Zeltīts, Tieslietu ministrijas parlamentārais sekretārs Jānis Iesalnieks, Rīgas domes deputāte Ieva Holma, NA Rīgas nodaļas vadītājs Dainis Locis, kā arī Marika Zeimule un Edvards Ratnieks.

Diriģenti Andris Nelsons un Mariss Jansons nominēti Grammy balvai

Latvijas diriģenti Andris Nelsons un Mariss Jansons nominēti prestižajai ASV mūzikas balvai Grammy kategorijā "Labākais orķestra sniegums", līdz ar to viņu vadītie orķestri sacentīsies savā starpā. Jansons balvai izvirzīts par Sergeja Prokofjeva Piektās simfo-

nijas ierakstu kopā ar Karalisko *Concertgebouw* orķestri.

Nelsons uz balvu pretendē par *Deutsche Grammophon* izdotajiem Dmitrija Šostakoviča 5., 8. un 9. simfonijas ierakstiem *Shostakovich: Under Stalin's Shadow - Symphonies Nos. 5, 8 & 9*, kas tapis Bostonas simfoniskā orķestra atskaņojumā. Viņi abi sacenšas arī ar igauņu diriģentu Nēmi Jervi un viņa vadīto Šveices Romāņu orķestri, Maiklu Tilsonu-Tomasu un viņa vadīto Sanfrancisko simfonisko orķestri un Alanu Gilbertu un Ņujorkas filharmonijas orķestri.

Mārtiņš Buclers. Fotografijai veltīts mūzs

Godinot fotogrāfu Mārtiņu Bucleru 150. dzimšanas dienā, Turaidas mūzejrezervāts 13. decembrī aicināja uz sarikojumu un izstādes "Mārtiņš Buclers. Fotografijai veltīts mūzs" atklāšanu Turaidas muižas pārvaldnieka jaunajā dzīvojamajā mājā. Izstāde veidota sadarbībā ar Daugavpils Marka Rotko Mākslas centru. Mūzikālos priekšnesumus Ziemsvētku noskaņās sniedza Siguldas Mākslu skolas *Baltais flīģelis* jaunie mākslinieki un viņu skolotāji.

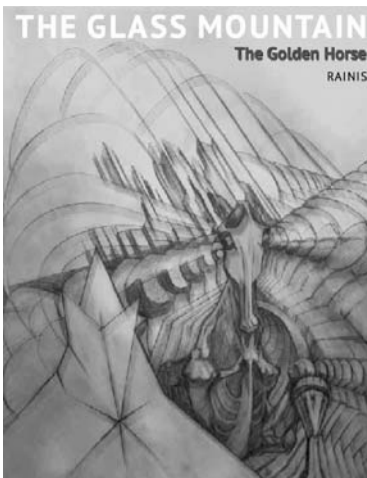
Mārtiņš Buclers (Rīgā, pag. gs. 30. gadi). No P. Korsaka krājuma // Foto: Vilis Rīdzenieks

Sarīkojumā piedalījās fotomākslas vēstures pētnieks Vilnis Auziņš ar stāstu "Mārtiņš Buclers – reālītes vēstījumu inženieris" un Turaidas mūzejrezervāta galvenā krājuma glabātāja Līga Kreišmane, kas iepazīstināja ar Mārtiņa Buclera saikni ar Siguldu un viņa radītajām fotografijām, kas glabājas Turaidas mūzejrezervāta krājumā.

Raiņa luga "Zelta zirgs" angļu valodā un stāsts par Latviju

9. decembrī Latvijas Nacionālās bibliotēkas korē notika grāmatas *The Glass Mountain* atklāšanas svētki. Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība izdevusi Viļa Indes grāmatu – triloģiju *The Glass Mountain*, kuŗas centrā ir Raiņa lugas "Zelta zirgs" tulkojums mūsdienīgā angļu valodā ar Miķeļa Fišera ilustrācijām. Lugu papildina grāmata par Latvijas vēsturi un grāmata par *Gaismas pili* kā simbolisku celtni.

The Glass Mountain pirmajā daļā – *Climbing the Mountain* – ir koncentrēta Latvijas vēsture, kas atklāj sarežģītus un traģiskus notikumus tautas pagātnē un to, kā tie veidojuši un ietekmējuši šodienas Latviju. Otrā daļā *The Gol-*

den Horse pasaulei dara pieejamu latviešu literatūras dārgumu – Raiņa lugu "Zelta zirgs". Tas ir drosmīgs, simbolisks un pārliecīgs darbs ar dziļu vēstījumu par Latvijas veidošanos, ciņu par brīvību, pašnoteikšanos un tautas gara spēku. Trešā daļa *The Castle of Light* ir par simbolisku ēku – Latvijas Nacionālo bibliotēku, kas glabā Latvijas kultūras mantojumu un gadsimtu zināšanas, bibliotēkas arhitektūra ir tieša atsauce uz Latvijas vēsturi un Raiņa "Zelta zirgu".

Alvja Hermaņa izrādes *Madama Butterfly* triumfs Milānā

Alvja Hermaņa Italijā iestudēto operu *Madama Butterfly*, kas pirmizrādi piedzīvoja 7. decembrī *La Scala* sezonas atklāšanā, publika sveikusi ar 15 minūšu ilgām stāvovācijām. Šis iestudējums ir īpašs ar to, ka tā ir atgriešanās pie Džakomo Pučīni operas pirmās versijas, kas pirmizrādi piedzīvoja 1904. gada februārī tieši *La Scala* opernamā un kļuva par izgāšanos un pārsteigumu vienlaikus, bet vēlāk tika pārrakstīta. Pēc šīs pirmizrādes Pučīni nekad vairs *La Scala* nestrādāja. Šoreiz iestudējums tapis, iedvesmojoties no tradicionālās japāņu mākslas un kabuki teātra.

"Hermaņa piedāvā oriģinālo operas versiju visprecīzākajā lasījumā, kas ir pareizs lēmums – respektēt Pučīni sākotnējās ieceres," raksta klasiskajai mūzikai veltītais portāls *Bachtrack*. Tāpat daiļrunīgi vārdi veltīti scenografijai un videoprojekcijām.

Starptautiskas balvas "Melānijas chronikai" un "Pelnu sanatorijai"

Aizvadītajā nedēļas nogalē starptautiskos kinofestivālos apbalvotas divas Latvijas spēlfilmas – Viestura Kairiņa "Melānijas chronika" Tallinā un Dāvja Sīmaņa "Pelnu sanatorija" Kairā (Ēģipte).

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

VĀCIJA. Šobrīd norisinās diasporas mākslinieku grupu pieteikšanās Eslingenas Dziesmu svētkiem. Jau tagad tiem savu dalību pieteikušas 19 kopas no 10 Eiropas valstīm. Eslingenas pilsētas pašvaldība, sadarbojoties ar svētku rīkotājiem, gatavojas viesu uzņemšanai – konceptuāli ir devuši piekrišanu svētku gājiena norisei cauri pilsētai un pašvaldības skolu sporta zāles izmantošanai par naktsmājām svētku dalībniekiem. Viss kā īstos Dziesmu svētkos.

KRIEVIJA. 1. decembrī vēstniecības latviešu skolā Maskavā ar Ziemsvētku koncertu „Mūsu saime Ziemas saulgriežos” tika ieskandināti Ziemsvētki un Jaunais gads. Tajā skolas audzēkņi priecēja sarīkojuma viesus ar mūzikāliem un deju priekšnesumiem. Ikvienam skolas audzēknim bija iespēja piedalīties uzvedumā, izrādot savas prasmes dziedāšanā, dejošanā, klavier spēlē un aktiermākslā. Svētkos bērņus pārsteidza Sniegbaltīte un Ziemsvētku rūķīti, kuŗi bērņiem pasniedza dāvanas.

AUSTRIJA. 6. decembrī Vinē, lai populārizētu Latviju kā pievilcīgu tūrisma galamērķi un nacionālās aviokompanijas *airBaltic* piedāvātās iespējas, tika rīkota tikšanās Austrijas izejošā tūrisma operātoriem. Spilgtu prezentāciju par desmit būtiskiem iemesliem, kādēļ ir vērts apmeklēt Latviju, sniedza aģentūra "3K" no Latvijas, savukārt ar *airBaltic* aktuālāko piedāvājumu iepazīstināja *airBaltic* pārstāvji. Sarīkojuma nobeigumā Austrijas tūrisma aģentiem tika piedāvāta iespēja izmēģināt spēkus ķērlinga sacensībās uz ledu. Divi veiksmīgākie spēlētāji balvu ieguva ceļojumu uz Latviju. Tradicionālā austriešu Ziemsvētku punša vietā viesiem bija iespējams nogaršot Latvijas melno balzamu kopā karstu upeņu sulu.

ZVIEDRIJA. Latvijas vēstnieks Gints Jegermanis 5. decembrī vēstniecībā uzņēma iespaidīgu Latvijas delegāciju, kas izcili pārstāvēja mūsu valsti jauno profesionāļu meistarības konkursā *EuroSkills 2016*. Vēstniecībā delegācija varēja pacienoties jau pēc konkursa nobeiguma, atgriežoties mājās no Ģēteborgas uz Latviju. Ar nevilnotu prieku vēstniekam tika rādīti augsta līmeņa starptautiskā konkurencē gūtie apbalvojumi – Ievas Blūmas un Kates Strožas sudraba medaļas un nominācija *Best of the Nation* modes tehnoloģijās, skatlogu noformētājas Lindas Vilkas, mēbeļu galdnieka Reīņa Gusta un lauksaimniecības tehnikas mehaniķa Krišjāņa Jurāna bronzas medaļas. Medaļas par izcilību savukārt saņēma pavāre Kristiāna Šteinfelde, grafiskā dizainera Anete Aizbalte, elektrikāis Andis Lācis un mājaslapu dizainers Igors Novickis.

INDIJA. Vēstnieks Aivars Groza tikās ar Himčalpradešas (*Himchal Pradesh*) universitātes rektoru Dr. A. D. N. Bādžpeju (*Bajpai*), lai pārrunātu sadarbības iespējas augstākās izglītības jautājumos ar Latvijas augstskolām. Dr. A.D.N. Bādžpejs ierosināja izveidot Baltijas studiju un kultūras centru arī Himčalpradešas universitātē, kas ir viena no visaugstāk novērtētajām universitātēm Indijas reitingos. Šajā universitātē, tāpat kā vairākās citās vadošajās Indijas augstskolās, mācības notiek tikai maģistratūras un doktora studiju līmenī.

IZRAĒLA. Latvijas vēstniece Izraēlā Elita Gavele apmeklēja Zeva Žabotinska (*Zēv Jabotinski*) Institūtu Telavivā pēc institūta direktora Josi Ahimeira ielūguma. Apmeklējuma laikā vēstniece tika iepazīstināta ar ļoti plašo Institūta ekspozīciju un īpaši tiem archīva materiāliem, kas attiecināmi uz Žabotinska vizītiem Latvijā un viņa dibināto jauniešu Beitar (*Betar – Brith Joseph Trumpeldor*) cionistu kustību Latvijā 1923. gadā. Institūta archīvs ir uzkrājis simtiem tūkstošu dokumentālu liecību, tai skaitā sakopojis vairāk nekā 1000 fotografiju un milzīgu skaitu vēsturisku dokumentu, kas saistīti ar Latviju – latviešu valodā, ivritā un jidišā.

Studijas *Mistrus Media* un režisora Viestura Kairiņa spēlfilmā "Melānijas chronika", kuŗa Latvijā pirmajā izrādīšanas nedēļā pulcējusi rekordlielu skatītāju skaitu, starptautisko pirmizrādi piedzīvoja 21. novembrī Tallinā, A klases festivālā *Melnās nakts/ Black Nights*. Festivāla nobeigumā un apbalvošanas ceremonijā 26. novembra vakarā žūrija kā konkursa skates labāko operātoru apbalvoja Gintu Bērziņu par darbu pie filmas. Žūrijas formulējums skan: "Par neaizmirstamu attēlu, ar kuru radīts cilvēka spēks un izturība uz dabas skarbā skaistuma fona." Tieši pirms gada, kad Tallinas festivāls pirmoreiz strādāja A klases festivāla statusā, konkursa programā bija iekļauta cita Latvijas spēlfilmā – Lailas Pakalniņas "Āusma", un arī tā saņēma balvu par labāko operātoru darbu (Voičehs Starons).

Ēģiptes galvaspilsētā Kairā starptautiskā kinofestivāla ietvaros no 17. līdz 23. novembrim jau trešo gadu notika Kairas starptautiskā kinokritiķu nedēļa – neatkarīga paralēlā konkursa skate, kuŗai starptautiskās kinokritiķu asociācijas *FIPRESCI* Ēģiptes nodaļa atlasa režisoru pirmās vai otrās pilnmetrāžas filmas. Kinokritiķu nedēļas organizatori par savu mērķi pasludinājuši vēlēšanos atbalstīt kino kā mākslu un veicināt starpkultūru sakarus, šīs nedēļas laikā notiek arī kinoteorētiku semināri un meistarklases. Dāvja Sīmaņa un studijas *Lokomotīve* spēlfilmā "Pelnu sanatorija", kas Latvijas pirmizrādi piedzīvoja 2016. gada janvārī, saņēma Kairas kinokritiķu nedēļas galveno balvu, kas nosaukta Ēģiptes kinoklasika, režisora un scenārista Šadi abd el Salama (1930-1986) vārdā.

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Ar alvas liešanu vien nepietiek: gan gudri, gan pārgudri analītiķi ņemas zilēt, kas "draud" (jā gan) notikt 2017. gadā. Zilējot tiek zelēti divi vārdi: Tramps – žurnāla *TIME* "gada cilvēks", un Putins, kurš varbūt pelnījis "gada necilvēka" titulu, ņemot vērā viņa "ērgļu" uzlidojumu traģiskas sekas Sirijā.

Ņujorkas ziņu dienests *Bloomberg* – portāls www.bloomberg.com, kurš pirms gada pareģoja gan Britānijas izstāšanos no Eiropas Savienības, gan Donalda Trampa uzvaru ASV prezidenta vēlēšanās (vēl pirms tam, kad republikāņu partija viņu nominēja par kandidātu), arī šoreiz publicē savu kārtējo *pessimist's guide* (pessimista ceļvedi) 2017. gadam.

Bloomberg uzdevumā 146 analītiķi, ekonomisti un stratēģi izsvēruši gan iespējamus, gan mazticamus variantus, kas mūs jaunajā gadā sagaida. Ļoti izteiksmīgs un zīmīgs ir šāds šī "ceļveža" slēdziens: "ASV un Eiropa, kas gadu desmitiem bija politiskās stabilitātes bastions, tagad

eksportē politiskus riskus uz pārējo pasauli."

Eiropā nepatikšanas, īpaši ekonomikas jomā, var sagādāt Grieķija, un par "riskā faktoriem" var kļūt Lielbritānija un Polija, kur, kā zināms, panākumus guvis, kā teikts ziņojumā, "populisms".

Bloomberg analītiķi pareģo, ka Francijas prezidenta vēlēšanās uzvarēsot Marina Lepēna – labēji radikālas "Nacionālas frontes" lidere (kurš *fans* rezidē Kremlī. – *FG*). Francijā paredzams arī referendums jautājumā par šīs valsts izstāšanos no Eiropas Savienības: pēc "Brexit" – "Frexit"? Vācijā, pareģo *Bloomberg* pesimisti, bundestāga vēlēšanās Angela Merkele cietīšot sakāvi, un viņas ieilgušajai "kanclerībai" tiks pielikts punkts. Un Itālijā par premjērmministru varot kļūt kustības "Piecas zvaigznes" lideris Bepe Grillo, kurš ierosināšot referendumu jautājumā par eiro aizstāšanu ar "veco labo" itaļu liru.

Donalds Tramps ievadišot pamatīgu finansiālu reformu, bet

2016. gada vēlēšanu zaudētāju protesta kustība kļūstot asāka un tās smagpunkts būšot Kalifornija.

Drūms ir *Bloomberg* analītiķu pareģojums, ka prezidents Tramps grasās *to suspend* (iesaldēt?) ASV dalību NATO aliansē un tad arī ANO. Un Krievijas prezidents Putins? *Bloomberg* paredz, ka viņa vadībā Krievija atgriezīsies starptautiskajā arēnā, kā mēdz teikt franči, *en grace*. Vai tas nozīmē, ka tai daudz kas tiks piedots?

Un te mēs nonākam pie grāmatu apskata, kas publicēts žurnāla *The New York Review of Books* (NYRB) jaunākajā numurā. Apskatā aplūkotas piecas nesen iznākušas grāmatas par Krieviju un tās priekštecī – Padomju Savienību. Apskata autors ir Roberts Kotrels (*Cottrell*), bibliogrāfiskā žurnāla *The Browser* redaktors, kurš bija *The Economist*, *Financial Times* un *The Independent* korespondents Honkongā, Tokijā, Parīzē, Briselē un Maskavā.

Zilē un zelē: būšot draudīgs gads

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Visplašāk Kotrels analizē pirmo no aplūkojamām grāmatām – "2017: *War with Russia*", kuŗa autors ir britu ģenerālis Ričards Širets (*Shirrett*), kurš no 2011. līdz 2014. gadam bija *deputy Supreme Allied Commander Europe*, t.i., otrais svarīgākais komandieris NATO militārajā struktūrā. Savā grāmatā, kuŗas apakšvirsrakstā teikts, ka tas ir augstas militārpersonas brīdinājums, Ričards Širets apraksta ļoti iespējamu scenāriju: 2017. gadā Krievijas kaŗaspēks no Doņeckas un Luhanskas iebrūk Ukrainā un trijās dienās okupē pusi no tās. Un tā kā Ukraina nav NATO dalībvalsts, NATO reakcija izpaliek. Tūdaļ seko Krievijas agresija pret Baltijas valstīm. Latvijas krievvalodīgo protesta demonstrāciju Rīgā izmanto tur iefiltrētie Krievijas "specvienību" ļaudis, lai provocētu chaosu. Krievu snaiperi no slēpņiem nošauj trīs demonstrantus, radot ieganstu Krievijas kaŗaspēka iebrukumam. No Pleskavas tiek izsēdināts gaisa desants Rīgā, un pēc četrām

stundām seko tanku vienības. Tas pats notiek arī Lietuvā un Igaunijā.

Pārsteigtie NATO vēstnieki Beļģijā spēj vienoties tikai par divu minukuŗu (vienu – britu, vienu – vācu) sūtīšanu uz Rīgu, apliecinot atbalstu. Krievu lidmašīnas nogremdē šos kuŗus, un tikai tagad Vācija negribīgi atzīst, ka tas ir kaŗš starp Krieviju un NATO. Taču Baltija ir jau zaudēta, un Krievija liek saprast, ka uz katru mēģinājumu atgūt Baltiju tiks atbildēts ar kodolieročiem...

Grāmatas recenzents Roberts Kotrels raksta: "Manas galvenās mājas (*my principal home*) ir Latvija, un tāpēc Šireta "uz faktiem balstītais pareģojums" zināmā mērā attiecas uz mani personiski."

No redakcijas. Roberts Kotrels ir precējies ar latvieti Solveigu Silkalnu, kuŗa strādā Latvijas vēstniecībā Londonā. Ģimenes mājvieta ir Latvijā, un Robertam pieder Rīgas grāmatveikali *Robert's Books*.

SALLIJA
BENFELDE

Saulgrieži vairs nav tālu, bet Latvijas politikā plosās "Ziemassvētku kaujas" un, skatoties šajās batālijās, gribas teikt: "Stop! Steigā un kildīgā gaisotnē pieņemtiem lēmumiem nav nekādas jēgas!"

Runa ir par grozījumiem mikrouzņēmuma nodokļos, kuŗus pēdējā brīdī un pēkšņi, jau pēc budžeta pieņemšanas un apstiprināšanas izdomājis pieņemt premjērs Māris Kučinskis un tā Saeimas koalīcijas daļa, kas viņu atbalsta. Uzņēmēji šokā, individuālie saimnieciskās darbības veicēji arī, Valsts ieņēmumu dienests (VID) vispār nesaprot, kas notiek un ko darīt. Kādi nodokļi būs jāmaksā? Ej nu saziņi, varbūt būs tā, kā pirms gada pieņemtā likumā, varbūt būs tā, kā piedāvā tagad. Varbūt vairākus mēnešus viss paliks pa vecam, un spēkā nestāšies nekādi grozījumi, arī pirms gada pieņemtais likums. Brīdī, kad rakstu šo komentāru, to valstī nezina neviens.

Par ko tad ir stāsts? Neieslīgšot visās detaļās, jāteic, ka Latvijā ir tāds mikrouzņēmumu nodoklis (MUN), kas ir 9% no apgrozījuma un savulaik bija domāts, lai mazie uzņēmēji (ar ne vairāk par 5 darbiniekiem) un arī individuālie saimnieciskās darbības veicēji, kuŗu ienākumi nav lieli, tomēr varētu nomaksāt nodokli un nebankrotētu jau pēc pāris mēnešiem. Lai arī tas palīdzēja mazajiem uzņēmējiem izdzīvot un arī iegūt atelpu, lai varētu savu biznesu papalašināt, ne viens vien to izmantoja, lai nodokļus

maksātu minimāli, kaut nopelna ļoti labi. Par nozarēm, kuŗās MUN nevarētu piemērot, valsts vienoties nespēja, krāpniekus noķert arī nevarēja vai negribēja, turklāt tie, kuŗi maksā MUN, sociāli ir pilnīgi neaizsargāti, jo faktiski viņiem pienākas tik maz, ka var uzskatīt, ka nav nekā. Pensiju tā sakrāt nevar, sanāk gandrīz neieraugāmi graši. Tad nu pirms gada tika nolemts, ka no 2019. gada 1. janvāra tāda MUN vairs nebūs, bet kas būs vietā tiem, kuŗi tiesām nepelna daudz, nav zināms vēl šobrīd. Lai MUN maksātāji nebūtu tik sociāli neaizsargāti, bija paredzēts, ka no nākamā gada 1. janvāra uzņēmējiem un individuālajiem strādātājiem būs jāmaksā ¼ no tā sociālā nodokļa, kas tiek maksāts par darbiniekiem, minimālās algas saņēmējiem standartā uzņēmumos, bet 2018. gadā būs jāmaksā viss sociālais nodoklis – 34,09% no apgrozījuma un vēl 5%. Tiesa gan, standarta uzņēmumos lielu daļu šī nodokļa maksā darba devējs un apmēram trešdaļu – darba ņēmējs. Individuālajiem strādātājiem visi 34,09% būtu jāmaksā vieniem pašiem un arī vēl 5% no apgrozījuma. Ar vārdu sakot, daudzi mazie uzņēmēji ar dažiem darbiniekiem to nemaz nespētu, bet individuālie strādātāji pēc nodokļu nomaksas saņemtu vēl mazāk nekā minimālās algas saņēmēji parastajos uzņēmumos. Turklāt paredzētās sociālās iemaksas būtu jāmaksā vienādi lielas gan par pusslodzi, gan par

slodzi strādājošajiem. Saeima un valdība visos šajos iebildumos neklausījās, sakot, ka cilvēkiem vajadzīgs sociālais nodrošinājums. Punkts. Saeimas sēde, kuŗā galīgajā lasījumā tika pieņemts nākamā gada bužets un kuŗa turpināšanās arī naktī, ilga 19 stundas. Brīžam izskatījās, ka balsots tiek gluži automātiski un ka pusaizmigušajiem deputātiem jau viss vienalga.

Ļembasts sākās pēc tam. Darba devēju un ražotāju organizācijas publiski aicināja Valsts prezidentu neizsludināt budžetu pavadošo likumu, kas attiecas uz MUN, mazie uzņēmēji sāka atlaist cilvēkus, sociālie tikli "vārijās" no sašutuma. Valdība un deputāti akmenscietām sejām atkārtotā pantiņu par sociālo aizsardzību. Viss. Vēlreiz treknis punkts. Un tad Valsts prezidents "atmeta atpakaļ" likumu, kas nosaka, ka no 2019. gada MUN vairs nebūs, vietā nenosakot neko citu. Tad nu visi par to vienojās – MUN saglabājas, tiek strādāts pie jauna regulējuma un tikai tad, kad būs jauns likums, Saeima par to lems. Tiesa gan, sociālās iemaksas būs, un tie, kas tās nespēs samaksāt, lai dara, ko grib – likvidē savu uzņēmējdarbību, brauc prom vai papildina ēnu ekonomiku, darbojoties nelegāli. Tā teikt, jūsu dzīve, tieciet ar to galā paši, bet netraucējiet valsti.

Un tad pēkšņi premjērs Kučinskis paziņoja, ka sociālās iemaksas MUN maksātājiem ir jāatceļ, bet no nākamā gada jāpaceļ MUN likme līdz 15%, tas

kompensēsot zaudējumus budžetam, ko nesīs atceltās sociālās iemaksas. Taču koalīcijā vienprātības nav, "Vienotība" iebilst un izskatās, ka šos grozījumus Saeima varētu pieņemt ar opozīcijas balsīm. Protams, ja tik tālu tiks un ja atkal kaut kas nemainīsies. Kāpēc Zaļo un zemnieku savienība (ZZS), tās premjers un finanču ministre to saprata tikai tagad un tik pēkšņi, droši vien tā arī paliks noslēpumā tīts. Var pieņemt, ka kāds no ZZS "īpašniekiem" saskatījis kādu labumu sev, ja notiks tā, kā tagad grib premjērs un kam, godīgi sakot, piekrit arī MUN maksātāji.

Tikmēr Sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS vadītājs Arnis Kaktiņš saka: "Ja kopš 2010. gada 1. ceturkšņa uzņēmēju nākotnes prognozes gandrīz vienmēr bija optimistiskākas ne-

kā tagadnes noskaņojums, tad decembra pētījums liecina, ka arī uzņēmēju nākotnes prognozes ir kļuvušas piesardzīgas un raksturojamas kā drīzāk pesimistiskas."

Lai kā, viss notikušais valdības darbu liek vērtēt kā neprofesionālu un sasteigtu. Turklāt kārtējo reizi ir pierādījies, ka deputāti un arī valdība dzīvo kādā pavisam citā, paralēlajā pasaulē un ka politiķi vai nu negrib, vai arī nespēj saprast, kā dzīvo "parastie cilvēki". Politīķi sarosās vien tad, kad kaut kas ir vajadzīgs kādam no savējiem.

Jebkuŗā gadījumā, manuprāt, vissaprātīgākais būtu šobrīd, pirms Ziemassvētkiem, pateikt: "Stop!"; atstāt visu, kā bija pirms visiem grozījumiem un pēc Jaunā gada lemt par to, ko darīt, lai gan cilvēki varētu izdzīvot, gan budžetam būtu vajadzīgā nauda.

ZIŅAS	BIZNESA PORTĀLS NOZARE.LV	ARHĪVS	APSKATI
R SERVICE	MEDIJU MONITORINGS	TULKOJUMI	FOTO UN VIDEO

Mārijas iela 2, Rīga, LV – 1502
 marketing@leta.lv
 +371 – 672 225 09
 www.leta.lv

EDUARDS SILKALNS

Skaidrais atklums no jebkuņas grāmatas ir tas, kas lasītāja atmiņā saglabājas vēl labu laiku pēc grāmatas izlasīšanas. Varam saderēt, ka no Rimanta Ziedoņa jaunākā krājuma *Pastaiga* sešiem stāstiem lasītāju nobalsojumā par pašu populārāko izrādītos garākais, vēl tikai 2015. gadā sarakstītais *Bēgli*. Visumā reālistiski un ar izcilu iejūtu autors te izstāsta par kāda 1944./45. gada latviešu bēgļu pulciņa pārbraucienu pāri jūrai no Kurzemes krasta uz Zviedriju. Brauciena laikā bēgli sastopas ar parādībām, kuņas grūti tulkot citādi kā vien par mirāžām, par fatamorganu viņu apziņā. Vienubrīd viņi ierauga nosalušu vīru pulci-

GUNDEGA SAULĪTE

Valmieras teātra Apaļajā zālē jauna izrāde – “*Emmijas laime*” pēc R.V. Fashbinder 1974. gadā uzņemtas filmas “*Bailes saed dvēseli*” (*Ali: Fear Eats the Soul*) scenārija motīviem. Režisores Māras Ķimeles materiāla kārtojumā un iestudējumā nelielā spēles laukumā skatītāju tiešā tuvumā risinās divu cilvēku satikšanās un satuvināšanās uz apkārtējās sabiedrības fona. Darbības vieta – Vācija; galvenie varoņi – viņa – Emmija, sieviete pāri pusmūžam, un viņš – gados jauns arābs no Marokas.

Stāsts ir par neparastu pāri un par neiespējamu mīlestību. Tomēr jūtas uzšķilās tieši šo divu cilvēku starpā un tiek pārbaudītas ar līdz cilvēku ignoranci, brīžam pat klaju naidu. Tik daudz kas abus galvenos varoņus šķir – gan nesaderīgais vecums, kultūras fons, dzīves pieredze, gan temperamentu dažādība un pat zināma valodas barjera. Un tik daudz kas ir arī kopīgs – dziļa vientulība, ilgās pēc zaudētas ģimenes siltuma, izpratne par labo un ļauno.

Izrādes ansamblis aizrautīgi isteno režijas prasības – ainas raiti seko cita citai, uzbūrot priekšstatu par dažādiem sabiedrības slāņiem, to dzīvesveidu un ikdienas vajadzībām. Ar īpašu vitalitāti un enerģiju uzlēdāties ainas arābu bārā, kur pirmo reizi satiekas izrādes varoņi. Tā ir populāra imigrantu pulcēšanās vieta; skan svešāda, temperamentīga un skaļa mūzika, jauni,

nu bālām sejām uz ledusgabala, bet bēgļu laiva nav pietiekami liela, lai spētu tos visus paglābt. Lasītāja domās uzreiz rodas asociācija ar Blaumaņa romānu *Nāves ēnā*. Vēlāk bēgli pamana jachtu, uz kuņas sāniem rakstīts “Vilnis Lācis”: Uz klāja dzīvojas glītas dāmas plandošās kleitās un vīri baltās biksēs, tie paukšķināja šampanieša korķus un uzsauca tostus; tur valdīja jautrība. Jachtu rotāja sarkans karodziņš ar tādiem kā jūras vilņiem apakšā, ar mazu sirpīti, mazu āmuriņu un mazu zvaigzīti. (94. – 95. lpp.)

Soreiz lūdžēji pēc glābiņa būtu mūsu bēgli, bet “Viļa Lāča” uzsvinētājiem priekš viņiem nav laika. Kamēr vien rakstnieks nedod nepārprotamu norādi, ka tas viss ir izmīsušo laivā peldētāju sapņi, murgi, fantāzija (tomēr tādu izpratni pieļauj), tikmēr ar labu pamatu dīkstam runāt par sirreālismu. Šī, tautas valodā runājot, sirreālistiskā piešprīce plūs stāsta filozofiskā beigu daļa pietiekami atšķaidīta skaudro reālismu, lai varētu runāt par lieliski nostrādātu darbu.

Jau pašā sākumā sirreālistiski iezīmēts ir otrs garais darbs, titulstāsts *Pastaiga*. Stāstītāja mājas aplūst ar apkārtni, “izklieķas”. Apkārtne viņš tagad var justies kā mājās, pavisam brīvs, un var stāstīt, kas nu kuņu brīdi ienāk prātā. Cik sistemātiska un strukturēta ir Musorgska populārā

kompozīcijā *Gleznas izstādē* pastaiga gar gleznām, tik vaļīga ir Rimanta Ziedoņa pastaiga. Viņa pārdomas, refleksija, prātojumi liekas salikti kopā, itin nejausā sešcībā, radot iespaidu, ka pastaiga izvēlēta, lai varētu aiziet nezin kur un pārnākt nezin kad. Lidzīgi nekārtīns ir stāsts *Bērni*, kur nav izstāstīts neviens atsevišķs notikums vai veidota notikumu virkne, bet kur autors izsaka visdažādākās domas un atziņas par sevi un par pasauli, manoties gan neaizkļūst pārāk tālu no savu pārdomu kopsaucēja – bērniem. Ziedonis it kā paplašina jēdziena “stāsts” robežas: tikpat labi – vai slikti – *Bērni* būtu bijis saukts par eseju, apceri vai vienkārši par parunāšanu. Par žanra apzīmējumu grāmatiņai gluži labi būtu derējis – isā proza.

Vaļīgi būvēti ir vēl citi darbiņi. Stāstā *Varbūt*, ja tad nu par stāstu to saucam, stāstītājs apsver dažādas iespējas, kā rīkoties. Ar apliecināšanu virsrakstu *Jā* nosauktajā saikni starp vidu un beigām dod sievieti, kas vēlas atbrīvoties no sava jaundzimušā bērniņa. 64. lapusē viņa zīdaiņi ievieto slimnīcā atstāto bērnu siltē (autors to sauc par *Baby box*), bet līdz 76. lappusei pārdomā jūsi un atnāk pieprasīt bērnu atpakaļ. Veikli uzrakstīts un labi patika pēdējais stāsts *Vēstule*. Īgns, niķīgs vecis, kuņa raksturs stāsta gaitā gan kļūst it kā milīgāks, raksta kopīgu vēs-

Sirreālistiskas iezīmes

Rimants Ziedonis, *Pastaiga, stāsti, apgāds “Zvaigzne ABC”, 2016. g., 144 lpp.*

tuli kuplajam radu pulkam. Jau no pirmā teikuma (“Mīlie, domāju, ka šī ir mana pēdējā vēstule jums”) lasītājs domā, ka vecais jūt tuvojamies savu pēdējo stundiņu. Stāsta pēdējā rindkopa lasītājam nāk kā ļoti efektīvs pārsteigums.

Rimantam Ziedonim liekas piemītam dabisks ironizētāja raksturs: dažos vārdos viņš spēj galu darīt pat parādībām un cilvēkiem, ko sabiedrība uzlūko par svētām govīm. Viena tāda svētā govys rīdziniekim 2016. gadā bija Rīgā dzimušais krievu kādreizējais baletdejojotājs Michails Barišņikovs, par kuņa viesizrādēm Jaunajā Rīgas teātrī daži bija gatavi šķirties no bargām ieejas maksām. Ziedonis savu attieksmi izsaka vienā pašā teikumā: “Barišņikovs... nu ir metis mieru kustībām un, sēžot krēslā kādā Rīgas teātrī, deklamē Ņujorkas čomaka Brodskā dzeju, palaikam izteiksmīgi novicinādamies ar rokām.” (56.)

Latviešu literārās valodas vārdnīca par huliganu sauc sodāmas nelietības izdarītāju. Kā Ziedonis paplašina stāsta definīciju, tā paplašināsim huliganisma izpratni un sauksim par huliganiem arī nesodāmu tomēr aplamu, iespējams pat tieši aplamu darbību veicējus. Austrālijā nav tādas pilsētas *Volonglongas* (48.), ir gan *Volongonga*. Austrijas Alpos nav tādas *Berkstesgādenas* (86.), Vācijas Alpos gan ir *Berchtesgādena* ko pašreizējā Latvijas rakstībā, protams,

atveidotu kā *Berhtesgādena*. Ja 2005. gada rakstītā stāstā Dieva vārds rakstīts ar mazo burtu (45.), turpretim divos 2015. gada stāstos ar lielo (57.,92. – 93.), tas laikam liecina, ka jāpaiet zināmam laikam, līdz padomju iedibinātās tradīcijas pagaist. Bet ja pašas grāmatas beigās es – persona nezina, vai grib doties uz Miču Paču, Maču Pikču vai Miču Pakču, tas, iespējams, rāda, ka personai – tāpat kā tās radītājam – precizitāte ir mazsvarīga. Protams, autoram, kuņu apvaino nevēribā vai pat tišā huliganismā, paliek pilnas tiesības dot pretī un saukt sevis kritizētāju par pedantu.

Apdraudētības sajūta ir tā, ko cieš daudzi no Rimanta Ziedoņa personāžiem. Stāsta *Jā* stāstītājs prāto par to, cik rūpīgi jāplāno gājieni kaut vai uz veikalu pēc cigaretēm vai piena, lai pa ceļam neatgadītos kas ļauns. (75. – 76.) Citviet lasāms garš veidu saraksts, kādos cilvēka miesai var tikt nodarīts pāri, un pausta atziņa, ka bez miesas palicis viens pats gars ir privileģētā stāvoklī, jo neviens un nekas tam vairs nespēj kaitēt.

Rimants Ziedonis raksta droši un suverēni. Vairāk uz “stāstīkām” stāstiem orientēti lasītāji varētu par kādiem no šas reizes sešiem stāstiem nebūt sajūsmīnāti, bet tas tad būs Ziedoņa negribēšanas, ne nemācēšanas dēļ rakstīt citādi.

Laime vai nelaime?

Inese Ramute – Emmija un Jānis Znotiņš – Ali // Foto: Matiss Markovskis

vēlāk vīra Ali lomā – jauns un spēkpilns milzis. Aktieris izveidojis īpatnēju runas veidu – atsevišķie, ne vienmēr pareizi lietotie vārdi (svešzemnieks taču!) tiek sastrēdzināti izgrūsti no kādiem neiedomājamiem būtnes dziļumiem. Tomēr grūti samānāmi kādi pavisam konkrēti signāli par viņa dvēselē notiekošo, darbošanās visas izrādes garumā ir stipri vienveidīga, iekšēji bremsēta un pieklājīgi atturīga. Lidz ar to šis tēls uzdod daudz minējumu un jautājumu – ko viņam nozīmē šī neiespējamā mīlestība?

Pirms pirmizrādes režisore Māra Ķimele vairākkārt uzsverusi, ka viņas ieskatā šis dramatisks materiāls šodienas apstākļiem ir ļoti aktuāls. Tik tiešām, ja vien to uztveram kā pamācošu stāstiņu par temu “dzīvosim draudzīgi”. Atce-

raties? – *Visi man labi bija, Kad es pati laba biju...* Šis galveno varoņu un sabiedrības attiecības tālāk un dziļāk neatklājas, tikai apliecināta patiesība – *kā tu man, tā es tev*. Šis princips jau ir aktuāls vienmēr, un to cilvēkiem ir jāmacās savā dzīvē īstenot. Šajā notikumā izklāstā ir viegli pamanīt arī to, ka stāsts būtībā ir sašūts baltiem diegiem. Varbūt tāpēc, ka pirmavots – filmas scenārijs – tomēr izveidots krietni pasen – pagājušā gadsimta septiņdesmito gadu sākumā, kad situācija Vācijā un Eiropā vispār bija krietni vien atšķirīga no tās, kas satrauc iedzīvotājus pašlaik. Protams, imigranti tiek pieminēti, taču līdz aktuālam politiskais, šobrīd aktuālais problēmas apspriešanai iestudējums neaizsniedz. Taču ir viena otra neveiklība, kaut vai, uzsverot vācu sabiedrības ne-

gatīvo attieksmi pret iebrucējiem, visai sarkastiski tiek raksturots aprobežots veikalnieks, kuņš ietiepijas un pieprasa, lai pircējs ar viņu runā vietējā valodā. No šodienas pozīcijām skatoties, šī aina ir melīga, kaut labi nospēlēta. Mēs taču arī prasām un gaidām, lai iebrucēji izturētos ar cieņu pret mūsu paradumiem un mūsu valodu.

Acīmredzot, lai piešķirtu notikumiem plašāku rezonanci, izrādes laikā uz videoekrāniem tiek rādītas mūsdienu pasaules notikumu kronikas. Tur ir Irāka, Sīrija, demonstrācijas Eiropā, Angela Merkele un vēl daudz kas. Taču tas izskatās kā tīri mehānisks “paplašinājums”.

Izrādes beigās, tāpat kā sākuma epizode, ir uzsverti ironiskas. Ja sākumā vēl pirms ieešanas zālē mūsu vidū izrādes dalībnieki uzsāka un nodejoja tradicionālu vācu tautas deju, tad beigās visi “daudzu tautību bērni” uzsvertā saskaņā un gauži nepamatotā optimismā dej kādreiz tik populāro “Putniņu deju”.

Tagad ir iznācis tā, ka skatītājs tiek uzrunāts izrādes sižeta līmenī: mīlestības stāsts pats par sevi ir gana amizants, turklāt aizrautīgi un daudzkrāsaini iedzīvināts. Lidz kādiem plašākiem apvārņiem iestudējums diemžēl neaizsniedz: ko īsti par šodienas situāciju Eiropā un pasaulē domā un ko grib pateikt “Emmijas laimes” veidotāji, tas paliek neatklāts.

MĀRIS
BRANCIS

Divarpusi mēnešus – līdz nākamā gada 29. janvārim – Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja galvenās ēkas izstāžu zālē, kas izpletusies dziļi zem zemes, iekārtota Jura Dimitera personālizstāde “Priekšskara paslēpes”.

To laikam jau zina visi, ka Juris Dimiteris (dzimis 1947. gada 15. oktobrī) ir Dailes teātra aktieris Artūra Dimitera un gleznotājas Džemmas Skulmes dēls, ka viņa vectēvs Otto Skulme arī bija gleznotājs un vēl Mākslas akadēmijas rektors un ka Juris nodarbojas ar scēnografiju, ar glezniecību un plakātu, ir piedalījies animācijas filmu veidošanā un laiku pa laikam pievēršas fotomākslai. Mātes un vectēva aizmugure bez šaubām ir palīdzējusi viņa karjerai, devusi impulsus, taču nenoliedzami tas viss pārplīstu kā ziepju burbulis, ja Juris Dimiteris nebūtu ļoti talantīgs, ja nebūtu viņa individuālais rok-raksts, neparastais pasaules skatījums, viņa darbaspējas, dziļais un smalkais humors, ironijas un pašironijas *piešprīce* praktiski visos darbos. Tomēr viņš nevienam – ne ģimenē, ne kolleģu vidū – nelīdzinās. Viņš ir pats un viens.

Personālizstādē pārstāvētas visas jomas (izņemot kino), stāstot par vairāk nekā 40 gadus ilgo daiļradi, par ko liecina, kā vēsta izstādes anotācija, apskatei izliktie turpat 350 darbi.

Izstādes ievadā vecmāmiņas tēlnieces Martas Liepiņas-Skulmes ģipsi veidotais “Juriša portrets”, attēlojot mazdēlu septiņu gadu vecumā, un Otto Skulmes visai neparastā 50. gadu vidū gleznotā “Modeļa studija” jeb “Juŗa portrets no mugurpuses”. Tajos paveŗas viņu mazdēla ciešās saites ar mākslu, kas lielā mērā noteica dzīves piepildījuma izvēli. Abi darbi, kā šķiet, nekad iepriekš nav bijuši eksponēti.

Pirmo reizi skatītāju vērtēju-

Marta Liepiņa-Skulme. Juriša portrets. 1954. Ģipsis

mam nodoti tāpat studiju laika zīmējumi – kā zināms, pēc 1965. gada J. Rozentāla Rīgas mākslas vidusskolas beigšanas Juris Dimiteris iestājas Mākslas akadēmijas scēnografijas speciālitātē, ko absolvē 1973. gadā. Augstskolas perioda zīmējumi daļēji atsauc atmiņā tā laika formveidi, kas nereti apliecināja naturālisma noliegumu un jaunu izteiksmes līdzekļu meklējumus, tādēļ parādās topošā mākslinieka interese par sirreālismu, visvairāk Renē Magrita [René Magritte] daiļradi. Viņu nepiesaista reālītā-

tes attēlojums, viņš no tā norobežojas un meklē citu pasauli, tomēr īpaši sirreālisma piestrāvojotajos darbos, kā tas šim izteiksmes veidam raksturīgs, visas lietas un cilvēks, kas arī kļūst par lietu, ir gandrīz vai tverams, taustāms, superrealistisks. Tādējādi jau agrīnie zīmējumi atklāj spēcīgo zīmētāja talantu, bet vienlaikus jaušams, ka viņš meklē tēlu un detaļu daudznozīmību, metaforisku vai alegorisku dziļumu.

Pēc akadēmijas beigšanas Juris Dimiteris strādā Dailes, tagadējā

PATS UN VIENS

Nacionālajā un Valmieras teātrī. Viņa dekorācijas parāda, ka jaunais scēnografs apveltīts ar neierobežotu fantāziju, turklāt viņš lieliski izjūt skatuvi, telpu un nereti ar dekorācijām pasaka priekšā izrādes galveno domu.

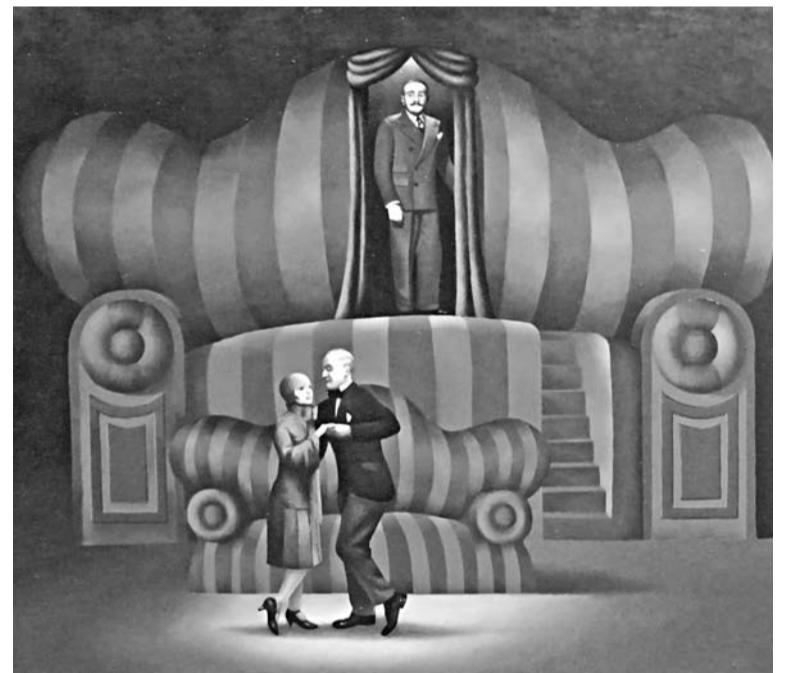
Līdztekus scēnografijai māksliniekam bija jārada arī izrāžu plakāti. Kultūras plakāti ļoti loģiski pievērša mākslinieku arī ar sociāli politiskajam plakātam. Ja atceramies, tad 70. – 80. gadi bija labvēlīgs laiks ne tikai plakāta mākslas uzplaukumam (arī tekstilam, keramikai), kas noveda

ietilpīgi, ka var tikai apskaut domāšanas dziļumu, un jānožēlo, ka šobrīd nevienam nevajag Juŗa Dimitera politisko plakātu, kurš nepropagandē kādu vienu partiju, bet vērsas pret netaisnību vispār. Šādi pavērsts plakāts politiķiem ir neērts un kaitinošs, jo atklāj viņu mērķu patieso nozīmi, isto virzienu, viņu pārķamību un brīžiem antinacionāli sīkās iegribas.

Kā bija redzams izstādē galerijā “Daugava” 2015. gadā, Juris Dimiteris kopš jaunības nodarbojas ar fotogrāfēšanu. Tagad šo

Dialogs. 1982

Dekorācijas Valmieras teātra izrādei “Mana sieva mele”. 1978

Priekšskara gleznojums Dailes teātra izrādei “Šerloks Holms”

pie tā, ka visā PSRS runāja par Rīgas plakāta skolu. Tieši plakātā varēja pārpāremt izpausties Juŗa Dimitera paradoksālā domāšana, viņa spēja atrast tēlus, kas uzmanības lokā nonākušo problēmu it kā uzdūra uz iesma. Mākslinieks meklē un atrod tēlus, kas paliek atmiņā. Kaut arī sociālismu un PSRS nedrīkstēja kritizēt, tomēr plakātisti, tostarp Juris Dimiteris, uzgāja tos vājos punktus un ceļus, kā kritizēt netieši.

Viņš visu laiku ir bijis – kādreiz un tagad – kontrā pret pastāvošo varu, valdību, pret vispār pieņemto vidusmēra cilvēka domāšanu, pret mērenību, samierināšanos. 90. un vēlākajos gados Juris Dimiteris vērsas pret neēdībām, aplamībām, politisko tuvredzību. Viņa atrastie plakātu izvērsumi ir tik satriecoši precīzi, dziļi un tēlojošā ziņā jēg-

viņa radošās darbības sfēru iepazīstam vēl plašāk – fotogrāfijā viņš vistiešāk pievēršas dzīves īstenības un valsts varas kritikai, bet tas nenotiek tieši. Viņš tver dažādas detaļas, kas patiesībā ir iedarbīgākas par jebkuru atklātu kritizēšanu.

Taču politiskās putas ir pilnīgā pretstatā Juŗa Dimitera darbiem, kuŗos ļoti precīzi un tieši izpauzās viņa nostāja pret notiekošo pasaulē un cilvēkos. Mākslinieks necieš paviršību, virspusību, seklumu. Viņš ilgojas pēc lielas kultūras it visā, jo uzskata – dzeltenā prese un pārdošanas sindroms valda mūsu popkultūrā, kas pasludināta par nozīmīgu un vērtīgu, bet patiesībā ir viendienīte, kas te parādās, te tikpat strauji pazūd vēstures archīvā. Arī šeit Juris Dimiteris paliek viens un viņš pats.

LĀSMA
GAITNIECE

Kaut arī senprūšu valoda izmira jau 18. un 19. gadsimta mijā, vismaz viena šīs baltu grupas valodas vārda nozīmi vēlams zināt katram latvietim. Minētais vārds ir *moken*; tā latviskais tulkojums – “lauki”. Droši vien lasītājs būs nesaprasīnā, kāpēc “jāpiegružo” galva ar visādiem it kā niekiem? Tikai tāpēc, ka mūsu valstī ir divas vietas, kuru nosaukumā vārds *moken* ietverts, turklāt, pamatojoties uz skanisko līdzību, ne viens vien to tulko ačgārni. Runa ir par Jaunmokām un Vecmokām, kas atrodas Tukuma apkārtnē. Tātad ne vienai, ne otrai no tām ar mocībām vai mocīšanās nav nekādas saistības.

Viena no pirmajām lietām, kas paveras skatam, tikko cilvēks spēris kāju pār pils sliekšni un ienācis vestibulā, ir grezna, neparasta podiņu krāsns. Pirmām kārtām krāsns piesaista tādēļ, ka uz katra no podiņiem filigrāni uzzīmēti konkrēti Rīgas vai Jūrmalas skati no 19. gadsimta nogales. Skaties un brīnies, jo zīmējumi veidoti ar fotografisku precizitāti, tādēļ nav grūti konstatēt, kuru no vietām autors attēlojis. Papētot zīmējumus, atpazīnu Melngalvju namu, Rolanda statuju, bijušo Vācu teātri jeb Latvijas Nacionālo operu un baletu, arī agrāko Rīgas politehnikuma ēku, kur tagad saimnieko Latvijas Universitāte. Diemžēl visas podiņu krāsns zīmējumos attēlotās vietas atpazīt nav iespējams – vairākas no tām mūsdienās vairs neeksistē.

Pēc Jaunmoku pils darbinieces Ivetas Poles stāstītā, uzzinājām, ka savulaik šī krāsns tika dāvināta Jaunmoku pils pirmajam īpašniekam, inženierim un vienam no Rīgas mēriem Džordžam Armitstedam! Podiņi, kopskaitā 130 gabali, izgatavoti kādreiz slavenajā Johana Celma un Paula Bēma firmā *Zelm & Boehm*. Krāsns vispirms eksponēta Rīgas 700 gadu jubilejai veltītajā izstādē 1901. gadā, kur šī fantastiskā darinājuma autori apbalvoti ar Goda diplomu, taču pēc izstādes atvesta uz Jaunmoku pili. Pēdējo restaurāciju tā piedzīvojusi 2011. gadā un tagad priecē apmeklētājus.

Ņemot vērā Jaunmoku pils telpu platību, to agrākajos laikos apsildījušas vairākas krāsns – kopumā 14. Tagad atlikušas vien četras, taču tās patiesi ir dēvējamas par meistardarbiem. Darbiniece atklāj, ka mūsdienās krāsns kurina ļoti reti – tās vairāk kalpo kā dizaina elementi.

Kuŗš gan nav lasījīs teikas par nogrimušajām pilīm! Šo populāro sižetu neviļus atcerējos, staigājot pa perfekti renovētajām zālēm un klausoties Jaunmoku pils mūzeja vadītājas Daigas Šmitenbergas stāstījumā. Pili ceļot, bija paredzēts, ka Jaunmokas būs medību pils, taču, kā vēstīts teikās, medību pilīm šāds liktenis nedraudēja. Asociācija ar nogrimšanu radās pēc vadītājas uzskaitījuma, kas šai vietā atradies iepriekšējās desmitgadēs. “Te bija kultūras nams, mašīnu-traktorū stacija, kopmītnes un dzīvokļi,” viņa stāsta. “Visbeidzot pils bija tik tālu nolaista, ka

Kur meklējama visslavenākā krāsns Latvijā?

1901. gadā celtā Jaunmoku pils uzskatāma par vienu no Latvijas “pērlēm” // Foto: Lāsma Gaitniece

No 14 krāsniem, kas Jaunmoku pils saimniekus un viesus sildīja agrākajos laikos, pašlaik saglabājušās četras. To skaitā arī pils lielākais lepnums – krāsns, kuras podiņi darināti firmā *Zelm & Boehm* un kas vairāk nekā 100 gadu priecē apmeklētājus no tuvienu un tālienu // Foto: Lāsma Gaitniece

pat radās doma to nojaukt.” Patēicoties talsnieka, arhitekta Andra Vītola, kurš vadījis Jaunmoku pils restaurācijas darbus, entuziasmam, mūsdienās šo arhitektūras pieminekli droši var saukt par Latvijas pērlī. Parketa grīdas, pamatīgas ozolkoka durvis uz gandrīz visām telpām, firmas Morris & Co elegantās tapetes, senlaicīgās mēbeles – tas viss rada īpašu gaisotni, tāpēc šeit gribas uzturēties vēl un vēl. Turīgākiem ļaudīm

tāda iespēja arī pastāv, jo pili iekārtoti pāris greznu jūgendstila viesnīcas numuru, kur var pārnakšnot.

Uzkāpjot Jaunmoku pils otrajā stāvā, paveras pavisam cita aina, jo šeit apskatāmā ekspozīcija ir cieši saistīta ar dabu. Dažādu Latvijas meža zvēru izbāžņi, izzāģētas koku daļas un iespēja iemācīties noteikt katra vecumu un piederību šķirnei, īpašs stūrītis ar koka darinātām rotālijām, kuŗu autori

Pirmā pils īpašnieka Džordža Armitsteda piemiņas istabā atrodas pat pāris bijušā Rīgas mēra lietu – spieķis, ceļojumu kofers un zilais spilventiņš uz sofas // Foto: Lāsma Gaitniece

ir Dzirciema internātpamatskolas audzēkņi. Šo rindu autori īpaši piesaistīja koka plauktiņi vienā pie telpas sienām, kuros novietoti stikla trauciņi ar dažādām tuvējā apkārtnē lasītām zaļu tējiņām. “Paredzēts, ka nākotnē rīkosim īpašas tējas pēcpusdienas, kādas tās bija angļu ģimenēs. Kāpēc? Tāpēc, ka pils saimnieks Armitsteds bija angļu izcelsmes,” atklāj D. Šmitenberga.

Pēdējā no telpām, uz kurieni mūs aizveda vadītāja, ir bijusī muižas pienotava jeb “Piena māja”, kur mūsdienās iekārtots Zīmes centrs. Lai gan ceļots ir ļoti daudz, ko tādu iepriekš vēl nebiju redzējis. Nelielās ķieģeļu ēkas vienā stāvā iekārtots viesu nams, kā arī atrodas bezgala neparasts aparāts, kura autori ir Modris Tenisons un Armands Strazds. “Tā ir aukura jeb tulkojumā no lietuviešu valodas – “altāris”, skaidro D. Šmitenberga. Uz aukuras virsmas novietotas melnas lodītes, ko, vadoties pēc savām iekšējām izjūtām, jāieliek speciāli veidotās iedobītēs. Aparāts uztverot cilvēka

enerģiju un pēc tās izveido viņa zīmi – līdzīgu, kādas ieaustas Lielvārdes jostā. Protams, radās vēlme šo iespēju izmēģināt pašiem. Un patiesi – pēc īsa britiņa, kad aparāts enerģiju bija uztvēris, tika izprintēta lapa ar zīmju rakstu. Ja šīs latvju zīmes nepazīsti, tas ir tikai ornamenti, taču, ja pazīsti, vari par sevi, savu raksturu daudz ko uzzināt. Mums laimējās, jo mūsu zīmes precīzi iztulkoja D. Šmitenberga. Bez pārspīlēšanas varu apgalvot, ka viņas skaidrojumu apšaubīt nebija vajadzības, jo tas bija atbilstošs realitātei.

Pēc Jaunmoku pils apmeklējuma vēlams kaut nedaudz uzkavēties arī tās āra teritorijā un izstaigāt rododendru dārzu, kas stādīts 2011. gadā par godu pils 110 gadu jubilejai. Savukārt pavisam netālu – Ķīļu kapos pie Vecmokām – aug vecākais rododendrs Latvijā, ja pat ne Baltijā. Lēnā solī var aiziet līdz lapenītei, kā arī papriecāties par krāšņajām rozēm pils pagalma puķudobēs, kas ar savu ziedēšanu mūs priecēja pat septembra nogalē!

Mūsu slavenība Minesotā

ZIŅAS ĪSUMĀ

JĀNIS J. DIMANTS, Jr., M. D.

Jā, mums ir sava latviešu slavenība Mineapolē. Proti, Dr. **Visvaldis Nagobads**, kādreizējais Amerikas olimpiskās hokeja komandas galvenais ārsts. Abas viņa meitas – Silvija (*Lawver*) un Brigita (*Kelly*) godināja tēvu viņa 95 gadu jubilejas atcerē 11. novembrī *Edina Country Club* telpās. Kā ASV olimpiskās hokeja komandas ārstu, visa izkārtotāju un izlīdzinātāju, viņu sveica Olimpiādas hokeja komandas dalībnieki, kas bija sabraukuši no visas Amerikas, pat no ārzemēm. Vairākums apsveicēju un suminātāju bija šī sporta veida cienītāji, bet arī latvieši bija pārstāvēti pienācīgi, ka nebija iemesla sarkt. Svinēšana notika sirsnīgi un mīlā gaisotnē pie viņa glāzes ar uzkodām. Jubilārs joprojām ir fiziski aktīvs, nīpris un stiprs, un garīgi možs ar asu prātu un domu.

Latviešu ārstu un zobārstu apvienības (LĀZA) iepriekšējais valdes priekšsēdis Dr. Jānis J. Dimants, Jr. ar īsu uzrunu 11. novembrī Dr. V. Nagobadam 95 gadu jubilejā pasniedza LĀZAS

LĀZAS Atzinības rakstu Dr. Visvaldim Nagobadam 95 gadu jubilejā pasniedz Dr. Jānis Dimants, Jr.

Atzinības rakstu kā vienam no LĀZAS dibinātājiem un līdzdalībniekiem 1947. gadā Eslingenā, Vācijā. 2017. gadā LĀZA svinēs 70 gadu darbības atceri ASV un Rīgā. Viņš arī nodeva sveicienus no LĀZAS valdes priekšsēža Dr. Uģa Gruntmaņa, aicinot un novēlot turpināt dar-

boties latviešu ārstu kopībā. Arī kolēģas ārzemēs sveic savu kolēģu un vēl veselību, izturību un Dieva svētību arī turpmāk.

Jubilārs ir sarakstījis grāmatu – *Gold, Silver, Bronze* angļu valodā par saviem piedzīvojumiem un plašo, ilgo darbošanos Amerikas hokeja pasaulē.

Rīgas Starptautiskais sieviešu klubs (*International Women's Club of Riga, IWCR*) Rīgas Rātsnamā rīkoja Ziemsvētku labdarības tirdziņu, kas bija izkārtots vairāk nekā 20 ārvalstu vēstniecību dāvanu stendos. Bija iespēja baudīt dažādu valstu nacionālo virtuvi un piedalīties labdarības izsolē. Bija klāt arī Latvijas prezidents Raimonds Vējonis ar kundzi Ivetu Vējoni. Tirdziņā gūtos ieņēmumus ziedos 15 Latvijas labdarības organizācijām, ar ko sadarbojas IWCR: Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācijai, krīzes centram bērniem un ģimenēm "Namiņš", Irlavas bērnuamam, Bērnu veselības busiņam, Rīgas Anglikāņu baznīcas zupas virtuvei, centram cilvēkiem ar atkarībām "Betlēmē māja", biedrībai "Cerība bērniem", krīzes centram "Marsa gatve", Ilguciema sieviešu cietuma jaunajām māmiņām, Latvijas Cistiskās fibrozes biedrībai, Latvijas audžuģimeņu biedrībai, biedrībai "Rīgas pilsētas "Rūpju bērns"", Mātes Terēzes misionāru centram.

Rundāles pils Baltajā zālē Zemgales Plānošanas reģions (ZPR) un Uzņēmējdarbības centrs pirmo reizi godināja krietnākos uzņēmējus sarīkojumā "Gada uzņēmējs Zemgalē 2016". Visas 22 reģionā esošās pašvaldības, kuŗu vidū ir divas republikas nozīmes pilsētas – Jelgava un Jēkabpils, bija izraudzijušas vienu apbalvojumam cienīgu uzņēmumu.

Kuldīgas mākslas namā no 3. decembra līdz 2017. gada 8. janvārim apskatāma tautas lietišķās mākslas izstāde "Latvijas novadu segas", kur iekļautas vairāk nekā 250 segas, kas ataino katram Latvijas novadam raksturīgo kolorītu. Interesanti, ka 19. gs. pirmajā pusē vienai precētai sievietei piederējušas 2 – 3 vai pat līdz 8 segas.

Karostas cietums Liepājā ir iekļauts 11 pasaules neparastāko naktsmītņu sarakstā, ko veidojis tūrisma ceļvežu izdevējs *Where Traveler*, kas ir viens no lielākajiem tūrisma žurnālu, karšu, ceļvežu grāmatu un digitālo tūrisma materiālu izdevējiem pasaulē. Tā auditorija – 246 miljoni ceļotāju gadā.

Latvijas Cistiskās fibrozes biedrība un Pļaviņu novada biedrība "Ābeļziedi" saņēma Pateicības rakstus Tiesībsarga biroja sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku, Invalidu un viņu draugu apvienību "Apeiron" rīkotajā konkursā "Gada balva personu ar invaliditāti atbalstam".

Salaspils Mūzikas un mākslas skolai – 25 gadi! Iesākumā tā bija 1991. gada rudenī Salaspils novada domes dibinātā Mūzikas skola. Mākslas nodaļa tika pievienota 1995. gada 31. augustā. Skolā mācās vairāk nekā 200 audzēkņu. Jubilejai bija veltīti vairāki sarīkojumi skolā, kas beidzās decembrī Salaspils kultūras namā "Rīgava" ar skolas audzēkņu „Lielās tortes koncertu”.

Latvijas nacionālā aviokompānija airBaltic 5. decembrī ar jauno Kanadas ražotāja *Bombardier* CS300 lidmašīnu **veica testa** (20 min.) **lidojumu uz Liepāju**, kas tālāk turpinājās līdz Kolkas ragam, Ainaziem, Valmierai un Rīgai. 2016. gada 19. septembrī lidosta tika sertificēta regulāru lidojumu apkalpošanai. Liepājas lidosta ir pirmā Latvijā un viena no pirmajām Eiropā, kas sertificēta atbilstoši jaunajam EŠ lidlauku sertifikācijas regulējumam.

Latvijas Pasts izdevis īpašu aploksnī (1000 eksemplāru) veltītu **latviešu profesionālās fotografijas pamatlicēja Mārtiņa Buclera 150. jubilejai**. Tās zīmogošana notika Latvijas fotografijas muzejā viņa dzimšanas dienā – 12. decembrī. Uz tās attēlots M. Buclera portrets, fotokamera ar teksta fragmentu no viņa grāmatas "Fotografija". Novadnieki Viesītes muzejā "Sēlija" izveidojuši Mārtiņa Buclera piemiņas ekspozīciju.

Latvijas Banka izlaidusi 5 eiro sudraba kolekcijas monētu "Ziemassvētku kaujas", kas ir veltījums Ziemassvētku kauju – no 1916. gada 23. līdz 29. decembrim – varoņiem – latviešu strēlniekiem. Tās vērtība ir 53 eiro, bet maksimālā tirāža – 5 000 eksemplāru. Dizainu veidojis mākslinieks Kristaps Ģelzis. Monēta nopērkama Latvijas Bankas kasēs vai pasūtāma Monētu rezervēšanas sistēmā.

Kekavā kūku ražotājs "Pellija A" atvēris jaunu ceļu, kur būs iespējams palielināt ražošanas jaudas. Pērn uzņēmuma ieņēmumi palielinājušies par 11%, kas noticis, pieaugot eksportam uz ASV un ES valstīm – Vāciju, Lielbritāniju, Īriju. Izejvielas – krējumu, biezpienu, miltus – iegādājas Latvijā. Pircēju iecienītākā torte ir "Umkā".

Mebelju ražotājs "SC KOKS" apbalvots ar **Siguldas novada domes "Uzņēmēju Gada balvu 2016" nominācijā "Novada eksportētājs"**. Tas ir uzņēmums ar vairāk nekā 10 gadu pieredzi Eiropas tirgū – 99,9% saražotās produkcijas tiek eksportēta uz Franciju. Uzsākta sadarbība ar Vāciju, Šveici un Nīderlandi. Nodrošina 150 darbavietas.

Valmieras centrā atklāts neparasts pilsētvides objekts "Gaismas vārti", kuŗa lampiņu virtenes tikta iedegtas reizē ar lielo Ziemassvētku eglī. Tie ir Adventa vārti, kas veidoti no 12 arkām, tā simbolizējot gada 12 mēnešus. Izejot cauri gaismas arkām, iespējams izbaudīt meditatīvu burvību un simboliski ienākt Ziemsvētku laikā.

Klajā nācis **Liepājas pilsētas kalendārs**, kuŗā 12 jaunie censoņi palīdz iepazīt Liepāju tās daudzveidībā. Tas pilda ne tikai klasisko funkciju, bet katrā mēnesī jāpilda arī kāds uzdevums. Tāpēc ir iespējams likt lietā arī savu radošo izdomu. Kalendāru var iegādāties Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojā un koncertzāles "Lielais dzintars" informācijas centrā.

LVM Pokaiņu meža no 12. līdz 16. decembrim risināsies "Meža gudro iemītnieku Ziemassvētku stāsti" – pirmsskolas vecuma bērniem un skolēniem līdz 6. klasei. Bērnu laipni sagaidīs Augu burve, Uguns vīrs, Degunrūķis un, protams, Ziemassvētku vecītis, kas iepriecinās mazos meža ciemiņus. Pieteikšanās pa tālr. +371 26472202.

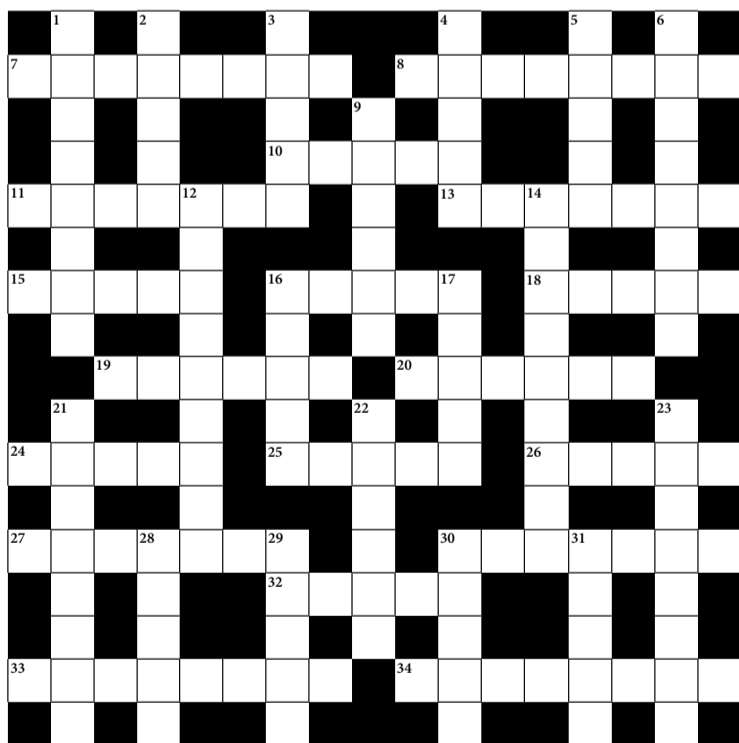
Īsziņas sagatavojsi **Valija Berkina**

Vēlaties uzzināt
par tautiešiem Lielbritānijā?
www.latviesiem.co.uk

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 7. Šokolādes konfektes. 8. Ezers Latvijā, piejūras zemienē. 10. Mācāmā priekšmeta apzīmējums konservātorijā. 11. Senās Grieķijas politiskais darbinieks (ap 490 – 429 p. m. ē.). 13. Abavas pieteka. 15. Mugurkaulnieku asinsrades orgāns. 16. Mīksts metāls. 18. Katoļu augstāko garīdznieku galvassega. 19. L. Stumbres luga. 20. Latviešu rakstnieks (1909 – 1970). 24. Viegli, jautra satura priekšnesumi. 25.

Stiprs alkoholisks dzēriens, gatavots no rīsiem vai palmu sulas. 26. Stepses nomadu valstiskie veidojumi. 27. Apdzīvota vieta Viļakas novadā. 30. Latviešu rakstnieks (1903 – 1952). 32. Asarveidīgo kārtas zivis. 33. Metalla pūšamais instruments. 34. Kalnu sistēma Rietumeiropā. **Stateniski.** 1. Gredzenveida iekārta uz Mēness virsmas. 2. Vēlētās augstas amatpersonas Spartā, senajā Grieķijā. 3. Vācu

ģeologs, viens no ģeomorfoloģijas skolas pamatlicējiem (1888 – 1925). 4. Sporta biedrība Igaunijā. 5. Franču rakstnieks (1828 – 1905). 6. Latviešu aktieris (1915 – 1986). 9. Latviešu rakstnieks (1904 – 1983). 12. Lecideju rindas ķērpis. 14. Pilsēta Kanadas dienvidrietumos. 16. Klusā okeana rūpnieciska zivs. 17. Kokvilnas vai zīda odes audums ar sīkām rievām. 21. Aparāts gāzes attīrīšanai ar šķidrumu. 22. Krāsns ar vaļēju kurtuvi. 23. Reliģiski politiskās partijas pārstāvji senajā Jūdējā. 28. Vienmērīga procesu, parādību secīga atkārtošana. 29. Gudrības un karamākslas dieviete sengrieķu mitoloģijā. 30. Greznas celtnes. 31. Saules sistēmas planēta.

Krustvārdu mīklas (Nr. 46) atminējums
Līmeniski. 7. Tunisija. 8. Indivīds. 10. Trose. 11. Metrs. 12. Manifests. 16. Minors. 19. Patoss. 20. Karafes. 21. Tafts. 22. Enģes. 23. Tauris. 24. Talks. 25. „Brakī”. 28. Tango. 30. Skalbes. 31. Atteka. 32. Angāri. 36. Kantilēna. 40. Kokle. 41. Rablē. 42. Saragosa. 43. Dzimtene.

Stateniski. 1. Aniss. 2. Lietas. 3. Jardi. 4. Biste. 5. „Idiots”. 6. Rīmes. 7. Tirānija. 9. Sarakste. 13. Fejas. 14. Drastisks. 15. Palestīna. 17. Paprika. 18. Regates. 26. Retinols. 27. Alibi. 29. Garkalne. 33. Kalpot. 34. Andris. 35. Flora. 37. Tūjas. 38. Lando. 39. Mapes.

Ziemsvētku noskaņas Filadelfijā

(Turpināts no 6. lpp.)

Ši gada tirdziņš, kā vienmēr, notiek Filadelfijas brīvo latvju biedrībā. Biedrības telpas ir bagātīgi izrotātas Ziemsvētku noskaņās, kā jau Amerikai pieklājas. Tirgotāji lēnām sāk iekārtot sev ierādītās vietas, apkārt valda pozitīva gaisotne, satiekas sen un nesēn redzējušies draugi un radnieki! Tirdziņš pamazām kļūst par īstu latviešu ballīti! Apstaigājot katru tirgotāju, vēlreiz pārliecināties, ka latvieši šeit ir talantīgi un radoši, kā arī tur godā tradīcijas – tirdziņā, blakus kūpinājumiem no "Mājas našķis" ir Jāņa Melngaiļa (*Black Rooster Food*) maize. Varēja iegādāties gan īstu rudzu maizi, gan dažādas tās variācijas, piemēram, augļu maizīti. Jaunums bija saldskābmaize, ko meistars nupat radījis. Vairāki tirgotāji bija parūpējušies par iespēju iegādāties latviešu gardumus – gotiņkonfektes, dzērvenes pūdercukurā, *Lāču* maizi, šprotes, Laimas šokolādes un citas lietas.

Bija iespēja iegādāties īpašas dizaina lietas – gan apģērbus ar latviskām zīmēm, kuŗu autors ir Austris Mangulis, gan arī apģērbus ar dažādām interesantām apdrukām, šalles latviskās krāsās. Neiztrūkstoša vērtība katrā latvieša skapī, protams, ir vilnas zeķu pāris, ko ikviens interesents varēja iegādāties tirdziņā. Dāmas un arī kungi varēja palutināt sevi, iegādājoties skaitas rotaslietas, ko piedāvāja dažādi tirgotāji. Tāpat bija iespēja iegādāties stilizētas apsveikuma kartītes, dažādus skaitumkopšanas līdzekļus, Jolantas Mockus ceptos pīrādziņus un piparkūkas, grāmatas, oriģinālgleznas, kasetes un CD, un daudz ko citu. Kas meklēja, tas visticamāk atrada to, ko vēlējās! Mūsu *top interesantāko* jeb *divaināko* tirdziņa lietu sarakstā iekļūst *Lays* čipsi un veca Latvijas dzeltenā prese. Taču tas tikai šo tirdziņu padarīja krāsaināku.

Patikami bija satikti ar Amerikas latviešu jaunatnes apvie-

nības (ALJA) meitenēm – Lauru Nīgali un Māru Bērziņš, ar kuŗām pārrunātas aktivitātes, ko ALJA dara ikdienā, kā arī sadarbības iespējas, jo Latvijā darbojamies Latvijas Jaunatnes padomē un biedrībā "Nītaureņi". Jauka izvērtās satikšanās ar Ģirtu Zeidenbergu un, kā izrādījās, mūsu Nītaure viņam nav sveša vieta.

Par simbolisku ieejas maksu visi tirdziņa apmeklētāji piedalījās arī loterijas izlozē, tā, kā vienmēr, izvērsās par interesantu dienas beigu akordu. Visi

ienākumi nonāks Filadelfijas brīvo latvju biedrībā. Izturīgākie dalībnieki biedrības pagrabstāva bāriņā vēl varēja izdziedāties kopā ar atraktīvajiem mūzikantiem. Dziedājām gan tautasdziesmas, gan arī ieskan-

dinājām svētkus ar Ziemsvētku dziesmām. Ar kopīgu dziedātu "Es nenācu šai vietā" atvadījāmies līdz nākamajai reizei.

DINA IVANOVA UN
MĀRTIŅŠ ŠTEINS

Latvijas un ASV
kopuzņēmums
BALTINAMI
piedāvā
apsaimniekot vai pirkt
Jūsu daudzdzīvokļu namu
vai tā daļu Latvijā
A. Padegs 845-462-3317 (NY)
apadegs@optonline.net

ZIEMASSVĒTKU DĀVANA DIEVA ATSKĀRTA

Dieva dainu sakārtojums un apcere
Mārgers Grīns

Cena: \$24, ieskaitot pasta izdevumus ASV

M. Grīns 6635 Arbor Way Parma, Ohio 44134
dievaatskarta@gmail.com

Mana 30 gadus angļu valodā veidotā romāna triloģija
HOW LONG IS EXILE? (X-libris), dabūjama caur
Amazon, Barnes & Noble, X-libris (info@xlibris.com).
I The Song and Dance Festival of Free Latvians;
II Out of the Ruins of Germany;
III The Long Road Home.

Triloģijā dažādos laikos un vietās attēlotas Otrā Pasaules kara gaitas un pēckara "trimdas sindroms" caur Mildas Bērziņas-Arājas-Hawkins dzīvi un jūtām.
Grāmatas ir patstāvīgas, bet savstarpēji saistītas.
Cenas: cietos vākos: \$34.99/mīkstos: \$23.99; e-book: \$3.99. No manis ar atlaidi: \$30/\$20, ieskaitot pastu.
Rakstiet čeku: Astrida Stahnke, 10 Holiday Dr., Collinsville, IL 62234. "Ar sirds asinīm" (saka I.Gubiņa).

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports**, **gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

IZDEVĪGI
APDROŠINĀJUMI
JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI

www.LRFA.org 215.635.4137 info@LRFA.org

Ja nespējāt iegādāties CD
te nu mēs esam koncertā,
vēl nav par vēlu...

„EŅĢĒĻUS MĒS DZIRDĒJĀM”

CD ar 15 mīļākajām Ziemsvētku dziesmām
latviešu valodā – \$17 (dzied Māra Zommere)

Vēl var iegādāties CD „STILL WATERS” angļu valodā.
Pasūtīt abus – \$32, sūtīšana ieskaitīta

Skaista dāvana! Iesaiņosim un nosūtīsim, kam vēlaties.

Zvanīt 503-436-1708 vai rakstīt jbzommers@charter.net

PĒRK

latviešu mākslinieku L.Liberta, J.Tīdemaņa, S.Vidberga, N.Strunkes, V.Skultes, V.Tones, J.Kazāka, K.Padega, R.Sutas, V.Purvīša, J.Rozentāla, J.Valtera, Skulmes u.c. darbus, kolekcijas. Interesē porcelāna, keramikas šķīvjī, vāzes, koka figūras, skulptūras, latviskas senlietas.

Tālr.: 813-4189525

E-pasts: latgalerija@gmail.com

PĒRK

Kooperatīvs MŪSU MEŽS veic privāto mežu apsaimniekošanu Latvijā. musumezs@inbox.lv. Tālr. 29161237.

PIEDĀVĀ

Ir brīvas vietas pensionāru viesu namā Gulbenes novadā, dzīvošanas laiks neierobežots, cena no 230.00 ar 3x ēdināšanu – istabiņas vienvietīgas. Tālr. 29128562.

Latviešu Ziemsvētku Vecītis
ar īstu kažoku garnitūru
arī tautiskas lelles no porcelāna
dāvanas īpašos gadījumos
var ceļot no paaudzes uz paaudzi

Latvian Santa Claus
with Genuine Fur Trim
Also Porcelain Folk Dolls

Gifts for Special Occasions can be handed down from Generation to Generation

Maija Steingart
262-786-1553
Maija@BalticSantas.com
www.BalticSantas.com

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. **Piektdienās** 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koļa mēģinājums.

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo Latvju biedrība (531 North 7th St).

3.janvārī 11:00 pensionāru kopas saiets. Programmā valdes ziņojumi, nākotnes darbība un pārrunas par notikumiem pasaulē. Skatīsim **Ilzes Wakeley** Latvijas skatus no pēdējā apciemojuma. Dzimumdienu svinēšana pie kafijas galda. Viesi arvien laipni gaidīti!

INDIAŅAPOLE (IN)

17. decembrī Latviešu kopējā eglīte un Latviešu sab.centra dāmu komitejas rīkotais **Ziemsvētku tirdziņš** 10:00 – 14:00. Tajā varēs iegādāties rupjmaizi, pīrāgus, ābolmaizi, piparkūkas, skābus kāpostus. Svētku dāvanām – **Pārslas Kriķes** gatavotās rotas un rokdarbu pulciņa dalībnieču adījumus, tamborējumus, izšuvumus. **Cafe Rīga** piedāvās lašmaizītes, pīrāgus, smalkmaizītes, tortes, kafiju, tēju. 14:00 Indianapolis latviešu skolas saime izrādīs **Līgas Ketleres** un **Gitas Rozes "Pretim Ziemsvētku vecītim"**. Sekos mielasts un rotaļas.

MINEAPOLE (MN)

Guthrie Theater (818 S 2nd St, Minneapolis MN 55415), tālr.: 612-377-2224, info: www.guthrietheater.org

Līdz **31.dec.** **Laila Robiņa** piedalās Džeimsa Goldmana lūgas „**Lauva ziemā?**” (*The Lion in Winter*) izrādē. Lugas notikumi risinās 1183.g. beigās. Anglijas ķēniņš Henrijs II savu dzīvesbiedri Elionoru tur apcietinājumā. Ziemas saulgriežos viņai atļauj pabūt kopā ar ģimeni: trīs varaskāriem dēliem. Situācija ir sarežģīta, attiecības saspīlētas. Luga tomēr nosaukta par komēdiju.

ŅUJORKA (NY)

Jonkeru pamatskola (254 Valentine Ln, Yonkers NY).

18.decembrī 10:00 svētbrīdis. Sekos dziesmas, dejas, pusdienas, Ziemsvētku vecītis. Īpaša dāvana visiem! Režisora **Jāņa Znotiņa** izrādē „**Kaka un pavasaris**” pēc A. Kivirehka grāmatas motīviem. Pieteikšanās: parszine@jonkerupamatskola.com

SIETLA (WA)

Sietlas latv. sab. centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle WA 98125), www.seattlelatviancenter.com

17.decembrī 17:00 Svecīšu dievk. baznīcā. Sekos skolas eglīte un groziņu vakars nama zālē.

ST. PĒTERSBURGA (FL)

St. Pētersburgas Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St. Petersburg FL 33713).

Bibliotēka pārtrauc savu darbību un grāmatu ziedojumus vairs nepieņem. Par vēlmi izņemt grāmatas lasīšanai, lūdzu, zvanīt **Mārai Prāvs**, tālr.: 727-851-941.

31.decembrī 16:00 Vecgada

vakars jaunās noskaņās! Sagaidīsim Jauno, 1917.gadu vienlaikus ar tautiešiem Latvijā! Šampanieša glāzes pacelsim un uz Jaunā gada laimi iedzersim tai pat laikā, kad tas tiek darīts Latvijā. Par šampanieti rūpēsies Biedrība, par omulīga laika pavadīšanu gādās īpaša rīcības komiteja, par mielastu katram jādodomā pašam, līdz ņemot groziņus. Lai priecīgi varētu iedejot Jaunajā gadā, mūzicēs mūsu maestro **Ilmārs Dzenis**. Ieejas ziedojums, sākot ar \$10. Visi mīļi ielūgti!

TĒRVĒTE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:00 Centrā. Info: 514-992-9700.

TORONTO

Kanadas latv. centrs (4 Credit Union Dr, Toronto Ont.).

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdienu 20:00 koļa mēģinājums

DIEVKALPOJUMI

• Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.: (58 Irving St, Brookline, MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com. Sazinieties ar draudzes kanceleju, tālr. 617-232-5994. Dievk. notiek 11:00.

• Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.: (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; E-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Cikagas-Ciānas-draudze-255043897965234. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com **18.decembrī** 16:30 sadraudzība ar uzkodām. 17:00 4. Adventa sveču gaismas dievk. ar vīru koļa piedalīšanos. **24.decembrī** 17:00 Kristus dzimšanas svētku dievk. kopā ar baptistu draudzi.

• Čikāgas latv. ev. lut. Sv.Pētera dr.: (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr. pr. Uldis Pūliņš. Dievk. notiek svētdienās 10:00. **18.decembrī** 4. Adventa svētdiena. Kafijas galds. **24.decembrī** 17:00 Ziemsvētku svētkars. **31.decembrī** 17:00 Gadmijas dievk. ar dievg.

• Čikāgas latv. baptistu dr.: (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285. **24.decembrī** 17:00 Svētkarā kopīgs dievk. ar Ciānas ev. lut. dr. Ciānā. **22. janvārī** 10:30 dievk. ar Sv.vak.

• Denveras latv. ev. lut. dr.: (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Dievk. notiek svētdienās 9:30. Pēc dievk. sadraudzība. **Trešdienās** 17:00 Bībeles stundas. **Trešdienās** 15:00 – 17:00 un **ceturtdienās** 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godiņa tālr.: 720-484-9857.

• Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.: (30623 W. Twelve Mile

Road, Farmington Hills, MI 48334). Dievk. notiek svētdienās 10:00. **23.decembrī** 16:00 dievk. ar kristībām. **24.decembrī** 17:00 Ziemsvētku vakara dievk.

• Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr.: *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. Dievk. notiek 14:00. Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda! Dievk. notiks **18.decembrī, 15.janvārī, 19.februārī.**

• Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. dr.: baznīca (1927 Riverside Ave, Los Angeles CA 90039). **24.decembrī** 17:00 laju vadīts Ziemsvētku vakara dievk.

• Džamaikpleinas Trisvieniības latv. ev. lut. dr.: *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Svētdienās 11:00 dievk. ar dievg.** Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, dr. sekretāre Zigrida Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.: (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Māc. Ieva Dzelzgalvis. Dievk. notiek 11:00. **18.decembrī** 4. Adventa – korāļu dievk. Seko Dievnama pušķošana. **Vilmingtonā** (1530 Foulk Rd.-Rt.261) 15:00 dievk. Kafijas galds. **24.decembrī** 18:30 Ziemsvētku vakara dievk. **25.decembrī** dievk. nenotiks. 1. janvārī dievk. ar Sv.vak.

• Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Māc. A. Grahams. Pēc dievk. kafijas galds. **18.decembrī** 10:00 dziesmotais dievk. ar dievg. Draudzes eglīte (groziņi). **21.decembrī** 11:00 Bībeles stunda bazn. lejas telpās. **24.decembrī** 17:00 Ziemsvētku svētvakara dievk. latviešu un angļu valodās. **25.decembrī** dievk. nenotiek. **31.decembrī** 17:00 Vecgada vakara dievk. ar dievg. **1.janvārī** dievk. nenotiek. **• Klīvlendas Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Baptistu draudzes dievk. notiek svētdienās 14:30. Bībeles stundas notiek 10:00** katrā mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā.

• Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvīds Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galiņa, tālr.: 402-475-8106. Dr. pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036. Dievk. notiek 1. un 4. svētdienā 10:00. 2. svētdienā dievk. angļu val. Pensionāru saiets katrā otrajā ceturtdienā.

• Mančesteras latv. ev. lut. dr.: (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr.pr. Astra Vilinskis,

tālr.: 413-568-9062. **17.decembrī** 13:00 Ziemsvētku dievk. Māc. Daina Salnīte. Sekos svētku Eglīte ar priekšnesumiem un karstām pusdienām.

• Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsveniības dr.: (1853 N 75th Str, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Archibīskape Lauma Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. Sandra Kalve, tālr.: 414-258-8070. Dievk. notiek svētdienās 10:00.

• Mineapoles – St. Paulas latv. ev. lut. dr.: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Pēc dievk. sadraudzība. **15.decembrī** 11:00 Bībeles stunda. **18.decembrī** 11:00 dievk. ar koļa piedalīšanos un Latviešu skolas lūga, bērnu uzruna. Sekos skolas Eglīte dr.nama lielajā zālē un skolas saimes gādātas siltas pusdienas. Visi sirsnīgi aicināti! **24.decembrī** 17:00 Ziemsvētku vakara dievk. Sprediķis būs angļu valodā. Piedalīšies draudzes koris. **25.decembrī** 11:00 Ziemsvētku dienas dievk. ar Sv. vak. **27.decembrī** 19:00 vakara Bībeles stunda. **31.decembrī** 16:00 Vecgada vakara dievk. ar Sv.vak. **1.janvārī** dievk. nenotiks! **8.janvārī** 11:00 Zvaigznes dienas dievk.

• Montrealas latv. Trisvieniības ev. lut. dr.: *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. Dievk. notiek 14:00. **Mācītāja vieta vakanta! 24.decembrī** 16:00 Norvēģu bazn. Svētku vakara dievk.

• Ņubransas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: Draudzes dievnamā (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ). Māc. Ieva Pušmucāne-Kinevko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com **24.dec.** 17:00 Ziemsvētku vakara dievk. kalpojums.

• Ņujorkas latv. ev. lut. dr.: Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY).

St. Andrew Lutheran Church (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ). Salas bazn. (4Riga Ln, Melville NY).

Manhatena, *Seafarers & Intl House* (123 E 15th St, NY).

17.decembrī 14:00 Manhatenā dievk. Māc. Saliņš. Seko novada eglīte.

11:00 Priedainē NJ skolas Eglīte. Māc. Saivars. Seko teātris.

18.decembrī 10:00 Jonkeru bazn. dievk. Māc. Saivars. Seko skolas Eglīte un teātris.

10:30 Salas bazn. dievk. Māc. Saliņš.

24.decembrī 18:00 Jonkeru bazn. Ziemsvētku vakars. Māc. Saivars.

18:00 Salas bazn. Ziemsvētku vakars. Māc. Saliņš.

25.decembrī 10:00 Jonkeru bazn. dievk. ar dievg. Māc. Saivars.

Salas bazn. dievk. nenotiek. 11:00 St. Andrew bazn. Ziemsvētku dienas dievk. Māc. Saliņš.

• Ročesteras ev. lut. Krusta dr.: *Atonement Lutheran Church* (1900 Westfall Rd, Rochester

NY 14450). Diakone Linda Sniedze-Taggart. **25.decembrī** 14:00 Kristus piedzimšanas svētku dievk. Diakone Linda Sniedze-Taggart.

• Saginavas latv. ev. lut. dr.: (128 N Elm Str, Saginava, MI). Māc. Roberts Franklins. Kontaktpersona *Mary Beth Dzirnīs*: 989-781-1163, e-pasts: dzirnīs@chartermi.net

• San Diego latv. ev. lut. dr.: *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Māc. Mārtiņš Rubenis. Dievk. kalpojums notiek 12:00. Pēc dievk. kafijas galds.

• Sentluisas latv. ev. lut. dr.: *Christ Lutheran bazn* (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. notiek katrā mēneša 3. svētdienā 14:00. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• Sietlas latv. ev. lut. dr.: (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). Dievk. notiek 10:30. Prāv. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattlelatvianchurch.org **17. decembrī** 17:00 Adventa sveču dievk. Dziedās latv. skolas bērni „**Siguldas balsis**”, diriģē **Maija Riekstiņa**, ērģelnīks **Dr. Andris Āboliņš**. Sekos skolas un draudzes Eglīte nama zālē. Groziņu vakars.

24.decembrī 17:00 Ziemsvētku vakara dievk. Dziedās **Katriāna Zommere**, ērģelnīks **Dr. Andris Āboliņš**. **1.janvārī** Jaungada dievk. ar dievg.

• Skenktedijas latv. ev. lut. dr.: *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308). **18.decembrī** 14:00 Ziemsvētku dievk. ar dievg. Dziesmu grāmatas.

• St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.: Dievk. notiek 14:00 *Mūsu Pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707). Bībeles stundas notiek Biedrības namā **11:00**. Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norberg, tālr.: 727-367-6001. **Katras 1. svētdienas dievk. notiek Biedrības namā plkst. 14:00.**

18.decembrī Bībeles stunda. **25.decembrī** 16:00 baznīcā Ziemsvētku dievk.

• Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.: (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, e-pasts: baznica@bellnet.ca. Māc. Dr. Anita Gaide, tālr.: 905-477-7042, e-pasts: aigaide@yahoo.com. Diakone Aina Avotiņa, tālr.: 416-920-8491, e-pasts: avotinsa@aol.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr.vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom. pr. **Maija Sukse**, tālr.: 416-221-4309, e-pasts: sukse@sympatico.ca

• Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.: Draudzes nams (400 Hurlay Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net. Info: www.dcdraudze.org

(Turpināts 19. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob. tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Jānis Vītols, tālr.: 703-264-0089. **Svētdienās: 9:15** Latviešu skola. **10:00** Zaķīši. **Dievkalpojums notiek 11:00.** Kafijas galds. Grāmatu galds. 12:30 iesvētes mācība. **15. decembrī** 19:00 Padomes sēde. **18. decembrī** Adventa 4. svētd. 11:00 latviešu skolas **egļites dievk. sarīkojums, pusdienas.** Visi laipni aicināti! **21. decembrī** 10:00 Adventa rīta meditācija. 19:00 pensionāru nama Eglīte. **24. decembrī** 15:30 Svētvakara ieskaņai – Ziemsvētku dziesmu dziedāšana. 16:00 Ziemsvētku vakara dievk. **25. decembrī** 11:00 Sv. vak. dievk. **31. decembrī** 19:30 Gadmijas svecišu dievk. ar lasījumiem un dziesmām. 21:00 **Melnbalta Jaungada balle!** Ienākumi par labu Baltimoras Dziesmu svētkiem.

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** Ebenezer Lut. Church (96 Oak St, Willimantic, CT). dr.

pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268. Diak. Indriķis Kaņeps. Draudzes Ziemsvētku egļites iedegšana un kafijas galds lejas zālē. Visi būs mīļi gaidīti!

24. dec. plkst. 14:00 - 2:00 pp **Ziemsvētku, Svētvakara dievkalpojums.**

Svētvakara dievk. vadīs māc. Daina Salnīte
Visi gaidīti!
• **Ziemeļkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** (425 Hoffman Ave, San Francisco).

Lūgums sūtīt
SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU
ziņas uz e-pastu: rasma@laiks.us, vēlākais –
SVĒTDIENĀS! Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas **PIRMDIENĀS.**

RUDENĪGAS PĀRDOMAS

Šodien snieg sniegs. Rīt jāspēlē kārtis. Dzīve vecu ļaužu mītnē ik dienu atgādina, ka jādzīvo dzīvības brīnumi un ka ar šiem brīnumiem visdažādākos veidos jādālās ar citiem iemītniekiem un paziņām. Šajās sarunās jāatklāj sirsniņa, jāiepazīstas ar dažādiem ieskatiem, bieži patiek pakāvēties senos sadzīves notikumos. Rodas iespējas pasmieties, jāizvairās no dusmām, kuņas nevienam nepalīdz. Pie mums Kvebekā darbojas likums, kas nosaka, ka dusmu uzplūdi ir pat sodāmi, tiem uzliek noteiktu ārstēšanos, lai tos savaldītu. Lūk, kas par neparastu vēju dažādu dusmu piepildītajā pasaulē!

Sagādījies, ka, gribot negribot, aizritējuši apaļi 70 gadi, kopš Memingenas latviešu ģimnazijā Vācijā skolotāji mudināja uzsākt žurnālistisku un literāru darbību. Šis mudinājums man dzīvē daudz palīdzējis un devis dažādākus piedzīvojumus. Tie stiprinājuši un devuši brīnumainu pieredzi, kas iekrāsojusi dzīvi dažādās varavīksnes krāsās, kas visas ir skaistas. Šo brīnumu man atklāja Viesturs Zariņš, kas nu jau daudzus gadus darbojas ar latviešu saimes gaitām Manitobā. Šajā Kanadas provincē tā bijusi viena no lielākām līdz Otrā pasaules kara beigām, un tās sākumi meklējami 19. gadsimta beigās.

Meklējot atbildes uz dažādiem viņa jautājumiem, atrodu Vinipegas Latviešu biedrības Jaunatnes pulciņa protokolu grāmatu. Tajā 11 ieraksti. Pulciņš dibināts 1951. gada 30. decembrī. Biju pirmais tā vadītājs. Sekretāre – Ilga Rozenbacha, mana dzīves biedre. Dibināšanas sanāksmē piedalās 7 dalībnieki. Gada laikā

to skaits pieaug uz 12. Šī mazā jauno latviešu cilvēku saimīte kļūst par pirmā latviešu jaunatnes žurnāla *Ceļinieks* izdevēju. Tas ir sākums jaunatnes apgādam *Ceļinieks*, kas savu darbu izbeidza pēc vairāk nekā 50 gadu pastāvēšanas. Starp lappusēm atrodu divus 1952. gada 20. jūnijā uzrakstītus dzejoļus, par kuriem man nebija nekādas jausmas, – „Epilogs” un „Prologs”. Tas sagādā patiesu pārsteigumu un pārdzīvojumu. Šīs rudenīgās pārdomas mani šoruden ir stiprinājušas.

EPILOGS

*Vārdi izrunāti.
Darbi apsolīti.
Dienu nobeigsim,
Gaidot Sprīdīti
Mājās pārnākam
Citu vasariņu.*

PROLOGS

*Lai svešā zemē
Šīs bērnu čalas
Un balsis skaļas
Mums visiem liecina
Un reizē stāsta:
Zin viņi,
Kam trimdas ciņi
Bij pirmais ceļš:
Ir viņiem dzimtene,
Kaut sveša, tāla,
Kaut nezināma,
Kaut neredzēta,
Bet tomēr pazīstama,
Jo tēvs un māte
Tiem mācījuši
To sapni iemīlēt –
To sirdī paturēt.*

MĀRTIŅŠ ŠTAUVERS

Pēc gada, sekojot savai jaunākai meitai, mūža mierā aizgājis mūsu mīlais
EGONS OJĀRS KRŪMIŅŠ

Dzimis 1924. gada 10. septembrī Rīgā, Latvijā,
miris 2016. gada 22. novembrī Livonia, Michigan

*Tev zeme bij' svēta, kur piedzimi,
Tev valoda mīla, ko runāji,
Tik tālos ceļos pagura kājas,
Un svešā malā apstājās sirds.*

Skumjās un dziļā mīlestībā viņu piemin:
SIEVA IRINA, MEITA CHRISTINE, ZNOTS JOHN BICKEL
BRĀLIS VALDIS UN MĀRĪTE, PAULS KRŪMIŅŠ
INTRA (KRŪMIŅA) UN MARTINS GERMANI AR ĢIMENI
NILS UN ANNA KRŪMIŅI, BRĀLIS JĀNIS
JOHNNY UN ADEL KRŪMIŅI AR ĢIMENI

Dieva mierā aizgājis mūsu draudzes biedrs, bijušais priekšnieks un mīlais draugs
JĀNIS VOLDEMĀRS VENTS

Dzimis 1923. gada 28. aprīlī Rundālē, Latvijā,
miris 2016. gada 3. oktobrī Lake Wynonah, PA, USA

*Pārejot Dieva miera pasaulē,
Paliek dzīves darbi, vārdi.
Atmiņas dzīvos mūsu sirdīs.*

Viņu mīlā piemiņā paturēs
DIENVIDU FLORIDAS LUTERĀŅU DRAUDZE

Mūsu sendienu draugs
ELMĀRS RUDZĪTIS
10. XXIX 2016

sācis savu mūžīgo dzīvi

Mīlestībā piemin
MINTAUTS UN ILGA CAUNE
IRENE KAMPARS
VIJA MANGULIS
SILVIJA STURM

LATVIJAS SPORTISTI PASAULĒ

World Floorball Championships 2016
3rd - 11th December
Riga, Latvia

Latvijas florbolisti – desmitie pasaulē

Pasaules meistarsacīkšu turpinājumā Rīgā Latvijas florbola izlase pēdējā apakšgrupas spēlē izlaida no rokām uzvaru un sacensību beidza ar neizšķirtu rezultātu 5:5 pret Norvēģijas izlasi.

Divarpus minūtes līdz spēles beigām norvēģi vārtsargu nomainīja pret sesto laukuma spēlētāju. Toms Bitmanis netrāpīja tukšos vārtus. Toties norvēģi nepilnu minūti pirms spēles beigām nepalaida garām iespēju izlīdzināt rezultātu – 5:5 (3:1, 1:2, 1:2). Neizšķirts, kas derēja Norvēģijas izlasei, nevis Latvijai. Līdz ar to apakšgrupu turnīrs bija beidzies un Latvijas izlase, ierindojoties apakšgrupā pēdējā vietā, turpināja cīņu astotdaļfinālā, kur pretim stājās spēcīgā Dānijas izlase. Pārvarot astotdaļfinālu, Latvijai nākamajā spēlē pretī stātos spēcīgie Somijas florbolisti.

Tā tomēr nenotika. Astotniekā tomēr neiekļuām. Izslēgšanas turnīra pirmās kārtas spēlē mūsu vienība pēdspēles metienos ar 5:6 zaudēja dāņiem. Latvijas florbolisti spēles sākumā nonāca iedzinējos ar 0:2, bet līdz pirmā perioda beigām vienus vārtus atguva. Izcili aizvadītais otrais periods ļāva mājiniem panākt 5:2 savā labā, kas gan atkal, līdzīgi kā dienu iepriekš pret Norvēģiju, nedeva pozitīvu rezultātu iznākumā.

Latvijas vienība, spēlējot par 9.– 12. vietu, pārliecinoši pār-

spēja Kanadas vienību – 11:1 (3:0, 5:1, 3:0)

Latvijas izlases labā pa diviem vārtiem guva Toms Bitmanis, Artis Raitums un Toms Akmeņlauks, bet viens precīzs metiens Artūram Jurševskim, Aleksandram Abramovam, Gintam Klēģerim, Andrim Rajeckim un Kārlim Bulānam.

Latvijas florbola izlase Rīgā pasaules meistarsacīkstēs beidza 10. vietā, kas ir valstsvienības sliktākais rezultāts šajā turnīrā. Spēlē par devīto vietu mūsu florbolisti ar rezultātu 5:6 (1:0, 2:2, 2:3, 0:1) pagarinājumā zaudēja Slovaikijas izlasei.

Par pasaules čempioniem kļuva

Somijas florbolisti, kuŗi finālā ar 4:3 pēdspēles metienos pārspēja Zviedrijas vienību.

Porziņģis Holivudā žilbina ar zvaigznes cienīgu sniegumu

Pēc NBA sniegtās informācijas, Kristaps Porziņģis aizvadījis ļoti iespaidīgu spēli un bijis rezultatīvākais Ņujorkas Knicks uzvarā 118:112 Losandželosā pār Lakers. Porziņģis iekrājis divciparu skaitļus divos statistikas rādītājos, kā arī izcēlies ar septiņiem bloķētiem metieniem.

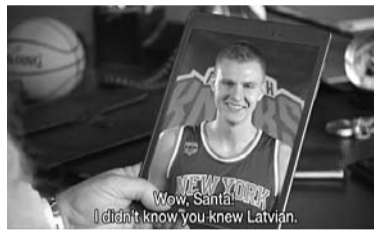
Foto: LETA

Latvijas basketbolists iekrāja 26 punktus un izcīnīja 12 atlēkušās bumbas, laukumā aizvadot 39 minūtes. Porziņģis arī veica divas rezultatīvas piespēles, pār-

tvēra vienu metienu un pieļāva vienu kļūdu, bet viņa +/- rādītājs bija pozitīvs +13. Porziņģis trāpīja trīs no četriem trīspunktniekiem, realizēja piecus no 11 divpunktu metieniem un septiņus no deviņiem soda metieniem.

Porziņģis reklāmā latviski sarunājas ar Ziemassvētku vecīti

Televīzijas kanālis ESPN, izmantojot Kristapa Porziņģa un Ziemassvētku vecīša latviešu valodas prasmes, jaunā reklāmā mudina līdzjutējus skatīties Ņujorkas Knicks un Bostonas Celtics spēli 25. decembrī.

ESPN reklāmā Ziemassvētku vecītis, kuŗš iejuties NBA komisāra Adama Silvera amatā, ar videozvana starpniecību sazinās ar Porziņģi, kuŗu sveicina latviešu valodā, sakot: "Kristaps! Labdien!" Basketbolists ir acīmredzami pārsteigts, norādot, ka latviešu valodu ir ļoti grūti iemācīties.

Svarcēlāju medaļas Izraēlā

Latvijas talantīgā svarcēlāja Rebeka Kocha otro gadu pēc kārtas uzvarēja Eiropas meistarsacīkstēs U-20 vecuma grupā Izraēlā, Elatā. Kocha startēja svara kategorijā līdz 58 kilogramiem. Uz šo kategoriju viņa pārgāja pēc Riodežaneiro Olimpiskajām spēlēm, kur izcīnīja ceturto vietu svarā līdz 53 kilogramiem.

Rebeka Kocha

Kocha summā pacēla 204 kilogramus, tikai par trim kilogramiem atpaliekot no Eiropas junioru rekorda. Raušanā Kochai bija veiksmīgi visi trīs mēģinājumi, bet tajā viņa ar 94 kilogramiem bija labākā. Savukārt grūšanā Kocha pieveica 110 kilogramus smagu stieni, kas bija otrais labākais rezultāts, bet tik un tā ļāva viņai tikt pie uzvaras. Kocha pašlaik ir tikai 18 gadus veca un Eiropas junioru meistarsacīkstēs triumfēja otro gadu pēc kārtas. 2014.gadā viņa tika pie sudraba, bet 2013. gadā – pie bronzas.

Otru medaļu – sudraba – Eiropas meistarsacīkstēs izcīnīja Ritvars Sucharevs, tikai par vienu kilogramu atpaliekot no pirmās vietas. Pie sudraba Sucharevs tika jau otro gadu pēc kārtas. Startējot svara kategorijā līdz 77 kilogramiem, Suharevs

summā pacēla 325 kilogramus, kamēr zeltu ar 326 kilogramiem izcīnīja armēņu svarcēlājs. Raušanā 17 gadus vecais Latvijas pārstāvis tika galā ar 149 kilogramiem, bet trešajā mēģinājumā viņš nepacēla 152 kilogramus. Līdz ar to Suharevs šajā disciplīnā bija otrais. Tikmēr grūšanā viņš pievārdēja 176 kilogramus smagu stieni, veiksmīgi izpildīdams visus trīs mēģinājumus, arī paliekot otrajā vietā.

Ritvars Sucharevs

Pie sudraba Sucharevs tika arī summā, kamēr trešo vietu ar 325 kilogramiem ieņēma rumānis Doru Stojans. Otrs Latvijas pārstāvis šajā svara kategorijā Armands Mežinskis summā pacēla 299 kilogramus, izcīnot septīto vietu. Vadims Koževņikovs izcīnīja sesto vietu Eiropas U-23 grupā svara kategorijā līdz 85 kg, paceļot 319 kilogramus.

Latvijas skeletonisti boikotēs pasaules meistarsacīkstes Sočos

2017. gada pasaules meistarsacīkstes skeletonā februāra vidū norisināsies Sočos, Krievijā. No dalības sacensībās atteikušies Latvijas sportisti, uzsverot, ka gatavi doties jebkurā citā trasē. "Tikai ne Sočos, kur 2014. gadā tika nozagts olimpiskais gars," vēsti paziņojums. Šāds lēmums pieņemts, jo Krievija tiek apsūdzēta valdības atbalstītas dopinga sistēmas izveidošanā, kuŗā 2014. gada Soču Ziemas olimpiskajās spēlēs mājiniņu pozitīvās dopinga analīzes tika aizvietotas ar negatīvām. "Ir pagājis pietiekami daudz laika kopš Pasaules Antidopinga aģentūras (WADA) un Starptautiskās Olimpiskās komitejas (SOK) pirmajiem ziņojumiem saistībā ar mūsu sporta veida "netīrājiem" sportistiem. Kā daļa no skeletoņa sporta sabiedrības jūtam, ka var izdarīt vēl, lai situācija paliktu labāka," paziņojumā savā mājaslapā paūz Latvijas skeletoņa izlase. "Tomēr tagad, ņemot vērā jaunākās publikācijas, mērs ir pilns." Lai gan vainīgo uzvārdi pagaidām vēl nav atklāti, starp tiem tiek minēti tieši olimpiskais čempions skeletonā Aleksandrs Tretjakovs, kā arī bobsleja pilots Aleksandrs Zubkovs ar stūmējiem, kuŗi izcīnīja zeltu gan divniekos, gan četniekos. Soču Olimpiskajās spēlēs Martins Dukurs izcīnīja sudraba medaļu, zaudējot mājiniņkam Aleksandram Tretjakovam, kuŗa vārds arī tiek minēts starp tiem, kuŗu analīzes tika mainītas.

Jau pirms jaunās sezonas Latvijas vadošais skeletonists Martins Dukurs (attēlā) un treneris

Martins Dukurs triumfa brīdī

Dainis Dukurs pieļāva lielu iespējamību, ka pasaules čempionāts no izlases puses tiks boikotēts. Šādu soli apsver arī citu valstu sportisti.

Iepriekš bija maz ticams, ka IBSF varētu izvēlēties citu pasaules meistarsacīkšu norises vietu, tomēr nupat WADA neatkarīgās izmeklēšanas komisijas vadītājs Ričards Maklarens nāca klajā ar ziņojuma otro daļu, kuŗā norādīts, ka Krievijā dopinga sistēmā bijuši iesaistīti aptuveni 1000 sportisti no 30 sporta veidiem. Tāpat ziņojumā teikts, ka 2014. gada Soču Ziemas olimpiskajās spēlēs pozitīvās dopinga analīzes bijušas 12 mājiniņu medaļniekiem, tostarp četras zelta medaļas izcīnījušiem atlētiem.

SOK ir ieteikusi ziemas sporta veidu federācijām sacensības no Krievijas pārcelt uz citām vietām. SOK, piemērojot sankcijas, apņēmas neorganizēt un neatbalstīt Krievijā paredzētās sacensības. Sākotnēji šīs sankcijas tika piemērotas līdz šī gada beigām, bet nupat tās pagarināja uz nenoteiktu laiku.

Kamaniņu sports

Latvijas kamaniņu sporta divnieks Oskars Gudramovičs/Pēteris Kalniņš Vistleras trasē izcīnīja ceturto vietu Pasaules kausa izcīņas trešajā posmā, kur nelabvēlīgo laika apstākļu dēļ sportisti veica tikai vienu braucieni. Gudramovičs un Kalniņš no goda pjedestāla atpalika 0,075 sekundes, bet Andris un Juris Šici uzvarētājiem zaudēja 0,322 sekundes, kas viņiem deva desmito vietu. Dāmu sacensībās Eliza Cauce izcīnīja desmito, Ulla Zirne – 15. vietu.

Biatlons

Pasaules kausa izcīņā biatlonā 2. posmā Poļūkā Latvijas vīri 10 km distancē startēja neveiksmīgi, jo neviens netika pie iespējas startēt iedziņā, kuŗā tika 60 labākie. Andrejs Rastorgujevs sacensības iesāka lieliski un visus piecus mērķus guļus šausnā sašāva augstā tempā, pēc pirmās viesošānas ugunsliņijā ieņēmot piekto vietu. Tomēr šosezon jau iepriekš Rastorgujevam bijušas lielas problēmas šausnā stāvus un īpaši spilgtas tās bija šoreiz, aizverot tikai vienu no pieciem mērķiem. Uzvaru guva pēdējo gadu pasaules labākais biatlonists Martens Furkads no Francijas, kuŗam Rastorgujevs finišā piekāpās par divām minūtēm un 26,2 sekundēm, paliekot tikai 70. pozīcijā.

Baiba Bendika 7,5 km sprinta distancē šausnā aizvēra visus desmit mērķus, taču ne pārāk ātrai solis trasē viņai deva 45. vietu un neļāva tikt pie kopvērtējuma punktiem. 10 km iedziņā Bendika ierindojās 51.vietā.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS

